

katolički list

ZVONIK

GODINA: V

BROJ: 3 (41)

Subotica, ožujak (mart) 1998.

Cijena: 5,00 N. din.

**PRED TOBOM
PADAM NICE
O SPASITELJU MOJ**

Peter Paul Rubens, ubod kopljem (oko 1620)

S DUHOM SVETIM U PUSTINJI

Zamišljaj beskraju ravan pijeska i vrele stijene. Pustinja. Široko obzorje. Nigdje nikoga. Tišina. Samoća... Sunce nemilosrdno prži. Poneka zmija, divlja zvijer i opet ništa... Pa ipak, i u pustinji ima hladovine. U pustinji postoje oaze - zelene, rascvjetale; vodne oaze. Zamišljaj sreću pustinjaka u oazi...

Naš Isus je bio u pustinji. Duh ga onamo nagna (Mk 1,12); Duh ga onamo odvede (Lk 4,1), Duh ga je pustinjom vodio - četrdeset dana (Lk 4,1).

Kakav li je bio Isusov boravak u pustinji?! Pustinja je mjesto TIŠINE, SAMOĆE... Volio je Isus samotna mjesta. "Ondje se moljaše." U pustinji je Isus molio. Puno. Uživao u Očevoj blizini. Razgovarajući s njim saznao je što mu je činiti. Snagom Duha u potpunosti je prihvatio Njegovu volju...

Pustinja je, međutim, i mjesto raznih ISKUŠENJA. U hodu pustinjom čovjeku po nestane snage. Gladan. Žedan. Umoran... Taj trenutak uvijek koristi đavao. Tako je bilo i u Isusovom slučaju. Kad mu je bilo najteže, kad je ogladnio, došao je "on". I počela je kušnja. Ali, Isus, osnažen u oazi samoće i tišine, u oazi Očeve blizine i nježnosti, imao je snage odlučno reći đavlu "ne". Na svaku kušnju odgovorio je odlučno i ostavio Neprijatelja bez "teksta".

Četrdeset dana korizme je prilika da i mi dopustimo Duhu da nas povede u pustinju, da nas vodi pustinjom! Korizmu moramo proživjeti u tišini, samoći da bismo više molili - bili s Gospodinom! Da bismo skupili snage za dane kad napustimo "pustinju". Korizma je vrijeme kad trebamo naučiti ODUPIRATI SE ĐAVLU, svim svojim grešnim sklonostima i KLANJATI SE JEDINO BOGU I NJEMU JEDINOME SLUŽITI!

Ako nas Duh bude vodio ove korizme, shvatit ćemo što Bog želi od nas i imat ćemo snage prihvatiti njegovu volju, uvijek i u svemu. Ako u korizmi, vođeni Duhom, dublje spoznamo Isusa Krista, onda ćemo lakše moći u životu slijediti njegov primjer. Onda ćemo moći prolaziti ovom zemljom čineći samo dobro - kao On, ljubeći sve ljude, a osobito one "najmanje". Onda ćemo jasno znati kako trebamo postupiti u pojedinim situacijama života. Onda ćemo znati s ljubavlju i svoje životne križeve nositi - svaki dan. Znat ćemo bol i patnju pretvarati u ljubav i svoje trpljenje učiniti "spasonosnim trpljenjem". Onda ćemo znati jednoga dana i umrijeti predajući svoj duh u Očeve ruke. I onda ćemo doživjeti slavu uskrsnuća i zauvijek uživati u oazi Božje ljubavi i nježnosti! Kako se jednostavnim čini ovaj put, ovako na papiru, a kako je težak! Baš kao i hod pustinjom! A ipak, svršetak mu je tako divan, kao što je i Isusu bio divan: "Tada ga pusti đavao. I gle, anđeli su pristupili i služili mu." (Mt 4,11) Isplati se dakle ići tim putem!

Ovaj broj "Zvonika" neka Vam pomogne da, vođeni Duhom, pođete u "pustinju", proživite u njoj ovu korizmu, pobijedite đavla te u oazi istinskog kršćanskog življenja, slavite Gospodina i uživajte milinu njegove blizine!

Sretna Vam KORIZMA '98.

Vaš urednik

KORIZMA

*"Pred Tobom padam nice, o Spasitelju moj,
Dok Tvoje gledam lice i teških rana broj.
Dok gledam oštru krunu na svetom čelu Tvom,
Tad bliže stupam trunu, i plačem dušom svom."*

Ne treba žaliti Isusa. Treba plakati od ganuća, od sreće. I od žalosti nad samim sobom.

Čiji je još Bog došao postati čovjekom, patiti s čovjekom i umrijeti za njega? A naš Bog?

"Dok mi još bijasmo nemoćni, Krist je već u to vrijeme za nas bezbožnike umro. Zbilja, jedva bi tko za pravedna umro; možda bi se za dobra tko i odvažio umrijeti. A Bog pokaza LJUBAV svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici,

KRIST ZA NAS UMRIJE." (Rim 5,6-9)

Krist je umro za svakog čovjeka. Postao je sasvim slab, sasvim nemoćan. Nije trpio onako "s visoka". Kako li su se tresle masline u Getsemaniju slušajući vapaj, krik, suze, strah i bol Sina Božjega! Spustimo se i mi do takvog Isusa i plačimo od ganuća što je on uzeo naše slabosti i ponio naše boli. I od tada nema više beznađa i očaja, jer je i tamo bio Sin Božji.

Korizma je sveto vrijeme u kojem nastojimo više moliti,

postiti, činiti pokoru. Zašto to činimo? Zašto postimo na Veliki petak? Kad nam umre netko drag, netko tko nam je mnogo značio u životu, teško nam je i ništa nam ne može odvući pažnju od tog događaja. Ne možemo ni jesti ni spavati. Naše misli su sasvim kod te osobe, u prisjećanju na ono što nam je ta osoba darivala, što nam je značila.

Na Veliki petak Isus je dao svoj život za nas. Ne onako "đuture", za bezličnu masu. Baš za tebe i za mene. To je nešto silno! Da zanijemiš od sreće, od suza. Da zaboraviš sve svoje molitve i pokore kojima si htio zaslužiti ljubav i da se pokloniš pred ovim besplatnim darom.

**BOG JE DAO SVOGA SINA,
JEDINOGA, NAJDRAŽEGA -
ZA TEBE, ZA MENE!**

Možemo još samo plakati nad sobom što nismo do sada otkrili i prihvatili dar RASPETE LJUBAVI.

s. Blaženka Rudić

Piše: Andrija Kopilović

II. KORIZMENA NEDJELJA

08. 03. 1998.

Post 15,5-12.17-18

Fil 3,13-4,1

Lk 9,28b-36

UČITELJU DOBRO NAM JE OVDJE BITI

Crkva svake godine na drugu nedjelju korizme preporuča razmišljanje i poruku jednog čudesnog događaja iz Isusova života. To je Isusovo preobraženje na Taboru, gdje se Isus pred učenicima očituje pōsve jasno Sinom Božjim i to u slavi. Očito da je i našem duhovnom rastu i našoj duhovnosti potrebno na početku korizme to taborsko osvježenje. Koliko god se trsimo otvorenih očiju suočiti se sa misterijem patnje, pa i Kristove muke, nikada to ne uspijevamo u potpunosti. Ni našu patnju ne možemo uvijek prihvatiti u cijelosti. Stoga je ova logika preobraženja vrlo jasna poruka: preko muke se dolazi do pobjede. Na to nas podsjeća ovaj događaj i cijela povijest, bez iznimke. I ova je korizma jedna od tolikih u našem životu u kojoj se moramo osvijestiti i osnažiti, a i uvjeriti da doista drugog i drugačijeg puta nema. Konačnu pobjedu u našem spasenju ima Krist, ali i naš kristovski put isto tako vodi preko muke do pobjede. To je zakon i mog malog dana i velikih epoha povijesti. To je zakon i ove korizme. Stoga se napojimo svjetlom Tabora, osnažimo vjeru Očevim svjedočanstvom i osjećajmo se ugodno s Kristom u taborskoj slavi, ali i na križnom putu kojim iz dana u dan koračamo sigurnim putem i prema svojoj kalvariji, ali i prema svom uskrsnuću.

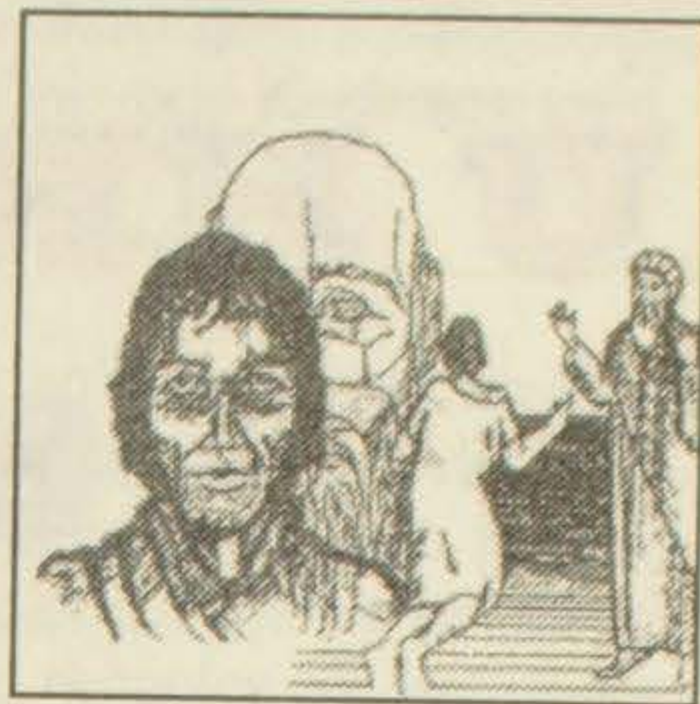
IV. KORIZMENA NEDJELJA

22. 03. 1998.

Jš 5,9a.10-12

2 Kor 5,17-21

Lk 15,1-3.11-32

RASIPNI OTAC

Pred nama je zlatna stranica Lukina evanđelja. Vjerojatno najljepša usporedba Novoga zavjeta. Naslovljena je redovito kao "rasipni sin", ali teološki je vrlo jasna vjeroispovijest o nebeskom Ocu koji je upravo rasipan milosrđem - samo Milosrđe. Opis je tako jasan i tako mio da se svatko od nas nađe u slici dvojice sinova i vrlo nas tješi Očev postupak prema rasipnom sinu jer se kao grešnici pred Bogom osjećamo dobrodošli u Očev dom. Postupak vraćanja očinskoj kući je protip svakog obraćenja: spoznaja, priznanje, povratak. Međutim, težište evanđelja treba koji put postaviti na odnos dvojice braće, pogotovo na stav starijega prema mlađemu. Taj stav pravednika (koji zapravo to nije), očituje opet i našu situaciju koja se na putu povratka Bogu još kako tako slaže sa sudbinom rasipnoga sina, ali kada se radi o odnosu čovjeka prema čovjeku, redovito se brkaju pojmovi i čine novi grijesi koji nas onda najedamput odbace i od Boga i od čovjeka. Nevjerojatna je moć zla kada se radi o međuljudskim odnosima gdje smo redovito tako zaslijepljeni da se spuštamo na razinu razračunavanja koje rađa zavišću, ljubomorom pa i srdžbom, te gubimo sve prednosti koje smo uživali živeći kreposno. To je zamka koja kao kušnja i danas biva izazov koji traži odgovor a to je bitno popravljanje međuljudskih odnosa.

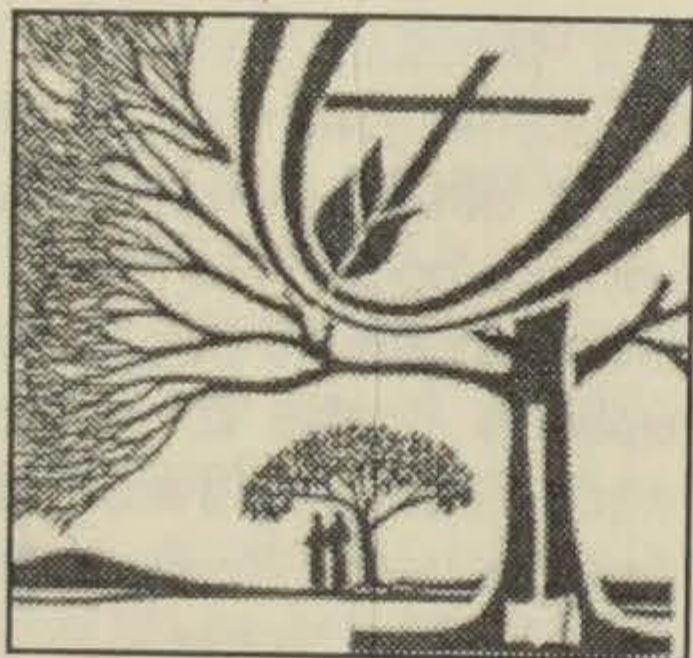
III. KORIZMENA NEDJELJA

15. 03. 1998.

Izl 3,1-8a.13-15

1 Kor 10,1-6.10-12

Lk 13,1-9

STRPLJIVOST NA PUTU OBRAĆENJA

Jedan krvavi događaj iz povijesti izabranoga naroda, koji se dogodio u Isusovo vrijeme, potaknuo je Isusa da razjasni jedno bolno ali bitno pitanje, a to je čovjekova mjera odgovornosti i kazne u zlim činima. Često se događa da upadamo u opasnost uspoređivanja, kako sebe s drugima tako i pojedinih čina s tuđima, i pojedine povijesti s tuđom poviješću. Vrlo je zanimljivo da smo u tom času skloni izreći i sud u kojemu uvijek onaj drugi bude suđen po oštrijim kriterijima a za sebe nađemo uvijek uvjerljivu ispriku. Međutim, Isus pozivajući na obraćenje želi naglasiti da se nipošto ne uspoređujemo nego budemo poučljivi; da nas tuđa tragedija potakne i motivira na vlastito obraćenje. Obraćenje je dakle uvijek Božji zov a naš odazov. Božja strpljivost je neizmijerna, ali nama ne stoji na raspolaganju niti neizmijerno vrijeme niti neizmjerne mogućnosti. Zato je Božji zov danas meni upućen snažno, poduprt dokazima te očekuje od mene odgovor ovoga časa a to je čin obraćenja. Obraćenje rađa plodovima koji se vide i po kojima eventualno mogu postati poticaj i zov drugima. U procesu obraćenja je dakle potrebno obratiti se nad tragedijom a daleko je plodnije obratiti se nad primjerom. Bog ima strpljivosti ali ja imam samo jedno vrijeme a to je sad kad moram učiniti korak okretanja ka Bogu.

V. KORIZMENA NEDJELJA

29. 03. 1998.

Iz 43,16-21

Fil 3,8-14

Iv 8,1-11

OSLOBODITELJSKA OPTUŽBA

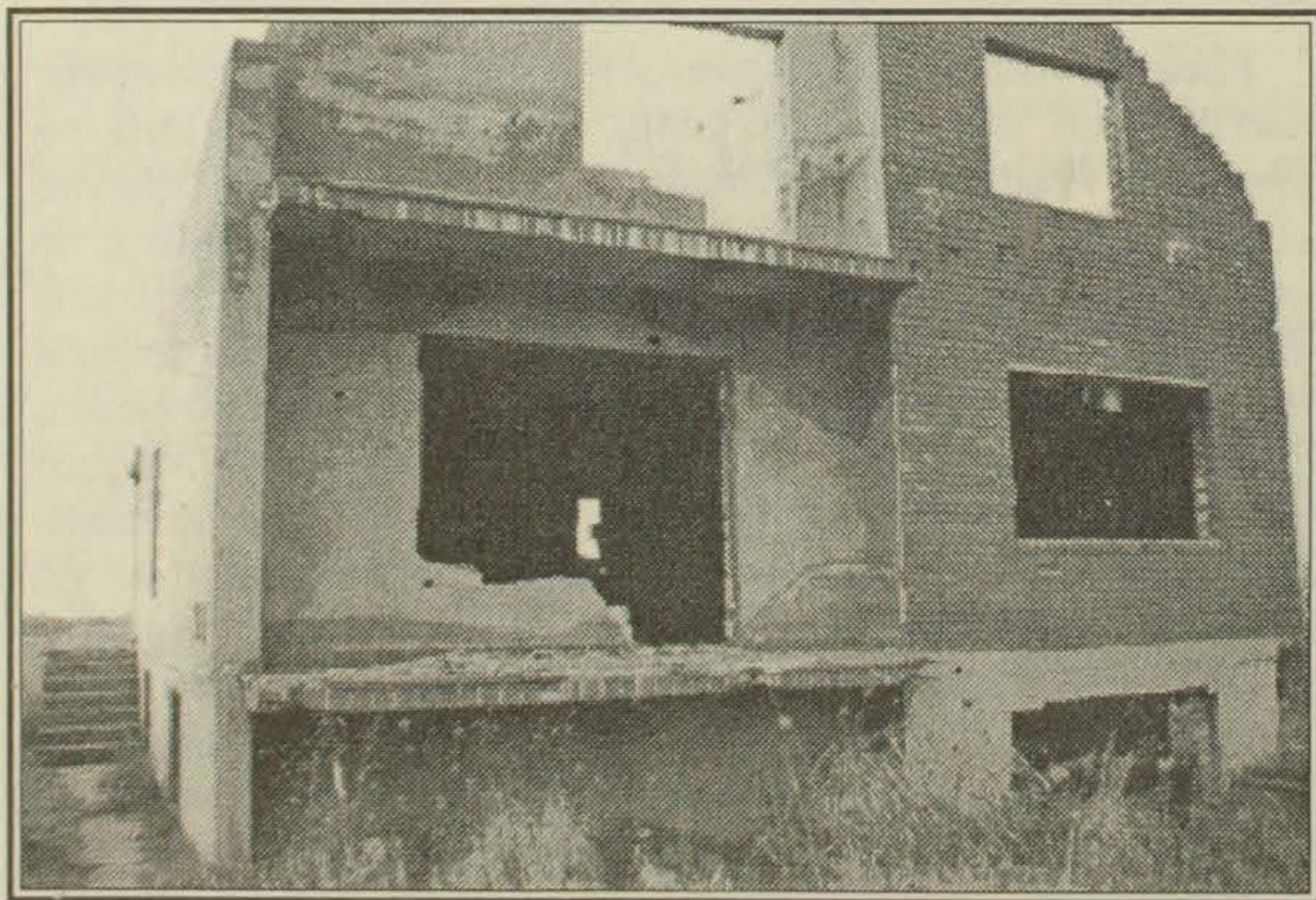
Korizma nas vodi, logikom prošle nedjelje, u popravljanje međuljudskih odnosa koji imaju svoj temelj u pozivu na obraćenje. Pred nama je poznata zgoda u kojoj je Isus očitovao temelje novoga saveza a to je savez ljubavi i milosrđa a ne zatora i osude. Evanđelje je puno iznenađenja u kojima je Isus spasitelj svih ljudi i objavljuje Boga koji ne želi ničiju propast nego obraćenje i svetost. Evanđeoska pedagogija ističe koliko je nemoguće pružiti ruku spasenja uz osudu, već je moguće spasiti osuđujući djelo ali pružajući tim više ruku spasenja počinitelju. Grešnik se ne može osloboditi svojih grijeha ako ga se ne oslobodi, a ne može ga se osloboditi ako mu se ne pruži ruka spasenja. A dok nam je u srcu osuda, ruka je nemoćna podići bilo koga. Stoga Isus želi da budemo suspasitelji a ne osuditelji svojih bližnjih ili, drugim riječima da je sud o spasenju ili propasti uvijek prepušten Bogu a nama ostaje samo poslanje pomoćnika u spašavanju bez suda. Tek Isusov sud nakon izvršenog čina spasenja je dovoljno jak da potakne grešnika te se ostavi svoga grijeha i mogne počiti za njim. Isus želi da i po nama hoda ovom zemljom te grešnici u nama kršćanima prepoznaju Isusovu blagost i spasenjsko poslanje. Kako je tužno kada mu to ne omogućujemo zloćom svoga srca i nesposobnošću činiti dobro samo zato što nam je srce zlo.

U HRVATSKOJ ENKLAVI SREDNJE BOSNE

Čim je bilo moguće u Bosnu otputovati bez složenog postupka, potaknut pozivom prijatelja, krajem prošle godine krenuo sam u, od nas oko 350 km udaljenu, Mladoševicu kraj Šehera Novog.

Na graničnom prijelazu na mostu Bačka Palanka - Ilok imali smo prvu provjeru isprava, zatim se vozili jednim dijelom hrvatskog Srijema i ponovo se našli u Jugoslaviji, koju smo napustili preko Kuzmina kod Sremske Rače. Tu smo na još neuređenom graničnom prijelazu zatekli dugačke kolone kamiona i automobila iz oba smjera, da bi poslije oko pola sata čekanja i temeljite provjere isprava i prtljažnika automobila nastavili put. Zanimljivo je da nas nitko ni na jednom prijelazu nije pitao kuda i zašto putujemo. Eto, dočekali smo i to. Do Mladoševice smo putovali zaobilaznim putem: Bijeljina - Brčko - Modriča - Doboj i dalje prema Zenici, dolinom rijeke Bosne, podnožjem planine Ozren.

U Bosni smo se vozili dijelom koridora srpske teritorije, pa kroz muslimansku i hrvatsku teritoriju. Što smo dublje zalazili u središte Bosne, suočili smo se sa sve vidljivijim razaranjima, koja su u srednoj Bosni najizraženija. Prvu, drugu... "kabriolet" kuću (bosanski izraz) smo zagledali kako je "znalački" urušena. Većina je već obrasla korovom izvana i iznutra. To nam je brzo postala usputna uobičajena slika pa više nismo obraćali pažnju na ruševine. Ruševine na sve strane... Porušene su ili oštećene kuće, katoličke crkve, džamije; vidjeli smo razoreno groblje (!), poneku šupuć, gospodarske zgrade, čak i kokošarnik!

Sa dosta napora sam odstranio misli o učinku teško bolesnih umova koji su osmislili i izveli sve što se vidi i - što je pod zemljom. To je samo dio materijalnih razaranja, a možemo samo zamisliti kako su to podnijeli ljudi iz razorenih zgrada; koliko ih je to preživjelo i gdje su oni sada. U razorenim domovima nitko ne može živjeti, zato su ti predjeli i stravično pusti, a život je

vidljiv u vozilima na prometnicama. Zapazio sam kako je put prema Zenici uredno održavan s uočljivim i u dovoljnom broju razmještenim saobraćajnim znacima.

Hrvatska enklava u srednjoj Bosni

U ovom dijelu srednje Bosne, u okruženju Srba i s većinom Muslimana živi oko 25.000 Hrvata u općinama: Žepče, Zavidovići, Maglaj i Teslić. Najviše ih je u Novošehersko-maglajskoj kotlini, koju presijeca rijeka Bosna. Dolina je vrlo plodna s

razvijenom ratarsko-povrtnarskom proizvodnjom, a na obroncima Ozrena i sa stočarskom proizvodnjom. Ranije je stanovništvo bilo zaposleno u okolnim tvornicama (Zenica, Maglaj, Doboj...) a sada rade u Hrvatskoj, Sloveniji i jednim dijelom u nekim europskim zemljama. U toj enklavi su veća hrvatska naselja: Žepče, Šeher Novi, te sela: Mladoševica, Takale, Komšići, Radunica, Lug-Brankovići... Za vrijeme boravka kretao sam se u trokutu: Mladoševica - Žepče - Lug-Brankovići.

Ova kotlina je od izuzetnog vojno-strateškog značaja jer je radi položaja planina moguć suvremeni kopneni promet pravcem sjever - jug, dolinom rijeke Bosne. Radi ovoga, a i radi dosta etnički potpuno čistih naselja, u ovoj su kotlini vođene žestoke borbe. Na hrvatskom teritoriju život se odavno normalizirao, dućani su puni robe, većinom iz Hrvatske, a dosta je zastupljena i roba iz inozemstva. U kioscima je velika ponuda raznog tiska, uglavnom iz Hrvatske. Pušači su zadovoljni izborom cigareta. Nema uličnih prodavača. Platežno sredstvo su kune i DEM. Nema dilera za devize.

Hrvati središnje Bosne očuvali su svoj nacionalni identitet, običaje i kulturu pod svim osvajačima. Sada o tome brinu kulturno-umjetnička društva "Ognjišta" u župi Lug-Brankovići i u Žepču "Napredak".

Dolazak u Mladoševicu

Poslije skoro devet sati provedenih na putu i uobičajenog pozdrava s domaćinom I.B. raspitivali smo se o poznatim osobama, razgovarali o usputnim dojmovima, neizbježno smo se u razgovoru dotakli i njihovih ratnih stradanja. Dovoljno je u susretu s mještanima započeti razgovor i upitati kako žive, pa da sugovornika ne možete zaustaviti u potrebi da vam po tko zna koji put nanovo ispriča strahote koje su preživjeli. Tako mi I.B. priča da su u tom dijelu Bosne tri puta autobusima evakuirani i vraćeni nazad. Tada je u selu ostalo samo nekoliko muškaraca starijih, koji su brinuli o ishrani stoke.

U početku rata prijetila im je opasnost od potpunog uništenja od jednog naroda, a onda im je u pomoć pritekao drugi narod, koji im je kasnije postao neprijatelj, a onaj koji je bio neprijatelj poslije im je postao prijatelj. To je za ne povjerovati. Sada opet svi među sobom komuniciraju. Za zaustavljanje vojske naroda koji ih je prvi htio uništiti platili su žrtvom poginulih 117 branitelja Hrvata, a 1993. godine u zaustavljanju napre-

dovanja naroda koji im je u početku bio prijateljski poginulo je oko 300 pripadnika HVO. To je bila vrlo visoka cijena obrane tog područja, jer su za slobodu dali živote muškarci u cvijetu mladosti, u punoj stvaralačkoj moći. Vrijedi istaći da im je vjerski život bio veoma razvijen; na pr. 1996. godine u općini Žepče u matičnoj knjizi rođenih upisano je i kršteno 368 djece, sklopljena su 163 crkvena braka...

Da su preživjeli sve grozote ratnih razaranja i ubijanja ljudi druge vjere, u razgovoru ističu zahvalnost Bogu, a pri tom pominju i jedno ime: MATIJA. Kada sam prvi put čuo za njega nisam obraćao posebnu pozornost na to. Međutim, u kasnijim razgovorima, zbog čestog spominjanja tog imena zainteresirao sam se za tog čovjeka, koji je bio u središnjici svih zbivanja u zbrinjavanju i pružanju pomoći ugroženom narodu. Da bih upoznao Matiju, otišao sam u mjesto koje se zove Lug-Brankovići.

Lug-Brankovići

To je selo koje presijeca prometni put Doboj - Zenica, u blizini gradića Žepče. Kuće su lijepe i uredne, ima i novih zgrada, a tragovi ratnih razaranja jedva da su vidljivi. Gospodarski je život u punom zamahu.

Obišao sam veliki broj župa u našoj i u susjednim zemljama. Ostao sam zadivljen seoskim crkvama na pr. u Kočerinu, Otoku (kraj Vinkovaca)... koje bi izgledom bile ukras bilo kojeg grada u svijetu. Sve ih nadmašuje župa Lug-Brankovići. Izgled, funkcionalnost, uređenost okoliša i svih pratećih objekata su vrhunskog estetskog izgleda. Ako ovom zdanju još nešto nedostaje, to može dodati samo vlč. Matija Šimić, koji je sve ovo osmislio i izgradio uz pomoć i prilozima mještana i uz neznatnu pomoć sa strane. Na primjer, jedan od dobročinitelja je darivao svu opeku kojom je izgrađena crkva. Ništa manje nije vrijedan ni doprinos i najbeznačajnijeg priloga, jer je svatko darivao prema mogućnostima. Treba istaći da je dosta toga urađeno u ratnim godinama.

Župa je osnovana 1989. godine a prvim župnikom imenovan je vlč. Matija Šimić, koji je došao ovamo iz okolice Vareša. Crkvu su počeli graditi 1987. godine a završili su je 1989. u klasičnom stilu, modernih linija i posvetili je sv. Ivanu Krstitelju. Uz nju su sagradili župni dvor, katehetsku dvoranu s čekaonicom, Karitasov ured, samostan za časne sestre - sada ih ima tri, "Pačiju školu" za predškolsko obrazovanje, dječje igralište... No, ni to nije bilo dosta neumornom župniku pa je osmislio i izgradio rekreacioni centar s nogometnim, košarkaškim i rukometnim igralištima, u neposrednoj blizini predivnog brdskog ambijenta, u kotlini šume, na površini od oko 30.000 m². Tu su doveli struju i vodu. Izgradili veliku zgradu sa zajedničkom prostorijom, u koju se ljudi u slučaju nevremena mogu skloniti te da imaju gdje spremati hranu. Za predivan rekreacioni centar su izgradili put da po svakom vremenu mogu autom doći do njega. Na rekreaciju dolaze u grupama po stotinjak ljudi - na rekreaciju tijela i duše, na tjelesnu i duhovnu obnovu. Tu se najmanje četiri puta godišnje okupljaju polaznici vjeronauka radi zbližavanja i makar za kratko zajedničkog života. U šumi su razmješteni stolovi sa klupama da se ljudi odvoje po grupama i prema sklonostima.

Vjerski život u župi

Župa ima oko 1.600 vjernika. Oko 300 učenika pohađa vjeronauk u školi, gdje je on obavezan predmet. Nastava u školi nije prekidana ni u vrijeme rata. U "Pačijoj školi" djecu uzrasta 4-6 godina obučavaju po predškolskom programu obrazovanja uz nastavu vjeronauka. Nastavu pohađa oko 150 djece, dva puta tjedno po tri sata.

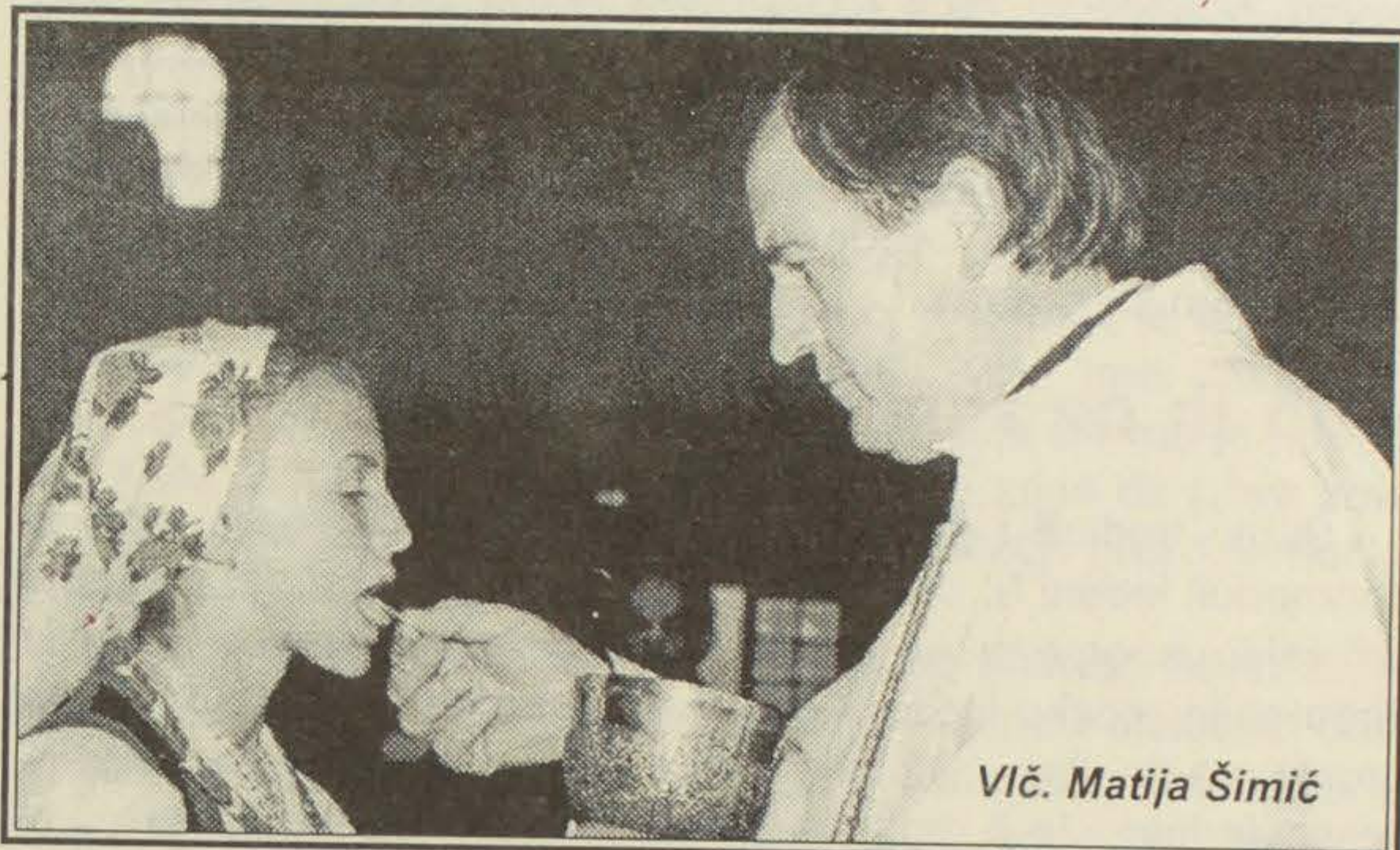
Bio sam u subotu na prijedpodnevnj misi. Došle su skoro samo žene, jer muškarci rade. U crkvi je bilo nazočno, ako sam dobro ocijenio, 500-600 vjernika. Neznatan je broj onih koji se nisu pričestili.

Članovi Pastoralnog vijeća su župnikovi glavni pomagači u izvršavanju zadataka koje im odredi. Oni vode Karitasov ured.

Matija Šimić - župnik

U predstavljanju župe najmanje je napisano onoga što bi trebao reći najmjerodavniji - župnik vlč. Matija Šimić. On o sebi i svom radu ne želi govoriti. "Nije još vrijeme", veli. Ipak, o njemu ukratko. Rođen je u mjestu Odžak. Diplomirao je na arhitektonskom i teološkom fakultetu. S nekoliko rečenica se osvrnuo na rat: "Tko ovo nije proživio, taj ne može znati što je to, jer je ovo bio rat uništenja svega i svačega. Željeli su uništiti i Boga - sve što je na zemlji i pod zemljom. Pravu sliku o njemu ne možete imati ako niste bili u njemu. Rat smo preživjeli veoma teško. Najviše ga je osjetila srednja Bosna. Rađili smo ono što smo morali." To je sve, ali i ovo mi je bilo dosta da donekle shvatim ono što sam tamo doživio.

Međutim, da bih više osvijetlio njegov lik, iznijet ću nekoliko misli vjernika, koji su s njime bili svo vrijeme rata:

Vlč. Matija Šimić

"Matija je na ovom području najpriznatiji čovjek. Podjednako cijenjen kod svih ljudi."

"Matija je čovjek dobra srca."

"Svaki dan provede po nekoliko sati s vjernicima. Posjećuje ih, potiče na razvoj duhovnog, vjerskog i društvenog života."

"Matija je oko sebe okupio narod, a on mu uzvraća prema mogućnostima."

"On je župnik kakav se samo poželjeti može."

"Matija zna potaknuti na stvaralaštvo, a onda i stariji sa sobom povedu mlade. Po tom se vidi koliko je jaka naša zajednica."

"Matija je pravi župnik, ostao je uz nas u ratu i pomogao nam kada nam je bilo najteže."

U ratu je Matija Šimić imao ljekarnu, koja se opskrbljivala Karitasovom pomoći, a lijekove je dijelio svakome kome su trebali, bez obzira kojem je narodu pripadao. Pomagao je ljudima. Godine 1994. su mu zapalili i sasvim uništili ljekarnu!

Jedan dio srpskog stanovništva se našao u okruženju Muslimana. Prijetilo im je uništenje. Matija Šimić je organizirao da te ljude prevezu autobusima preko hrvatske na srpsku teritoriju. Na srpskom radiju sa Ozrena su Matiji pjevali zahvalnu pjesmu!

Matija se posvetio pozivu. On je suvremeni apostol Crkve, hodajuća dobrota, kakav samo može biti pravi Isusov učenik.

Kada dođe vrijeme, kada se Matija odluči da progovori, tek će onda biti sasvim otkriveno njegovo djelo. Ipak, ove isprekidane misli su kamenčići za stvaranje mozaika njegovog lika. On je za života postavio kamen temeljac njegovom budućem spomeniku.

Nadam se da će nam se ostvariti želja da vlč. Matiju Šimića jednoga dana pozdravimo u našoj sredini.

Alojzije Stantić

10. ožujka

ČETRDESET SVETIH MUČENIKA

(+ 320)

* mučenici - nestali iz kalendara * spomen im živi u legendi * opjevani u propovijedi i pjesmi *
 * više su voljeli vječni nego zemaljski život * junaci koji su voljeli bez odlaganja *
 * ledeno svjedočanstvo gromovnih legionara * četrdeset nebeskih kruna *

"Crkva je u tijek godine unijela spomene mučenika i drugih svetaca koje je mnogovrsna Božja milost uzvisila do savršenstva, pa su već postigli vječno spasenje, te u nebu pjevaju savršenu hvalu Bogu i nas zagovaraju. O rođendanima svetaca Crkva navješćuje vazmeno otajstvo u svecima koji su zajedno s Kristom trpjeli te su s njime zajedno proslavljeni, a vjernicima predlaže njihove primjere, koji po Kristu sve privlače k Ocu, i njihovim zaslugama moli i postizava Božja dobročinstva." (SC 105) Ima nekih spomendana koje ćemo naći samo u starim kalendarima. Takav je spomendan Četrdeset mučenika iz Sebaste. Kad je 1969. godine obnovljen rimski liturgijski kalendar, za spomendan četrdest mučenika nije više bilo mjesta u liturgijskom kalendaru.

Da ih ne zaboravimo...

Samo tradiciji i govorima onodobnih propovjednika koji su spomenuli ledeni 9. dan mjeseca ožujka 320. godine, možemo zahvaliti uspomenu na okrutnu smrt četrdesetorice vojnika iz znamenite rimske legije "Legio fulminata Melitensis" / Melitska gromovna legija/. Njihovu svjedočku smrt su ovjekovječili propovjednici. Je li moguće da je sveti Bazilije Veliki na goloj legendi zasnovao svoj govor. Je li moguće da on, koji je bio suvremenik mučeništva, neistini posveti propovijed? Samo je sveti Grgur Nisenski u dva svoja govora spomenuo svetu četrdesetoricu. Dva je govora njima posvetio i znameniti sveti Efrem Sirac. Crkva četvrtoga stoljeća znala je visoko cijiniti ono čega se Crkva 20. stoljeća odrekla u ime povijesti. Radi manjka povijesnih dokumenata iz kalendara je, kako rekosmo, nestao spomendan junačkog mučeništva. No, ono će ostati nezaboravno zahvaljujući govorima slavnih propovjednika. Nema sumnje, bili su zanešeni ljubavlju i vjernošću vojnika mučenika..

Četrdeset manje jedan...

Godina 313. donijela je kršćanima slobodu. Ono što je car Konstantin dopustio na zapadu, nije dopustio car Licinije na istoku. Ovaj je još žešće progonio kršćane. Nakon što je svoj dvor "očistio" od kršćana, okrenuo se vojsci. Dao je uhvatiti četrdest krštenih vojnika. U znak otpada od vjere trebali su žrtvovati poganskim bogovima. Odbili su. Zato su osuđeni na smrt. Ponuđena im je mogućnost: odreći se vjere ili u smrt. U tamnici su kroz sedam dana mogli razmisliti i odlučiti. No oni u tamnici napišu oporuku kojom su molili vjernike da ih poslije smrti sahrane u zajedničku grobnicu. Armenski grad Sebasta (danas Siwas u Turskoj) bio je svjedokom njihove muke. Svu četrdesetoricu izbičevaše a onda ih (prema jednoj tradiciji) gole ostaviše na jednom od gradskih trgova (ili prema drugoj) u vodi koja se ledila. Bila je ciča zima. Dana im je još jedna prilika da izbjegnu smrt. Predomisle li se, mogli su u pripremljenu toplu kupku. Jedan se predomislio. No, čim je stupio u toplu kupku zadesila ga smrt. Rimljanin koji je bio postavljen na stražu ugleda kako se s neba spušta četrdeset kruna, te se na svakoga vojnika spusti po jedna. Četrdeseta je ostala u zraku. Zadivljen nebeskom nagradom vojnika odluči da im se i sam pridruži. Svuče sa sebe svoje odijelo, prizna se kršćaninom i stade u

hladnu vodu zajedno s neustrašivim vojnicima. Umirali su jedan za drugim. Svi su umrli svjedočkom smrću. Posmrtni ostaci mučenika budu spaljeni, a pepeo bačen u rijeku.

Potresno pismo

Sveti Grgur Niški je u svojoj propovijedi izrekao dio pisma koji su osuđeni vojnici pisali u tamnici. Nisu zaokupljeni svojom smrću. Oni pišu kršćanima na slobodi. Pozivaju ih da početak kršćanskoga života ne odlažu. Neka odmah pokažu znakove pokore, obraćenja i ljubavi: "Sada je pravi čas za sve koji se žele spasiti. Sad je prilika za pokoru i dobra djela za svakoga tko to ne želi odlagati. Tijek poslova se ne da unaprijed proračunati. Zato se odmah valja prihvatiti onoga što služi spasenju. Živite čistim i Bogu ugodnim životom. Tako će biti izbrisana zadužnica vaših nekadašnjih grijeha. Prije svega vježbajte se u ljubavi. Ljubav jedina teži za pravednim djelima. Ona je zasnovana na božanskom zakonu bratstva. U svome vidljivome bratu štujemo nevidljivoga Boga. To vrijedi za braću po majci, ali i za sve koji ljube Krista..."

Prema: Josip Antolović, *S duhovnim velikanima kroz ožujak*, Zagreb, 1977, str. 71-72; Augustin Blazović, *Sveci u crkvenom ljetu*, II. dio, Beč, 1970, str. 64-65; Dr Vahan Inglisian, *Vierzig Martyrer von Sebaste*, LThK, Freiburg, 1986, sv. 9, stupac 556.

U mjesecu ožujku slave imendan:

2. Čedomir, 4. Kazimir, 5. Vedran, 6. Koleta, Janja, 8. Ivan, 9. Dominik, Nedjeljko, Franciska, 10. Emil, 11. Firmin, Tvrtko, 14. Matilda, 17. Patrik, Domagoj, Hrvatinić, Gabriel, 18. Ćiril, 19. Josip, Josipa, Jozefina, 20. Vladislav, 25. Irenej, 26. Montan, Maksima, Goran, 27. Lidija, 30. Kvirin, Leonardo, 31. Benjamin.

Žrtvuje li život svoj za naknadnicu,
 vidjet će potomstvo,
 produžit sebi dane,
 i Gospodnja će se volja po njemu ispuniti.
 Zbog patnja duše svoje vidjet će svjetlost
 i nasititi se spoznajom njezinom.
 Sluga moj pravedni opravdat će mnoge
 i krivicu njihovu na sebe uzeti.
 Zato ću mu mnoštvo dati u baštinu,
 i s mogućnicima plijen će dijeliti,
 jer sam se ponudio na smrt
 i među zlikovce bio ubrojen,
 da grijehe mnogih ponese na sebi
 i da se zauzme za zločince.

(Izaija 53,10-12)

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Mržnjom istrijebiti što Isus mrzi

Jedan temeljni vid duhovnog života, koji je SB o. Gerard Tomo Stantić posebno isticao u svojim duhovnim zapisima, je rad na kršćaninovoju duhovnoj slobodi. Taj vid duhovnog života on je opisao ovom sažetom rečenicom: "Mržnjom istrijebiti što Isus mrzi." Tim riječima on je dao jedan sažeti komentar na riječi iz Evandjelja sv. Luke, koje glase: "Dode li tko meni, a ne mrzi svoga oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik." (14,26-27)

Očito, kao i sv. Luka, SB riječju "mržiti" misli definirati proces oslobađanja od navezanosti na stvari, na afektivnu blokiranošć koje nam priječe biti slobodnima u našoj duši, koje nas čine robovima grijeha, strasti i slično, kako bismo, oslobođeni iznutra, mogli ljubiti svakoga ispravno i slobodno.

Tim svojim riječima, ili definicijom oslobađajućeg procesa u duši, SB o. Gerard pretječe učenje velikog učitelja duhovnog života sv. Ivana od Križa, a to je biti "odcijepjen", "otkinut" od svega što nije Bog, kako bismo oslobođeni iznutra, mogli ljubiti Boga i bližnjega.

Evo nekoliko navoda iz duhovnih zapisa SB o. Gerarda Tome Stantića koji ističu taj proces unutarnjeg oslobađanja. SB piše: "Samo je onaj slobodan tko nije sebičan." Taj proces oslobađanja i rezultata oslobađanja on opisuje u sljedećoj vrlo sugestivnoj slici: "Svaka grančica na stablu voljela bi živjeti. Ali, kako bi voćka mogla imati lijepi oblik siječu se na njoj grančice kako bi zadobila lijepi izgled. Siječi i ništi na meni Isuse sve što Tebi nije milo. Ako bi se radi te sječe micala cijela voćka moga života, zbog vjetrova, zbog kušnji tijela i duše, nije važno; važno je samo da otpadne s mene sve što je crvljivo, a ono što je dobro neka raste i sazrijeva. Ne želim biti nakazom zbog svojih nedostataka, nego zdrav i čitav u duhovnom životu i duhovnom ponašanju."

Kad čovjek ovako postane slobodan, putem procesa oslobađanja, "kada mržnjom istrijebiti što Isus mrzi", onda čovjek, kršćanin, tvrdi SB o. Gerard, ne samo da sam duboko uranja u Boga, nego dozvoljava da njegovim rezultatima oslobađanja "svatko uživa" plodove njegove duhovne slobode. Tko uspije sebe osloboditi od navezanosti "osvaja i tuđa srca". Postignuće unutarnje slobode, koje je uvjet da milost zahvati duše, ima takvu prodornu moć da "rasipa po svem svijetu sjemenje kršćanskih vrijednosti", koje kad se razvije i donese plodove ne samo da proslavlja Isusa Krista, nego iz tog "sjemenja nastaju plodna vremena".

Ova poruka o. Gerarda "da mržnjom istrijebiti što Isus mrzi", u onome značenju kako to sažeto SB uči, još je i te kako aktualno u suvremenom životu kršćanina, ne samo na osobnom planu, nego i na planu budućnosti svijeta. Veliki teolog Karl Rahner je rekao da kršćanstvo ima budućnosti ako bude mistike među kršćanima. Mi smo ponekad nepovjerljivi prema toj riječi. Međutim, to je put da budemo autentični kršćani i da pridonesemo boljoj budućnosti Božjeg kraljevstva na zemlji. Da proslavimo Krista i da on živi u svojoj Crkvi baš preko kršćana koji su se oslobodili raznih natruha sebičnosti i otvorili sve prostore duše za djelovanje Božje milosti.

Tko "mrzi" u evanđeoskom smislu riječi i u smislu učenja o. Gerarda Tome Stantića, taj otvara svoje srce Bogu da ga ispuni svojim milostima, taj se otvara bratu čovjeku da obogati svoga bližnjega onom najvećom vrijednošću, a to je ljubav bez koje nije moguć suživot ljudi ni na zemlji.

O. Ante Stantić, OCD ✍

TI NISI TAJ...

Volim naš grad. Volim Suboticu. Volim ulice i trgove, crkve, ptice i drveća. Rado šetam našim ulicama. Rado susrećem poznate ljude. Za vrijeme jedne šetnje pročitao sam jedan zanimljiv grafit na zidu - Kiki ti nisi taj! Ne znam kad je napisan. Ne znam tko ga je napisao, ali potaknuo me je na razmišljanje...

U našim međuljudskim odnosima važno je dobro upoznati bližnjega. Osobito ako s bližnjim želimo živjeti, bliže se povezati u bračnu ili prijateljsku zajednicu. Za upoznavanje treba vremena, susreta, razgovora... Dobro je vidjeti kako bližnji reagira kada dobro ide, kada ima svega u izobilju. Ali, također, kako bližnji reagira kada dođu problemi, nevolje, bolesti...

Poznajem čovjeka koji je iskreno bio zaljubljen. Zaljubljenost pretvorio u ljubav. Mislio je da poznaje drugu osobu. Želio je s njom zajedništvo, brak. Ali bio je izigran. Iza takvih iskustava čovjek se zatvara, plaši, boji se novih poznanstava. Više puta sam imao prilike čuti iskustvo bračnih drugova. Znalo je biti i ovakvih: "Ne prepoznajem ga/je. Kad smo se zabavljali, šetali, to je bio/bila druga osoba. Što se to dogodilo da se tako promijenio/la?"

Biblija je knjiga o Bogu i čovjeku. O njihovom upoznavanju i prijateljstvu donosi nam više primjera. Za ovo razmišljanje sjetio sam se nekih. Samuel, izmoljeno dijete, na službi je kod starog svećenika Elija. U noći čuje glas, čuje svoje ime: "Samuele, Samuele..." (1 Sam 3,4) Odlazi svećeniku i pita što mu je potrebno. Kada se događaj tri puta ponovio, Eli je znao da Jahve zove Samuela. Od toga događaja Božja riječ je stizala preko Samuela. Samuel je upoznao Jahvu.

Isus je dugo živio skrovito. Polako je otkrivao tajnu svoje osobe, svoje mesijansko poslanje. Kada je počeo djelovati, činiti znamenja - Krstitelj je poslao učenike sa pitanjem: "Jesi li ti onaj koji ima doći, ili drugog da čekamo?" (Lk 7,19) Odgovor je bio jasan i razgovjetan. Reći ono što su vidjeli - slijepi gledaju, hromi hodaću, gubavi se čiste, gluhi čuju...

Dietrich Bonhoeffer je bio glasoviti protestantski teolog. Za vrijeme Drugog svjetskog rata usprotivio se nacistima i radi toga dospio u zatvor. Za vrijeme zatočeništva je molio, razmišljao i pjevao. Zapisao je i jednu veoma zanimljivu pjesmu. Ona nosi naslov "Tko sam ja?". U njoj možemo pročitati i ove stihove:

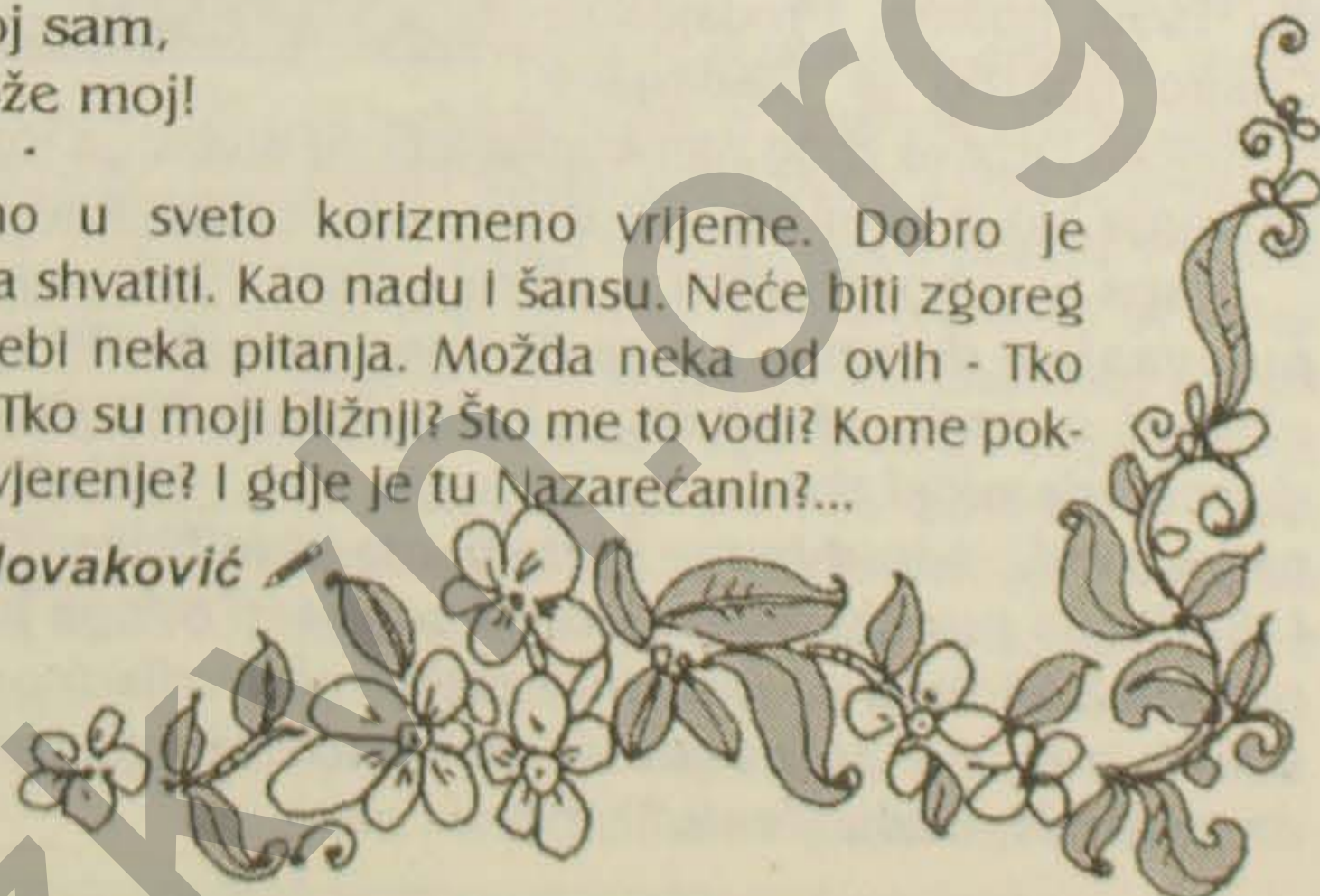
Tko sam ja? Često mi kažu
da izlazim iz ćelije
raspoložen vedar i čvrst
kao gospodar svoga dvora.

Tko sam ja? Često mi kažu
da govorim sa svojim stražarima
slobodno i prijateljski jasno
kao da im imam zapovjediti nešto.

Tko sam ja?
Samotno pitanje izruguje se meni.
Ma tko ja bio,
ti me poznaješ,
tvoj sam,
Bože moj!

Ulazimo u sveto korizmeno vrijeme. Dobro je ozbiljno ga shvatiti. Kao nadu i šansu. Neće biti zgoreg postaviti sebi neka pitanja. Možda neka od ovih - Tko sam to ja? Tko su moji bližnji? Što me to vodi? Kome poklanjam povjerenje? I gdje je tu Nazarećanin?...

Lazar Novaković ✍

PASTIRSKI POHOD IVANA PAVLA II KUBI

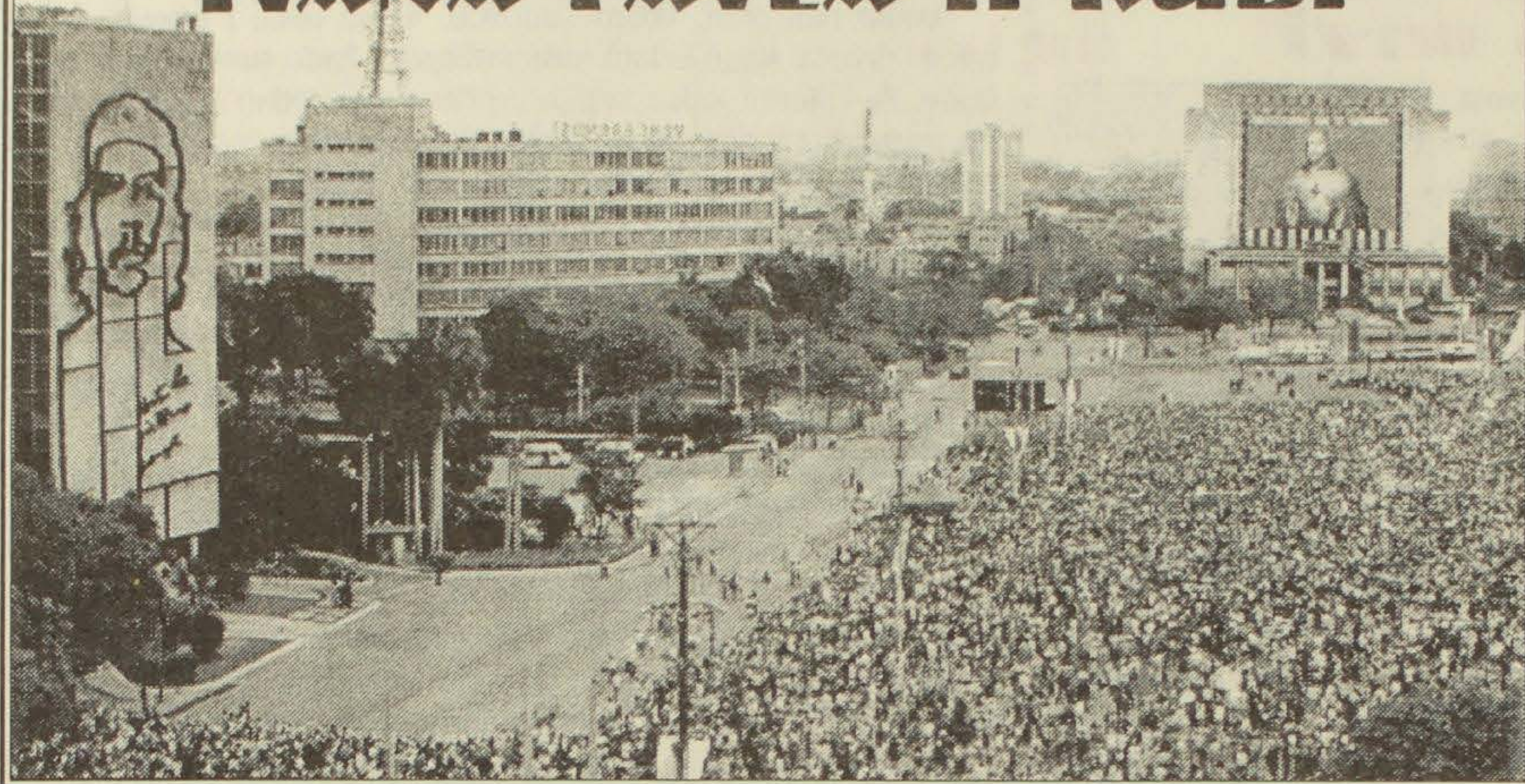

Foto: Città nuova

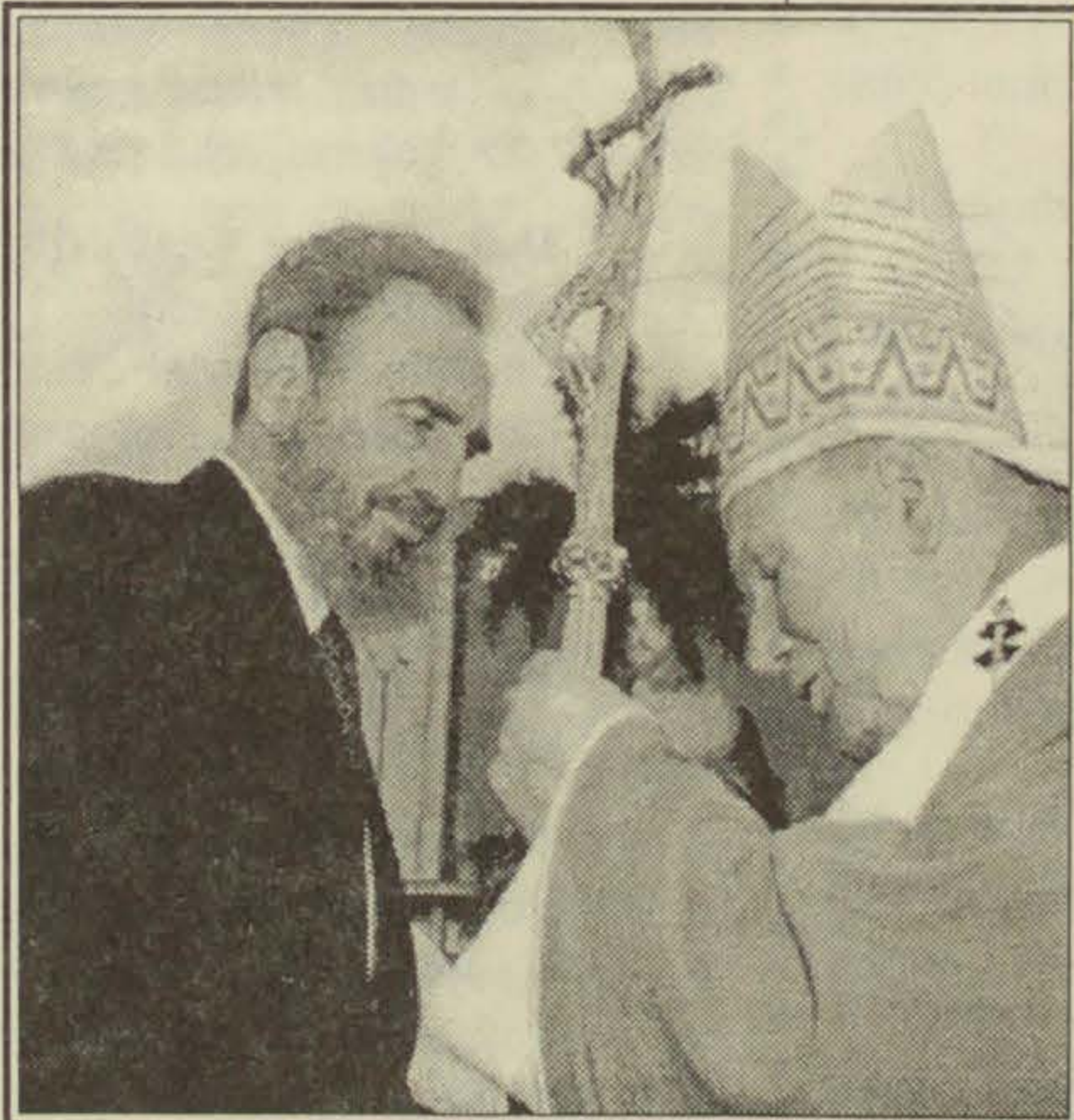
Papa u komunističkoj zemlji

Od 21. do 25. siječnja Papa je boravio u pastirskom pohodu Kubi, jedinoj komunističkoj zemlji na Američkom kontinentu. Kuba danas ima oko 11 milijuna stanovnika koji su najvećim dijelom katolici. U komunističkoj revoluciji iz zemlje su protjerani mnogi svećenici, a oduzete su sve katoličke škole. Poslije pada komunizma u Sovjetskom Savezu događaju se pozitivne promjene i u Kubi. Crkva je dobila veću slobodu. Crkva u Kubi ima deset biskupija, četrnaest biskupa, 253 svećenika od kojih je polovica redovnika, a druga polovica su biskupijski svećenici. U ovoj državi danas ima oko 500 redovnica te 37 stalnih đakona. Na Kubi djeluje i preko 200 vjeroučitelja.

Papa je na Kubu stigao u srijedu 21. siječnja u poslijepodnevnom vremenu. U glavnoj zračnoj luci Papu su dočekali kubanski predsjednik Fidel Castro, predstavnici građanskih, političkih i vojnih vlasti, te diplomatski zbor akreditiran u Kubi i kubanski biskupi. Pozdravne riječi Papi su uputili predsjednik Castro i vođa protokola, apostolski nuncij i havanski nadbiskup kardinal Jaime Ortega. U svom govoru kubanski je predsjednik hvalio kubansku revoluciju koju je sam predvodio 1959. godine. Predsjednik Castro optužio je Sjedinjene

Američke Države zbog nametanja teškog embarga Kubi. Razlog embarga bio je komunistički sustav koji je uspostavljen u Kubi.

Papa je u pozdravnim riječima rekao: *"Ovim apostolskim putovanjem dolazim, u ime Gospodnje, utvrditi vas u vjeri, oživjeti u nadi, ohrabriti u ljubavi kako bi podijelio vaš duboki vjernički duh, vaša trpljenja, vaše radosti i vaše patnje, slaveći, poput jedne obitelji, otajstvo božanske Ljubavi i dublje ga ponazočiti u životu i povijesti ovoga plemenitog naroda koji žeda za Bogom i duhovnim vrijednostima koje Crkva, u svojoj petstoljetnoj nazočnosti na otoku nije nikada prestala razdjeljivati."*

ograničene potrebe obitelji - nezadovoljstvo iz ideoloških razloga, privlačnost potrošačkog društva", rekao je Papa.

Istoga dana Papa se službeno susreo s kubanskim predsjednikom i proveo s njim jedan sat u razgovoru. Poslije ovog susreta dano je priopćenje u kojem se tvrdi da je vlast u Kubi spremna pustiti veći broj političkih zatvorenika za koje se Papa zauzeo kod Fidela Castra.

Mladi - živa nada društva i Crkve na Kubi

Trećeg dana boravka na Kubi Papa je pohodio grad Camagueyu gdje je slavio misno slavlje s mnoštvom mladih.

Tema susreta Pape s mladima Kube bila je: *"Mladež - promicatelj ljudskih vrednota u svjetlu evanđeoske poruke"*. Papa je pozvao mlade da ne očekuju od drugih da im budućnost učine ljepšom i boljom, nego da oni već sada budu graditelji novog vremena i novog pravednijeg društva gradeći vlastitu povijest. Na kraju misnog slavlja Papa je uputio posebnu poruku mladima nazvavši ih *"živom nadom društva i Crkve na Kubi"*.

Istoga dana Papa je u poslijepodnevnom vremenu pohodio havansko sveučilište. Ova značajna kulturno-znanstveno-prosvjetna ustanova jedinstvena je na Kubi. Na ovom sveučilištu ima oko 12.000 studenata. Sveučilište u Havani posebno čuva uspomenu na tvorca kubanske samostalnosti o. Felixa Varela kojega državljani ove zemlje posebno poštuju. U velikoj dvorani sveučilišta čuvaju se u urni zemni ostaci o. Felixa.

Gospa od milosrđa - zaštitnica Kube

Pretposljednog dana svog boravka na Kubi Papa je služio svečanu misu u gradu Santiago de Cuba. Pod misom Papa je okrunio lik *"Naše Gospe od Milosrđa"* koja je nacionalna zaštitnica cijele Kube i njezinih vjernika. Ovaj Gospin lik časti se među Kubancima još od 1606. godine kada su dva ribara pronašla plutajuću Gospinu sliku pred kojom su se kasnije počeli mnogi moliti. U prigodnoj homiliji Papa je podsjetio na ulogu Crkve i njezino zauzimanje za svakog čovjeka te rekao: *"Sve ono što Crkva traži za sebe, stavlja u službu čovjeka i društva... Braneći svoju slobodu, Crkva brani one svoje osobe,*

obitelji, različitih društvenih organizacija, živih stvarnosti koje imaju pravo na vlastito područje samostalnosti i suverenosti. U tom smislu kršćanin i kršćanske zajednice žive duboko uronjeni u život svojih naroda i znakom su Evanđelja i u vjernosti svojoj domovini, narodu, nacionalnoj kulturi, no uvijek u slobodi koju je donio Isus..."

Istoga dana Papa je pohodio svetište sv. Lazara u čijoj se neposrednoj blizini nalazi prihvatilište za gubavce. U bolnici se trenutno nalazi 190 gubavaca koje njeguje 11 redovnica sv. Vinka Paulskog, uz velikodušnu pomoć velikog broja medicinskog osoblja. U ovom mjestu nalazi se i prihvatilište za oboljele od AIDS-a. Papa je uputio riječ ohrabrenja i utjehe svima bolesnima i onima koji ih njeguju podsjetivši pri tom da je Isus izuzetno bliz onima koji trpe i koji ih njeguju. U nastavku govora Papa je pozvao sve bolesnike da svojom patnjom sudjeluju u spašavanju svijeta.

Osuda ideoloških sustava

U apostolskoj nuncijaturi u Havani upriličen je ekumenski susret na kojem su bili nazočni predstavnici svih brojnih vjerskih zajednica na Kubi. Poslije susreta u nuncijaturi upriličena je sveta misa na centralnom trgu u Havani. Ovo misno slavlje bilo je posebno posvećeno ulozi laika u Crkvi. Tema ovog susreta bila je: **"Nova evangelizacija i poslanje laika u Crkvi na pragu trećega kršćanskog tisućljeća"**. Na misnom slavlju bilo je blizu milijun vjernika. U prigodnoj propovijedi Papa je oštro osudio gospodarske i ideološke sustave u povijesti koji su kao način vladanja odredili sukob. **"To je duboko uvjetovalo poimanje čovjeka i odnose s drugima. Neki od tih sustava nastojali su ograničiti vjeru na isključivo individualno područje, lišavajući je svakoga društvenog utjecaja i važnosti. U tome smislu dobro je podsjetiti da suvremena država ne može od ateizma ili od vjere stvarati jednu od svojih političkih odrednica"**, rekao je Papa. Poslije svete mise Papa je blagoslovio kamen temeljac za novo sjemenište u Havani.

Posljednjeg dana svog boravka na Kubi Papa se susreo s biskupima Kube. Papa ih je podsjetio na njihove dužnosti i prava te ih pozvao da pronalaze "putove pomirenja svih Kubanaca bez iznimke". U poslijepodnevnom programu Papa se susreo sa svećenicima, redovnicima, redovnicama, sjemeništarima i zauzetim laicima u havanskoj prvostolnici Bezgrešnog začeća. Papa je u svom obraćanju pozvao sve djelatnike u pastoralnom radu da ne sustanu zbog pomanjkanja materijalnih sredstava. Sličnu neimaštinu podnosi i veliki dio stanovništva Kube.

U nedjelju navečer, 25. siječnja Papa se oprostio od "dragog kubanskog naroda" i vratio u Vatikan. /IKA/

Vijesti iz opće crkve priredio:

Franjo Ivanković

Vatikan

20 NOVIH KARDINALA

U nedjelju 22. veljače ove godine na trgu Svetog Petra u Vatikanu upriličena je svečanost na kojoj su novoimenovani kardinali uvedeni u službu. Novi kardinali potječu iz 13 zemalja. Imena dvojice kardinala Papa nije htio službeno objaviti, a pretpostavlja se da se radi o dvojici biskupa iz Vijetnama i Kine. Sadašnji kardinalski zbor čine 165 članova, od kojih 122 imaju pravo glasa u slučaju izbora novog Pape. U kardinalskom zboru i dalje je najmlađi sarajevski nadbiskup kardinal Vinko Puljić.

Ruanda

UBIJEN I POKOPAN HRVATSKI MISIONAR

U Ruandi je posljednjih nekoliko godina ubijeno mnogo misionara. Oni su bili žrtve plemenskih sukoba. Nedavno je među ubijenima i hrvatski svećenik fra Vjeko Ćurić, član franjevačke provincije Bosne Srebrene. Fra Vjeko je ubijen u Kigaliju, glavnom gradu Ruande u subotu 31. siječnja ove godine. Razlozi ubojstva nisu još utvrđeni, a ne zna se ni tko je izvršilac ovog zlodjela. Fra Vjeko je rođen 1957. godine u Lupoglavu u Bosni. Za svećenika je zaređen 1982. godine. Iste godine odlazi u Pariz na pripreme za misionarski rad. Godine 1983. odlazi u Ruandu za misionara. Posljednjih godina za vrijeme krvavih sukoba plemena Hutu i Tutsi fra Vjeko je bio neumorni borac za mirno rješenje sukoba. Njegovo zauzimanje bilo je prilično uspješno, ali nije se svima svidjelo. Pokojni fra Vjeko spasio je živote mnogim misionarima jer je bio ugledan među domaćim stanovništvom. Koliko je fra Vjeko bio poštovan, govori i prisutnost premijera i cijelog episkopata Ruande na njegovu ukopu. Vjekina je želja bila da mu smrtni ostaci počivaju u zemlji za koju je živio i za čiju je ljepšu budućnost i svoj život dao. Na sprovodu pokojnog fra Vjeka bili su nazočni i provincijal Bosne Srebrene fra Petar Arandelović i najbliža rodbina pokojnika.

Vatikan

USPOSTAVLJENI DIPLOMATSKI ODNOSI S LIBIJOM

Papa je 13. veljače primio vjerodajnice prvog veleposlanika Libije pri Svetoj Stolic Mustafe Kabazija. Tako su konačno uspostavljeni puni diplomatski odnosi s Libijom. U svom govoru veleposlanik Kabazija pohvalio je Papino nastojanje oko općeg dobra svih ljudi i neumorni rad. Papa je u svom govoru izrazio želju da dijalog između muslimana i katolika urodi plodom mira i razumijevanja.

Libija danas ima oko 5 milijuna stanovnika od kojih je samo oko 40 tisuća katolika. /IKA/

BISKUP JANJIĆ I NUNCIJ SANTOS POHODILI ŽUPE KOTORSKE BISKUPIJE

Kotorski biskup Ilija Janjić i apostolski nuncij u SR Jugoslaviji nadbiskup Santos Abril y Castello pohodili su 4. i 5. veljače više župa na području kotorske biskupije. Biskup Janjić i nuncij Castello prvog su dana zajedno s hvarsko-bračko-viškim biskupom Slobodanom Štambukom te splitsko-makarskim pomoćnim biskupom Marinom Barišićem pohodili župu Lepetane kod Tivta. Istoga dana biskup Janjić i nuncij posjetili su župu Prčanj, a sljedećega dana župu Budva te samostan časnih sestara na Petrovcu. /IKA/

ZAVRŠETAK PROSLAVE BLAGDANA SV. TRIPUNA U KOTORU

Svečanim činom skidanja barjaka s kotorske katedrale u subotu, 7. veljače, označen je završetak svečanosti u povodu proslave blagdana sv. Tripuna, zaštitnika kotorske biskupije. Uz mnoštvo svećenika, redovnika, redovnica, vjernika te predstavnika gradskih vlasti događaju je bio nazočan i kotorski biskup Ilija Janjić. On je istoga dana, prije toga, pohodio župu Škaljari. /IKA/

Krk

IMENOVAN NOVI BISKUP

Apostolska nuncijatura u Zagrebu priopćila je 31. siječnja da je mons. Valter Župan imenovan za novog rezidencijalnog biskupa Krčke biskupije. Novoimenovani krčki biskup bio je dosadašnji administrator iste biskupije.

Biskup Župan rođen je 10. kolovoza 1938. godine na Malom Lošinj u uzornoj kršćanskoj obitelji. Gimnaziju je pohađao u Zadru i Pazinu. Studij teologije pohađao je u Pazinu. Za svećenika je zaređen 1962. godine. Do sada je bio župnik u više mjesta. Dugi niz godina bio je generalni vikar krčke biskupije, a posljednjih godinu dana bio je administrator krčke biskupije.

Varšava

PAPA OSMI PUT PUTUJE U POLJSKU

Poljski kardinal Josef Glemp je poslije svog susreta sa Svetim Ocem u Vatikanu, kada je boravio sa ostalim biskupima svoje zemlje u službenom posjetu, izjavio da najvjerojatnije naredne 1999. godine Papa dolazi osmi put u svoju Domovinu. Kao glavni razlog Papina posjeta Poljskoj navodi se 1000. godišnjica smrti sv. Adalberta, a on je ujedno zaštitnik države. Govori se da će Papa prilikom svog posjeta Poljskoj proglasiti više od stotinu novih blaženika koji su u ovom stoljeću bili žrtve nacizma i komunizma. Kongregacija za proglašenje blaženika i svetaca radi na proučavanju obilne dokumentacije o novim kandidatima za blaženike. /IKA/

SPROVOD NADBISKUPA JOSIPA UHAČA

U prošlom broju "Zvonika" samo smo objavili kratku vijest o smrti nadbiskupa Uhača. Pokojni nadbiskup bio je dugogodišnji tajnik Kongregacije za evangelizaciju naroda. Nadbiskup Uhač rođen je u Brseču prije 74 godine. Kao zaslužnog dugogodišnjeg djelatnika u Vatikanu Papa je nadbiskupa Uhača uvrstio među novoimenovane kardinale. Ali, dan prije objavljivanja imena novih kardinala nadbiskup Uhač je preminuo.

Od pokojnoga nadbiskupa oprostili su se njegove kolege i mnogi poštovatelji u Rimu. Zemni ostaci pokojnika preneseni su u Riječku prvostolnicu, a kasnije u župnu crkvu u Brseču gdje je bio obred ukopa.

Nadbiskup Josip Uhač sigurno je bio najčasniji Hrvat koji je dugo godina radio u Vatikanskoj diplomaciji. Mnogi su mu izrekli tople riječi zahvale za sve što je učinio svojim neumornim radom.

Split

PRIZNANJE BISKUPU KOMARICI

U Splitu su u četvrtak 19. veljače banjalučkom biskupu mons. Franji Komarici svečano dodijeljena priznanja "Osoba dijaloga" i "Osoba 1997". Predsjednik Hrvatske akademske udruge dr. Ivan Grubišić uručio je biskupu Komarici ovo visoko priznanje. Povodom ove prigodne svečanosti izgovorene su najljepše riječi o biskupu Komarici. On je treća osoba koja prima ovo visoko odličje.

Biskup Komarica je posljednjih godina primio više odlikovanja domaćih i svjetskih institucija. Dobro je poznato biskupovo trajno zauzimanje za prava ugroženih, progonjenih i svih malenih. Biskupa Komaricu su govornici na svečanosti u Splitu nazivali "Velikim čovjekom" jer je neumorno svjedočio ljubav prema čovjeku kada je to bilo najpotrebnije. U svojoj zahvali biskup Komarica se zahvalio Splićanima za ovo drago mu odličje i ponovno uputio apel svima kojih se to tiče da pomognu kako bi se svi prognani vratili na svoja ognjišta.

Mostar

XII. ZASJEDANJE BISKUPSKJE KONFERENCIJE BiH

U biskupskom dvoru u Mostaru je 17. i 18. veljače ove godine održano redovito zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Na zasjedanju su bili svi biskupi iz Bosne i Hercegovine, te generalni vikari biskupija i provincijali franjevačkih provincija Bosne Srebrene i Hercegovske. Kao gosti ovog zasjedanja bili su nuncij u BiH nadbiskup Francesco Monterisi, izaslanici Talijanske i Hrvatske Biskupske konferencije biskupi Eugeno Ravignanik i Želimir Puljić.

Na zasjedanju je bilo riječi o poslanju Crkve u današnjem vremenu. Biskupi su uputili poziv nadležnim institucijama da ne dozvole razdor unutar "Napretka". Kardinal Puljić je podržao i pozvao sve odgovorne da se zauzmu kako bi se svi prognani što prije vratili na svoja ognjišta. Izražena je želja za tješnjom suradnjom s Hrvatskom Biskupskom konferencijom glede nekih konkretnih pitanja. U završnom dijelu rada biskupi su još jednom izrazili duboku zahvalnost svem svećenstvu, redovništvu, kao i svim vjernicima koji su u ratnim i poratnim vremenima ostali vjerni Crkvi. /IKA/

ODRŽAN DRUGI SUJETSKI KONGRES SREDIŠNJEG VIJEĆA ZA VELIKI JUBILEJ 2000.

U Vatikanu je od 10. do 12. veljače održan trodnevni kongres Središnjeg vijeća za Veliki jubilej 2000. Skupu je predsjedao tajnik Vijeća nadbiskup Crescenzo Sepe. Sudionici su upoznati s detaljima pripreme svečane proslave ovog značajnog jubileja kršćanstva. Za sada se zna da će se u Rimu održati dva značajna susreta. Jedan susret bi se imao održati na Trgu sv. Petra u Vatikanu i na njemu bi trebalo biti do 300 tisuća vjernika. Drugi značajni skup bi bio međunarodni skup mladih na koji bi se okupilo blizu 2 milijuna sudionika. Za što bolje osmišljavanje i pripremanje ovih susreta već su učinjeni bitni koraci. Gosti će biti smješteni u Rimu po župama, školama, dvoranama, ali i po obiteljima. Na kraju susreta sudionike Središnjeg vijeća za Veliki jubilej primio je papa Ivan Pavao II. Papu je o svim djelatnostima izvijestio kardinal Roger Etchegaray. /IKA/

Tribina u Maloj Bosni

POVIJEST HKPD "MATIJA GUBEC"

Sudionici tribine u Maloj Bosni 8. veljače 1998. godine upoznali su se s Hrvatskim kulturno-prosvjetnim društvom "Matija Gubec" iz Tavankuta. Gosti večeri bili su prof. Tomislav Žigmanov, profesor filozofije i dopredsjednik Društva i Jozefina Skenderović, voditeljica slamarske sekcije Društva. Na ovoj tribini bili su prisutni i gosti iz Bajmoka.

Kao uvod u tribinu prisutni su čuli pjesmu "Pod lipom Matije Gupca" i "Zrnca biserja". Autor ovih stihova je Ivan Prčić-Gospodar, koji je bio jedan od osnivača Društva.

U svom izlaganju prof. Žigmanov je govorio o povijesti Društva. Upoznao nas je s aktivnostima Društva koje djeluje u svojih sedam sekcija, među kojima su najaktivnije folklorna i slamarska sekcija. Nakon toga pogledali smo kratki film iz života i rada ovog Društva. Potom je Jozefina Skenderović upoznala prisutne s razvojem slamarske sekcije te s njenim istaknutim članicama i njihovim radovima. Vidjeli smo i poznati film "Slamarke divojke" koji prikazuje kako su prije puno godina radile "slamarke" i koliko je potrebno talenta, truda i vremena da bi se napravile predivne slike i "krune" od slame.

Jadranka Kujundžić

EKUMENSKA TRIBINA O BIBLIJI

"Upoznajmo Bibliju" bila je tema tribine koju su zajednički priredili srpskopравoslavna opština i rimokatolički župni ured 13. veljače u prostorijama "Continental banke" u Odžacima. Predavanje je održao franjevac i bibličar iz Novoga Sada dr. Tadej Vojnović. Geslo tribine bilo je "Hvala ti što sam stvoren tako čudesno, što su djela tvoja predivna. Dušu moju do dna si poznavao" (Ps 139,14), a na njoj se okupio velik broj slušatelja, vjernika obiju Crkava. /IKA/

HUMANITARNI KONCERT ZA NAJSIROMAŠNIJE

U organizaciji dobrotvorne udruge "Amor vincit" i "Vox humana" u Hrvatskom kulturnom centru je u ponedjeljak, 23. 02. priređen humanitarni koncert. Prihod od koncerta namijenili su najsiromašnijim građanima Mjesne zajednice "Novo selo".

U programu su nastupili Katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić, Dramska sekcija Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo", Folklorna sekcija KUD "NÉPKÖR", skupina mladih koji su izveli duhovne šansone na mađarskom jeziku, zatim mladi Folklorne sekcije HKC "Bunjevačko kolo", te ansambl "Bačka" koji je otpjevao nekoliko bunjevačkih narodnih pjesama te izveo splet bunjevačkih narodnih igara. Solisti su bili Marin Kopilović i Branko Radak.

Na početku je sve prisutne pozdravio Francz László, predsjednik skupštine Mjesne zajednice "Novo selo", a program su vodili Kata Horvacki i Imre Mester.

Ova akcija lijep je doprinos ostvarivanju korizmenog programa koji uz duhovni život naglasak stavlja najviše na djelotvornu ljubav prema bližnjima, osobito prema najpotrebnijima. /Zv/

PROSLAVA GOSPE LURDSKE U SUBOTICI

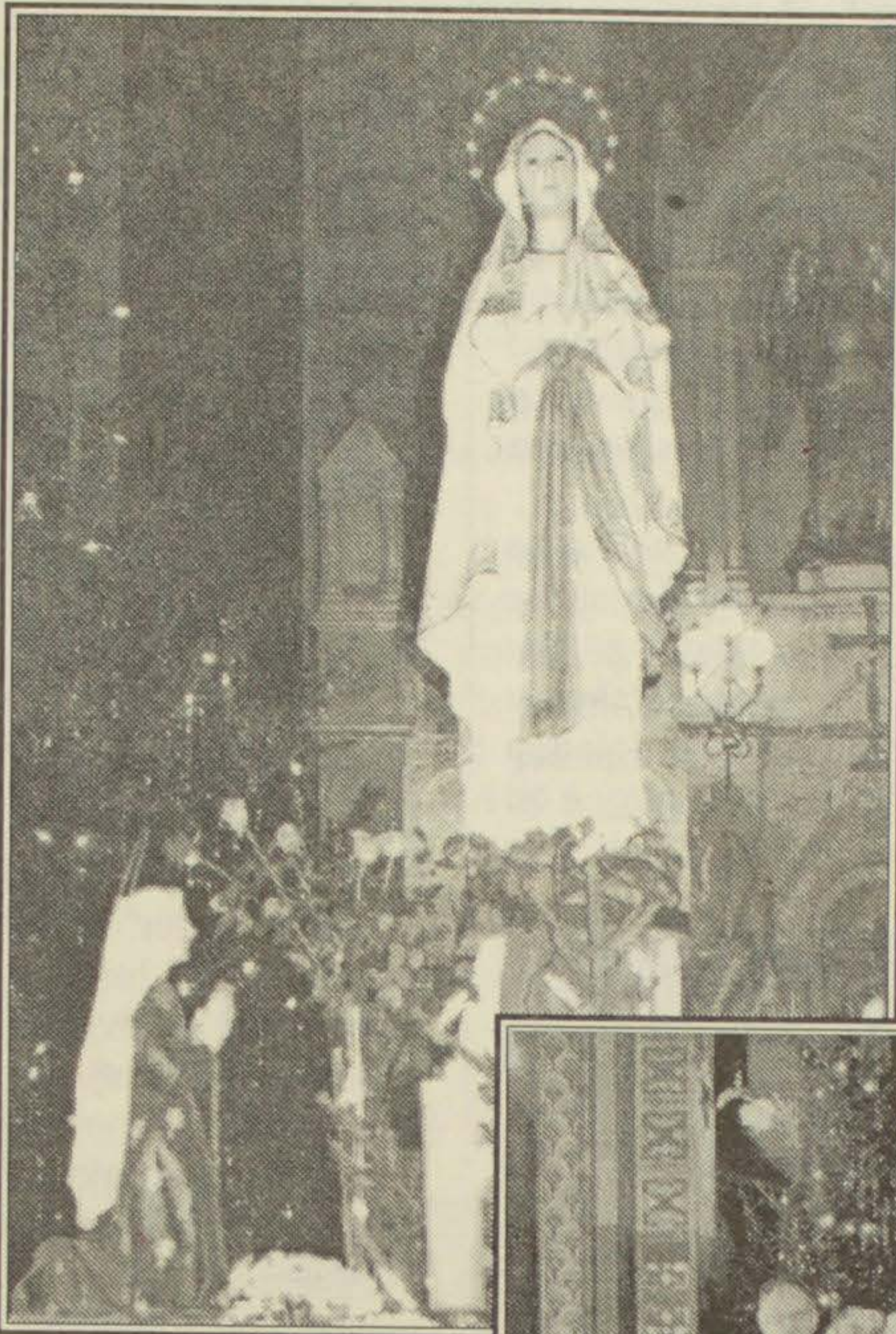
U Subotici je od 2. do 11. veljače održana devetnica u čast Gospe Lurdske - u franjevačkoj crkvi na hrvatskom a u katedrali na mađarskom jeziku.

Devetnica u franjevačkoj crkvi započela je proslavom Dana posvećenog života kada su se okupili redovnici i redovnice grada na zajedničko moljenje Večernje a potom su sudjelovali na sv. misi.

Inače svaku večer u 17 sati vjernici su se okupljali na molitvu franjevačke krunice a u 17,30 sati je kroz devet dana bila koncelebrirana sv. misa koju je predvodio generalni vikar subotičke biskupije i župnik subotičke župe Isusovog Uskrsnuća mons. Bela Stantić koji je i svih devet dana imao prigodne propovijedi. Nadahnutim propovijedima on je vjernicima uprisutnjivao Mariju Majku Sina Božjega i Majku našu, punu milosti, punu Duha Svetoga, vjernu Bogu i svom poslanju i životu Krista i Crkve, vjernu od rođenja do uznesenja, od Nazareta preko Betlehema, Kalvarije, Cenakula sve do njezine proslave uznesenjem na nebo.

Uoči blagdana Gospe Lurdske, tj. 10. veljače 1998. godine koncelebrirano euharistijsko slavlje predvodio je i oduševljeno o Gospi propovijedao preuzvišeni g. mons. Ivan Péntzes, biskup subotički.

Na sam dan Gospe Lurdske, 11. veljače nakon krunice, euharistijskog slavlja i pobožnosti Bezgrešnoj, uslijedila je procesija sa zapaljenim svijećama kroz hodnike franjevačkog samostana i platoa ispred crkve do lika Gospe Lurdske koji je bio postavljen tijekom devetnice pokraj glavnog oltara. Pred Gospinim likom izmolili smo Vjerovanje i oduševljeno otpjevali

"Tebe Boga hvalimo".

Tijekom devetnice i na sam blagdan u crkvi se okupljalo i do 500 vjernika, a stolu Gospodnjem pojedinih večeri pristupalo je i do 300 pričesnika.

Zajednička nakana i molitva bila nam je da Gospa Lurdska, koju Subotičani posebno štiju i vole, i dalje čuva svoj grad i njegove stanovnike u miru i ljubavi.

Na blagdan Gospe Lurdske u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije biskup Janoš Péntzes predvodio je koncelebriranu sv. misu na završetku devetnice na mađarskom jeziku. On je na kraju sv. mise pred Gospinim likom obnovio posvetu biskupije Bezgrešnom Srcu Marijinu.

o. Marijan Kovačević

Na slici dolje:

*Pater Marijan s ministrantima
ispred Gospinog lika*

RIJEČ - SILA KOJA POKREĆE SVIJET

U organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u župnom domu Marije Majke Crkve u Subotici održan je 24. 02. 1998. godine treći Susret subotičkih urednika novina i časopisa (hrvatskih, srpskih i mađarskih).

Ovaj susret organiziran je u povodu blagdana sv. Franje Saleškog i sv. Ivana don Bosca, zaštitnika novinara. Na ovom, trećem "svojevrsnom novinarskom, književnom i izdavačkom ekumenskom susretu" (kako su ga nazvale u svom izvještaju Subotičke novine) sudjelovali su glavni i odgovorni urednik katoličkog mjesečnika "Zvonik" vlč. **Andrija Anišić**, glavni i odgovorni urednik časopisa "Luča" **Radomir Babin**, glavni urednik časopisa "Klasje naših ravni" **prof. Bela Gabrić**, osnivač subotičkog dvotjednika "Žig" **Vojislav Sekelj**, v.d. direktora i glavnog i odgovornog urednika "Subotičkih novina" **Milovan Miković**, urednik časopisa za književnost, umjetnost i kulturu "Rukovet" **Boško Krstić**, glavni i odgovorni urednik "Žiga" **prof. Tomislav Žigmanov**, urednik mađarske redakcije Radio-Subotice **János Németh** i **Smiljan Njagul** iz RTS-a studio Subotica.

Sve prisutne je na početku pozdravio domaćin i organizator ovog susreta preč. **Andrija Kopilović**. Iako bi, kako je zamišljen, ovaj susret trebao biti prijateljski i bez novinarskih "poslova", ipak se, još jedanput, potvrdilo da su novinari uvijek novinari, pa je uz nevezani razgovor o mnogo čemu ipak bilo riječi i o izdavaštvu u Subotici. /Zv/

SU. VALENTIN I NA KOSOVU

Možda će nekome ovo izgledati nevjerovatno, no istina je da se i na Kosovu - i to na veliko - slavi dan zaljubljenih, tj. sv. Valentin, koji je zaštitnik zaljubljenih.

Ovaj dan (14. 02.) se u mnogim gradovima na Kosovu svečanije slavi od 1992. godine. Ovdje donosim kratki izvještaj o proslavi "Dana zaljubljenih" u Uroševcu. Organizator ove proslave bila je Vjerska kulturna udruga mladih "Dr. don Gasper Gjini".

Više od dvjesto mladih okupilo se u restoranu "Bolero". Na početku je sve prisutne pozdravilo dvoje zaljubljenih, a potom je Nikola Fatmir govorio o sv. Valentinu, biskupu i mučeniku, zaštitniku zaljubljenih. Poslije toga je Marjan Sebaž održao kratko predavanje o "pravoj ljubavi". On je u svom predavanju naglasio da je danas pojam ljubavi, nažalost, iskrivljen i mladi "svašta" smatraju ljubavlju. Potom je protumačio razliku između pojmova "zaljubljenost" i "ljubav". Svoje predavanje završio je govorom o pravoj ljubavi, prema Prvoj poslanici Korinćanima apostola Pavla. Na koncu je svim zaljubljenim parovima poželio da njihova zaljubljenost preraste u ljubav koja će biti spremna pred oltarom izgovoriti svoj vječni "DA" LJUBAVI!

Nakon toga uslijedio je bogat kulturno-umjetnički program sa šaljivim skečevima, natjecanjima, izmjenom darova... A mlade je tokom večeri zabavljao starogradskim albanskim ljubavnim pjesmama popularni i poznati albanski muzičar i kompozitor Gjergj Kačinari.

M.S.

VELIKO PRELO U BAJI

Veliko prelo održano je i u Baji 7. veljače u prostorijama Njemačkog kulturnog centra a u organizaciji Bajske Bunjevačke katoličke čitaonice. Ovoj dobro posjećenoj priredbi bili su nazočni i veleposlanik Republike Bosne i Hercegovine iz Budimpešte, te predstavnici Veleposlanstva R. Hrvatske, predstavnici Matice hrvatske i

Matice hrvatskih iseljenika iz Zagreba i mnogi drugi. Iz Subotice su bili predstavnici Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo", DSHV-a i našeg lista.

Nakon kraćeg kulturno-umjetničkog programa prisutnima se obratio g. Antun Mujić, predsjednik Bajske Bunjevačke katoličke čitaonice. On je ujedno predstavio "Danicu ili kalendar za bunjevačke, šokačke i racke Hrvate koji žive u Mađarskoj u Bačkoj" koji je nakon 54 godine neizlaženja ponovno ugledao svjetlo dana i tako omogućio Hrvatima u Mađarskoj da otrgnu od zaborava sve ono što se događa u njihovu životu. "Danica" je podijeljena svim gostima na Prelu.

Goste su do jutra zabavljali tamburaški sastav "Slavonski bečari" iz Osijeka i tamburaški sastav Stipana Krekića iz Gare.

Zahvaljujući dobroj organizaciji domaćina prelo je bilo veselo. A ovo veselje kao da je izrazilo prastaru poruku Prela: "Nek se znade da Bunjevac živi." /Zv/

Zagreb

NAJVEĆE "BUNJEVAČKO PRELO"

Dosad najveće, zagrebačko "Veliko bunjevačko prelo" održano je u dvorani "Globus" 15. veljače. U Kulturnom dijelu programa sudjelovali su s folklornim bunjevačkim programom HKC "Bunjevačko kolo" iz Subotice, HKPD "Matija Gubec" iz Tavan-kuta te "Zagrebački folklorni ansambl dr. Ivana Ivančana" iz Zagreba, a narodnu glazbu svirali su tamburaški sastavi "Hajo" iz Subotice, "Dike" iz Vinkovaca i "Slavonske Iole" iz Đakova s kojima je nastupio i Krunoslav Kićo Slabinac. Mnogi mladi i stari na Prelo su došli obučeni u narodne nošnje, pa je tako izabrana najljepša prelja. Služena su tipična bunjevačka jela. Prelo su organizirali Zavičajni klub studenata bačkih Hrvata "Kolo mladeži" i Hrvatska matica iseljenika, a generalni pokrovitelj bilo je Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.

Na početku programa pozdravili su prisutne, više od 600 uzvanika, dogradonačelnica grada Zagreba Dorica Nikolić i ravnatelj Matice hrvatskih iseljenika Ante Beljo. /.../

Veliko okupljanje bunjevačkih Hrvata u Zagrebu dokaz je da je i ta grana hrvatskog naroda vitalna te da drži do svoje obiteljske, narodne i vjerske tradicije i daleko od svoga zavičaja, ističu organizatori. (Usp. Glas Koncila, br. 9/1998, str. 20)

J.Š. ✍

SOMBORSKO VELIKO PRELO

U Somboru je u subotu, 21. veljače u organizaciji KUD-a "Vladimir Nazor" održano Veliko bunjevačko-šokačko prelo. Na Prelu je bilo ukupno oko 250 sudionika. Gosti Velikog prela u Somboru bili su članovi HKC "Bunjevačko kolo" iz Subotice. Među uvaženim uzvanicima bili su predstavnici mjesne vlasti, gost iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu g. Vidiš, predstavnici kulturno-umjetničkih društava iz Bačkog Monoštor, Bačkog Brega, te predstavnici HKPD "Matija Gubec" iz Tavan-kuta.

Veliko prelo u Somboru otvorio je Alojzije Firanj, predsjednik KUD-a "Vladimir Nazor". Poslije riječi pozdrava i dobrodošlice riječ je predao Draganu Kubatovu, koji je bio voditelj programa. Nastupili su mladi i stariji sastavi folklorne sekcije domaćina, a u drugom dijelu programa nekoliko bunjevačkih i šokačkih igara izveli su gosti iz Subotice uz pratnju "Kerskih bisera". U sklopu programa pročitano je nekoliko novih preljskih pjesama čiji su autori pjesnikinje Sombora i bliže okolice. Pri završetku službenog dijela programa g. Josip (Zvonko) Pekanović predstavio je prvi broj novoobjavljenog lista "Miroljub" čiji je izdavač KUD "Vladimir Nazor" iz Sombora. List će izlaziti četiri puta godišnje a obrađivat će teme iz narodne prošlosti bačkih Hrvata, posebno onih koji su živjeli ili još žive u Somboru i njegovoj okolini. Na stranicama "Miroljuba" bit će priloga iz okolnih šokačkih mjesta kao i priloga iz medicine, veterine, poljodjelstva, kulture i svega onoga što bi moglo interesirati čitatelje.

Na samom kraju programa predstavljen je najstariji član Folklorne sekcije g. Stipan Parčetić koji aktivno igra u Društvu punih pedeset godina. Njemu je ovom prigodom zahvaljeno za sve što je uradio i što još uvijek čini kako bi svoje znanje prenio na nove generacije. Slavljenu je primio i prigodne poklone. Svojim kratkim nastupom Stipan Parčetić je oduševio sve nazočne.

Poslije službenog dijela programa svirao je mjesni tamburaški sastav "Bajski sokak" koji vrlo uspješno izvodi sve naše stare i lijepe pjesme i igre.

Franjo I.

Zagreb

BAŠTINA BAČKIH HRVATA

Izložba "Iz baštine bačkih Hrvata-Bunjevaca", Etnografski muzej, Zagreb, od 17. veljače do 17. ožujka

Impozantnu izložbu "Iz baštine bačkih Hrvata-Bunjevaca", koja je ostvarena u organizaciji Udruge vojvođanskih i podunavskih Hrvata i Etnografskog muzeja u Zagrebu, svečano je otvorio u utorak 17. veljače ministar kulture mr. Božo Biškupić u Etnografskom muzeju u Zagrebu.

Izložba je posvećena grani Bunjevaca koji žive u Bačkoj, a obuhvaća više cjelina koje su međusobno povezane i koje se međusobno nadopunjavaju: život na salašu, pojedini važniji običaji kao što su božićni, uskršni i svadbeni. Izloženi su odjevni i tekstilni predmeti, različiti dokumenti o školstvu i slično, literarna baština i umjetnička djela te detalji koji predstavljaju vjerski život toga specifičnog dijela hrvatskog naroda. Izložba na autentičan način predočava način života i specifičnosti bačkih Hrvata Bunjevaca koji su izložene predmete naslijedili od svojih predaka i donijeli ih sa sobom u Hrvatsku.

Otvaranje izložbe popratio je bogati kulturni program te bogati katalog koji sadrži tri cjeline. Uvodni dio upoznaje čitatelja s Bunjevcima i njihovom povezanosti s Hrvatskom kao i sa samom izložbom. Drugi dio čine stručni tekstovi, a u trećem dijelu same Bunjevke i Bunjevci približili su sjećanja na svoje običaje i zavičaj. Cijeli je katalog obogaćen vrijednim slikama i predmetima izloženim na izložbi. /Glas Koncila, br. 9/1998, str.12/

A. Polegubić ✍

STARI GOVORI AKTUALNI I DANAS

Tomo Vereš, *Sveti Vlaho i Dubrovnik*,
"Nova stvarnost", Zagreb 1998. str. 64

Kazana riječ može u sebi nositi veću vrijednost, što potvrđuje i najnovija knjiga našeg dobrog i starog znalca, sina ovoga grada, prof. dr. Tome Vereša. Jer, ovom je redovniku Hrvatske dominikanske provincije početkom ove godine u Zagrebu, kod nakladne kuće "Nova stvarnost", objavljena knjiga njegovih starih govora pod nazivom *Sveti Vlaho i Dubrovnik*. Naime, ovu knjigu malog obima čine u neizmjenjenom obliku tri propovijedi koje je on izrekao na Trodnevlju u Zornoj crkvi svetog Vlahu u Dubrovniku, sada već daleke 1960. godine. Tako se je od zaborava sačuvalo tada rečeno, a iz razloga što ono nema značajku prolaznoga.

Propovijed prvog dana nosi naslov *Sveti Vlaho - svjedok Isusa Krista*, a govori o životu ovoga sveca, zaštitnika grada Dubrovnika, koji je u svom životu ostvario one zadaće koje je svojim učenicima naložio Isus Krist. Naime, dajući ono najvrednije, sam život, kao svjedočanstvo za nasljedovanje Kristova nauka, svečev je primjer poslužio Verešu kao dobar poticaj vjernicima za nepokolebljivo očitovanje vjere, unatoč raznim pritiscima suvremenog svijeta i tadanjeg ateističkog društva. Drugoga dana p. Vereš je govorio na temu *Stari Dubrovnik - svjedok svetog Vlahu*, te je ukazao na prisustvo lika i "duha" ovog kršćanskog mučenika u bogatoj dubrovačkoj povijesti, te njegovu protagonističku ulogu u stvaranju dubrovačke drame. Posljednji je dan uoči proslave blagdana sv. Vlahu, 2. veljače, ovaj učeni dominikanac posvetio aktualnom momentu, naslovivši propovijed *Novi Dubrovnik - svjedok vremena svetog Vlahu*. U njoj je govorio o najvećem problemu sadašnjice: velikome odklonu od Isusova života te grozničave brige oko sabiranja "svakovrsnog blaga koje danas jest a sutra nije".

Dakle, na predlošku motiva dosljednog očitovanja kršćanskih istina u životu svetog Vlahu, te njegovih tragova u povijesti Dubrovnika, Vereš izlaže svoju osnovnu poruku – unatoč neprilikama u kojima se kršćani nalaze zbog dominantnog materijalističkog svjetonazora i ateističkog okružja, oni svoje životno opredjeljenje treba da svjedoče djelima, koja ne smiju pokazivati pristanak na ispraznosti trenutnih moda i ideologija ovoga svijeta.

Dakako da je to zahvalan i plodonosan propovjednički motiv, jer se radi o usporodbama spram uzora, koji ne samo da je smjerokazan, već djeluje i kao poticaj na ustrajnost u konkretnom djelovanju. Međutim, za govor i isticanje istine koja očito nije bila ugodna za ondašnji društveni poredak, trebalo je skupiti hrabrosti. Vereš je imao tu hrabrost ali ju je plaćao pritvorima i policijskim saslušanjima.

Dakle, veličina iznijetih ideja, prefinjen stil, jasnoća iskaza i povijesna utemeljenost ovih govora pokazali su da su oni po sebi vrijedni, te da nakladnik, objavivši ih, nije podlegao samo uglednom imenu i renomiranom djelu Tome Vereša. Ovo potvrđuje i činjenica da se radi o prvoj knjizi u nizu ove nakladne kuće pod nazivom "Hrvatsko govornišvo". Time su bunjevački Hrvati još jednom dali svoj doprinos općoj kulturi u Hrvatskoj. I to onoj najvišoj.

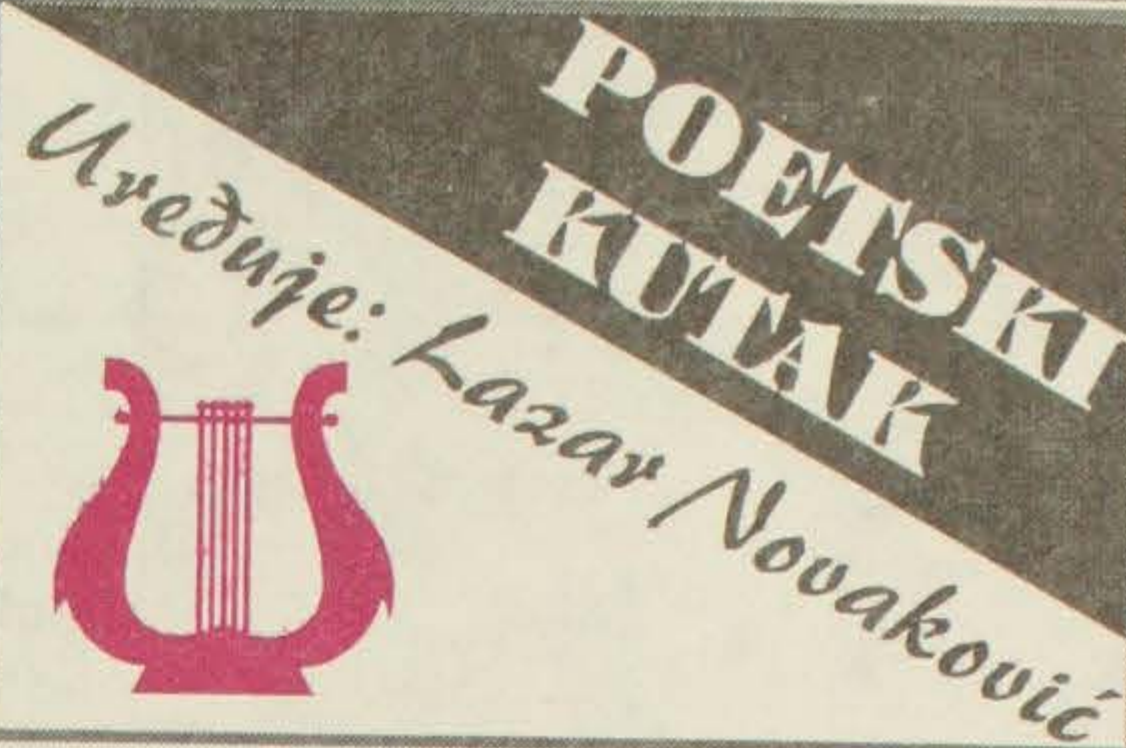
Tomislav Žigmanov

Novi list u Somboru

U Somboru je krajem veljače iz tiska izašao prvi broj lista "MIROLJUB" na hrvatskom jeziku u izdanju Kulturno-umetničkog društva "Vladimir Nazor". List će izlaziti četiri puta godišnje a baviti će se "temama koje su zastupljene u radu Društva, ali i svakodnevnim temama" koje bi mogle interesirati čitatelje. Na 16 stranica lista mogu se pročitati članci o povijesti Društva, "Miroljubova" priča, o KUD-u "Silvije Strahimir Kranjčević" iz Bačkog Brega, zatim rubrike: Običaji, Zdravlje, Pčelarstvo, Iz povijesti, Vijesti (o balovima), i na zadnjoj stranici biografija Ante Evetovića "Miroljuba", a u listu su i pjesnička ostvarenja autora iz Sombora i okolice. List će "izlaziti na jeziku bačkih Bunjevaca i Šokaca, odnosno Hrvata Sombora i okolice", a kao glavni urednik potpisan je Josip Pekačević. Zamjenik glavnog i odgovornog urednika i likovni urednik je Cecilija Miler, tehnički urednik je Franjo Ivanković, a članovi Uredništva su Zlata Pekačević, Ivan Kovač, Alojzije Firanj, Franjo Krajniger i Zoran Čota. Prijelom lista radi mr. Ervin Čeliković.

List je dobio ime po poznatom rodoljubu, pjesniku i svećeniku u čiju je čast i KUD "Vladimir Nazor" osnovan daleke 1935. (ili 1936) ali tada pod nazivom "HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO 'MIROLJUB'". Početak obećava da "Miroljubovi" ciljevi neće biti iznevjereni. /Zv/

Prošle godine zajednica sestara Naše Gospe slavila je velike jubileje u Zagrebu i Subotici. Raduje nas njihova prisutnost u našoj biskupiji.

Prigodom proslave jubileja sestre su izdale lirske zapise svojih sestara pod nazivom "Na dlanu". Iz te zbirke izabrali smo pjesmu s. Martine Koprivnjak. Ona je dio svog redovničkog života provela u našem gradu kao medicinska sestra u svećeničkom domu.

POVEO SI ME

Poveo si me na put
bez štapa i torbe.

Poveo si me da budem uza Te:
da Te primam u svoje oči,
da Te puštam u svoje uši,
da Te upijam u svoje srce.

Poveo si me i dao mi
svoju Riječ za snagu i oružje,
svoga Duha da me naprijed pokreće,
svoje Tijelo da me nebom dotiče.

Nisi mi rekao kamo,
nisi mi rekao kako.

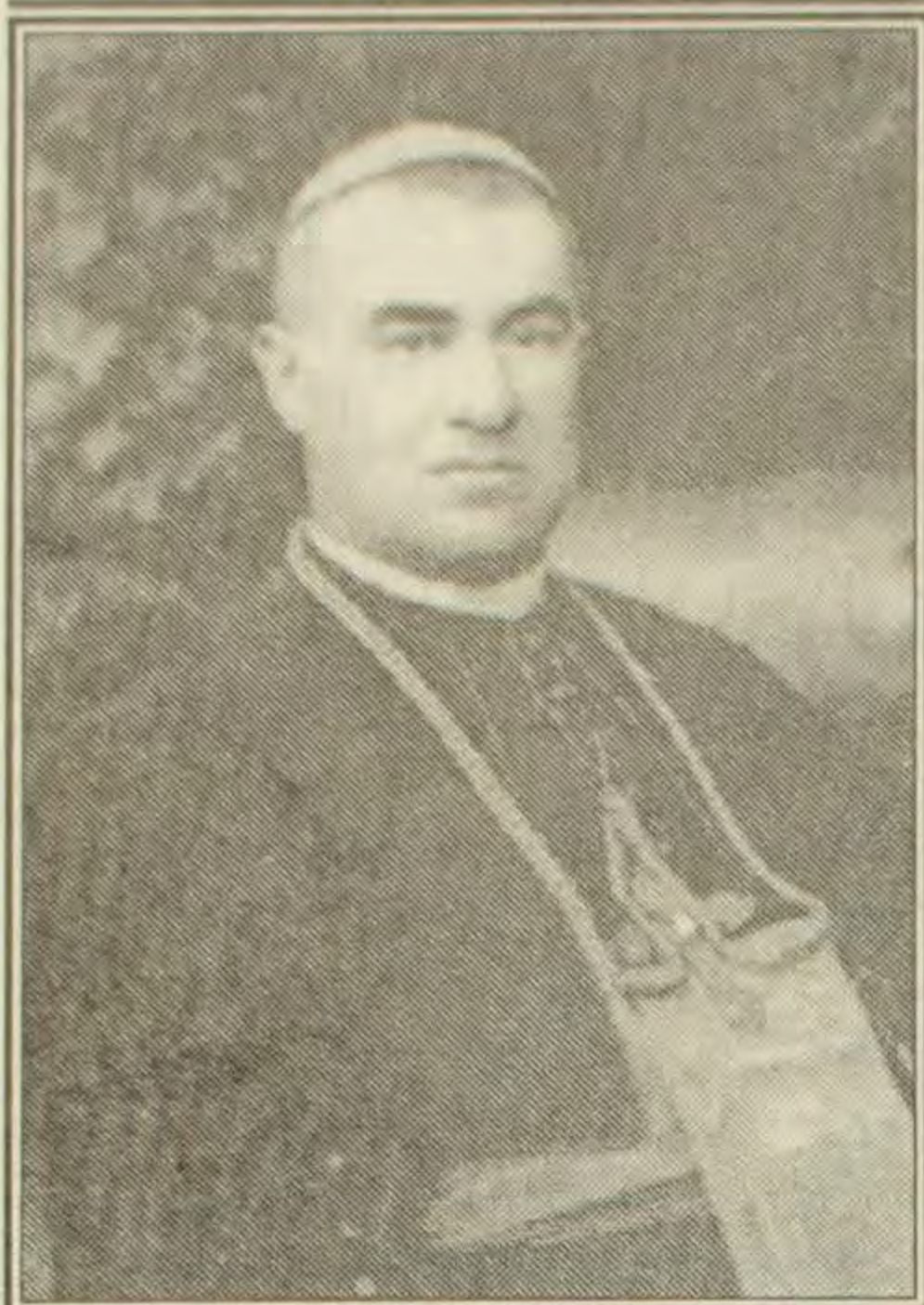
Rekao si samo da pođem za Tobom;
da ne tražim gnijezda i jazbine,
da ne gradim kuće i utvrde,
da ne stječem blaga za hrđu i moljce...

Nego da oči punim svjetlošću,
da srce nastanim ljubavlju,
i da svoje ruke prepustim darivanju.

I da idem...
Da idem sa svima
ne izdvajajući nikoga.
Da Te darujem svima
ne zadržavajući nikoga.

Poveo si me da budem s Tobom
kako bi mnogi mogli biti više Tvoji.
Poveo si me da me ispuniš sobom
kako bi mnogima mogao darovati sebe.

S. Martina Koprivnjak

BISKUP LAJČO BUDANOVIĆ

- 40. OBLJETNICA SMRTI -

Zasluge naših velikih ljudi ne smijemo nikada zaboraviti, jer oni su svojim radom i zalaganjem pomogli u duhovnom i kulturnom životu našega naroda.

Tih naših velikana duha posebno se sjećamo prigodom pojedinih njihovih jubileja. Tako se sjećamo da je 16. ožujka 1958. godine preminuo u Subotici biskup Lajčo Budanović, koji je svojim dugogodišnjim ra-

dom ostavio iza sebe djela trajne vrijednosti, jer je bio vezan za svoj zavičaj iz kojeg je potekao.

Rodio se 27. ožujka 1873. godine u Bajmoku u uglednoj bunjevačkoj seljačkoj obitelji Albe Budanovića i Julijane rođ. Dulić. Ona je bila kći poznatog Đene Dulića, prvog predsjednika Pučke kasine koja je osnovana u Subotici 1878. godine.

Lajčo Budanović je osnovnu školu pohađao u svom rodnom selu. Tri razreda niže gimnazije završio je u Subotici, a u četvrtom razredu je prešao u Kaloču. Poslije završene gimnazije u tom gradu je 1893. godine nastavio studij bogoslovije. Za svećenika je zaređen 1897. Mladu misu je proslavio u Bajmoku 27. 06. 1897.

Svećeničku službu vršio je u više mjesta od kojih možemo istaći Baju, gdje je 1911. godine osnovao Katoličku čitaonicu koja je bila žarište za buđenje i očuvanje nacionalne svijesti. Za svećenika Lajču Budanovića nastupio je prelomni trenutak kad je 12. siječnja 1920. godine imenovan župnikom u Subotici u crkvi sv. Terezije. Bilo je to vrijeme velikih preokreta. Nakon poraza Austro-Ugarske u Prvom svjetskom ratu i poslije potpisivanja Versajskog mira 4. 06. 1920.

godine, Subotica i Bačka došle su u sastav nove jugoslavenske države, a Baja i tzv. "Bajski trokut" ostali su u sastavu Mađarske. Taj kraj je nazvan tada "Bajski trokut". Tako je velik dio Kaločke nadbiskupije odvojen od svoga središta u Kaloči što je izazvalo nepremostive poteškoće u crkvenoj upravi i u organizaciji vjerskog života. Zato je Sveta Stolica, u smislu kanonskih propisa, osnovala Apostolsku administraturu Bačku koja je bila potpuno neovisna o Kaloči i podložna izravno Vatikanu. To je tako bilo sve do 1968. godine kada je osnovana samostalna Subotička biskupija. Sveta Stolica je 10. veljače 1923. godine imenovala subotičkog župnika Lajču Budanovića upraviteljem Bačke apostolske administrature.

On je odmah preuzeo crkvenu upravu u Bačkoj. Morao je početi iz početka. Biskup Budanović je prionuo organiziranju svega potrebnoga za plodno funkcioniranje nove Apostolske administrature. Zahvaljujući njegovim organizatorskim sposobnostima i velikom znanju, brzo su se pokazali plodovi takvog rada.

U sklopu organiziranja crkvenog života u toku 1923. godine izrađen je Pravilnik i Poslovnik crkvenih općina. Ta organizacija bila je pomoćno tijelo u upravljanju župom sa zadaćom da se posebno brine o privrednim i prosvjetnim poslovima župe. (Danas su to Pastoralna vijeća u župama s nešto proširenim zadaćama.)

Iste, 1923. godine Lajčo Budanović je imenovan apostolskim protonotarom i dobio je ovlast podjeljivanja sakramenta sv. Potvrde.

Velika briga Lajče Budanovića bio je odgoj svećeničkog podmlatka. U Baču je 1924. godine osnovano dječjačko sjemenište.

Pitomci su učili pod nadzorom profesora i poglavara, a privatno su polagali ispite u državnoj gimnaziji u Subotici. Kasnije su pitomci poslani u Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju s pravom javnosti koju su isusovci vodili u Travniku. Tako su svi mladi svećenici tih godina bili travnički đaci.

Godine 1927, 27. veljače Sveta Stolica je imenovala Lajču Budanovića naslovnim biskupom cizamejskim. Posvećenje novog biskupa bilo je 1. svibnja 1927. u subotičkoj crkvi sv. Terezije uz velike svečanosti i na radost puka što je dobio svog biskupa. Konsekrator je bio apostolski nuncij u Beogradu Hermenegildo Pellegrinetti, a sukonsekratori su bili dr. Antun Bauer, zagrebački nadbiskup i dr. Antun Akšamović, đakovački biskup.

Osim toga što je obnovio stare i izgradio nove crkve, biskup Budanović je želio usavršiti organiziranje crkvene uprave u svojoj Administraturi. Zato mu je najveća briga bila da organizira Bačku biskupijsku sinodu. Počeo je pripremati i objavljivati dekrete "Acta Bačiensis administraturae". Sve to su svećenici primili i mogli su pismeno dostaviti svoje primjedbe. Nakon višegodišnjih priprema,

Sinoda je održana u Subotici na blagdan sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 1936. godine. Svi prisutni svećenici su saslušali 500 prokanona i prihvatili ih. Poslije je to objavljeno u knjizi "Codex Bachiensis" (Subotica, 1937).

Sljedeći veliki poduhvat biskupa Budanovića bilo je osnivanje dječjačkog sjemeništa u Subotici. Kupio je kuće (danas Ulica Matije Gupca br. 8 i 10) i u jesen 1938. godine osnovan je "Paulinum". Prvi pitomci su pohađali državnu gimnaziju. U sjemeništu je biskup želio otvoriti klasičnu gimnaziju i zato je grupu mladih svećenika poslao na studij u Zagreb na fakultet da budu profesori iz pojedinih predmeta. U toj grupi bili su mladi svećenici Aleksa Kokić, Marin Šemuvarac, Albe Šokčić, Marin Vakoš i drugi.

Do ostvarenja tih dalekosežnih planova nije došlo. Poslije drugog svjetskog rata zgrada "Paulinuma" je oduzeta i nacionalizirana, a klasična gimnazija nije otvorena.

U nizu velikih djela biskupa Lajče Budanovića treba istaći osnivanje Matice subotičke. On je 1933. godine kupio zgradu Bunjevačke prosvjetne matice (danas kino "Zvezda") i tamo je na prvom Razgovoru 14. siječnja osnovana Matica subotička uz prisustvo biskupa i mnogih drugih uglednih gostiju. Matica je bila središte izdavačke i kulturne djelatnosti hrvatskih društava u Subotici, a prvi predsjednik je bio generalni vikar Blaško Rajić.

Biskup Budanović je svojim ugledom i materijalnom pomoću bio iza svih tih djelatnosti i zdušno ih je podržavao. Osobito se zalagao za očuvanje bunjevačke ikavice u književnosti i u kulturnom radu. Što nismo posvetili više brige da sačuvamo bunjevačku ikavicu, to je naša najveća povijesna greška a njezine posljedice danas svi dobro osjećamo. Zato trebamo razmisliti, upravo sjećajući se biskupa Budanovića, što treba učiniti za spas bunjevačke ikavice.

Na kraju ovog prikaza vratit ćemo se na početak njegovog svećeničkog rada kada je za svoje vjernike objavio molitvenike: "Slava Božja u molitvama i pismama" (Budimpešta, 1902), "Mala slava Božja u molitvama i pismama" (Budimpešta, 1907). Ovi molitvenici imali su više izdanja. Iz cjelokupnog svećeničkog, pastoralnog i kulturnog rada vidi se njegova težnja za poukom, prosvjetom i napretkom svoga naroda.

Biskup Lajčo Budanović umro je u Subotici, 16. ožujka 1958. godine i sahranjen je u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije.

Bela Gabrić

Uređuje: Andrija Kopilović

PROROK OBADIJA

Ovo je najkraća proročka knjiga, a ipak postavlja bibličarima mnoga pitanja. Oni različito tumače njezinu jedinstvenost i njezin književni rod, a vremenski je smještaju od IX. stoljeća pr. Krista pa do helenističkog razdoblja. Stanje je otežano time što se gotovo polovica knjige sadržajno nalazi u Jeremiji, ali drugim redoslijedom: pojedini su redovi na više mjesta utkani u proroštvo koje je opet sporno; nije sigurno da potječe od Jeremije. Obadijino proroštvo odvija se na dvije razine: kazna Edoma koju naviješta više malih proročanstava i Dan Jahvin kada će se Izrael osvetiti Edomu. Eshatološka obećanja u nekim redovima su dodaci. Odlomak je srodan s prokletstvima protiv Edoma koja od 587. godine nalazimo u nekim drugim knjigama (psalam 137, Tužbalice, Ezekiel, Malahija i već spomenuti Jeremija): Edomci su iskoristili razorenje Jeruzalema da zaposjednu južnu Judeju. Sjećanje je na te događaje veoma živo i proroštvo je po svemu sudeći sastavljeno u Judeji prije povratka iz progonstva. Odlomak o Danu Jahvinu nije potrebno prebacivati u kasnije razdoblje i pripisivati ga nekom drugom autoru; samo bi posljednji redovi mogli biti iz vremena nakon progonstva.

Ovaj je spis strastveni krik za osvetom; nacionalistički duh u njemu suprotan je univerzalizmu, ali on ističe i strašnu pravednost i moć Jahve, koji djeluje kao branitelj prava; stoga se Obadija ne smije izdvajati iz cijeloga proročkog pokreta, gdje je on samo jedan prolazni trenutak.

PROROK JONA

Ova se mala knjižica razlikuje od svih drugih proročkih knjiga. Ona je samo izvještaj, crtica o neposlušnu proroku koji prvo hoće pobjeći od svog poslanja, a onda se jada Bogu zbog neočekivana uspjeha svojeg poslanja. Junak kojemu se pripisuje ova pomalo šaljiva pustolovina prorok je iz vremena Jeroboama II. Ali knjižica se ne predstavlja kao njegovo djelo, zapravo i ne može potjecati od njega. "Veliki grad" Nini-va, razoren 612. godine, samo je daleka uspomena; misao i izraz posuđeni su od Jeremije i Ezekijela, jezik je iz kasnijega vremena. Knjiga je po svemu tome sastavljena nakon progonstva u V. stoljeću. Kasniji umetak je jedan psalam (kojega ćemo i citirati). Povijesno tumačenje, dakle, ne dolazi u obzir iz više razloga: Bog može promijeniti srca, ali iznenadno obraćenje kralja Ninive i cijela njegova naroda izraelskom Bogu bilo bi ostavilo tragove u asirskim dokumentima i u Bibliji. Bog je također gospodar prirodnih zakona, ali ovdje su čudesni događaji nagomilani kao da se Bog poigrava s prorokom: iznenadna oluja, Jona označen kockom, divovska riba, bršljan narastao u jednoj noći, a uve-
nuo u jednom satu. Sve je pak začinjeno neskrivenom ironijom, neuobičajenom u pisanju povijesti.

Knjiga želi biti dopadljiva i poučna: to je didaktična pripovijest koja svojim shvaćanjem spasenja dosiže vrhunac Staroga zavjeta. Knjižica napušta usko tumačenje proroštava, tvrdi da su prijetnje, pa i najodlučnije, izražaj milosrdne Božje volje koja samo očekuje i najmanji znak kajanja da bi udijelila oprost. Jonino se proroštvo nije ispunilo zbog toga što su Božje odluke o propasti uvijek uvjetne. Bog hoće obraćenje pa je dakle prorokovo poslanje potpuno uspelo.

(Prema Jeruzalemskoj Bibliji, KS, Zagreb, 1994)

U onaj dan kad stajaše postrance,
dok mu tuđinci blago odvodiše,
dok stranci ulažahu na vrata njegova,
i ždrijeb bacahu za Jeruzalem,
ti bijaše jedan od njih.
Ne naslađuj se bratu
u dan nesreće njegove!
Ne likuj nad sinovima judejskim
u dan propasti njine!
Ne razvaljuj usta
u dan tjeskobni!
Ne provaljuj na vrata naroda moga
u dan nesreće njegove!
Ne naslađuj se njegovom propašću
u dan nesreće njegove!
Ne pružaj ruke na imanje njegovo
u dan nesreće njegove!
Ne stoj na raskršćima
da pobiješ njegove bjegunce!
Ne izdaji preživjelih njegovih u dan tjeskobni!
Jer blizu je Jahvin dan
svima narodima!
Dat će ti se milo za drago,
tvoja će djela na tvoju glavu pasti!

/Obadija 11-15/

Jonina molitva

Iz nevolje svoje zavapih Jahvi,
i on me usliša;
iz utrobe Podzemlja zazvah,
i ti si mi čuo glas.
Ti me baci moru u dubine,
i voda me opteče.
Sve poplave tvoje i valovi
oboriše se na me.
Pomislih: odbačen sam
ispred očiju tvojih.
Al' ipak oči upirem
svetom Hramu tvojem.
Vode me do grla okružišu,
bezdan me opkoli.
Trave mi glavu omotaše,
sidoh do korijena planina.
Nada mnom se zatvoriše zauvijek
zasuni zemljini.
Al' ti iz jame izvadi život moj,
o Jahve, Bože moj.
Samo što ne izdahnuh
kad se spomenuh Jahve,
i molitva se moja k tebi vinula,
prema svetom Hramu tvojemu.
Oni koji štiju isprazna ništavila,
milost svoju ostavljaju.
A ja ću ti s pjesmom zahvalnicom
žrtvu prinijeti.
Što se zavjetovah, ispunit ću.
Spasenje je od Gospoda.

/Jona 2,3-10/

UČINCI DUHA SVETOGA U CRKVI

A) U DUHU IMAMO PRISTUP K OCU

Nema na nebu ni na zemlji i ni pod zemljom imena po kojemu bismo se mogli približiti k Ocu, osim u Isusu Kristu i njegovu Duhu. Isus Krist i jučer i danas i uvijek isti je i on* je jedini put k Ocu. Utjelovljenjem, ljudska narav Kristova bila je pomazana i ispunjena Duhom Svetim. Tim istim Duhom pomazani su i svi oni koje je Krist, na temelju zajedničke naravi u sebi nosio, a koji su povjerovali u njega, na dan Duhova zaista pomazao i silaskom Duha Svetoga Crkva je konačno dovršena.

Silazak Duha Svetoga na dan Pedesetnice predstavlja sveopće i stalno njegovo poslanje u Crkvi. Na dan Duhova Duh Sveti je uzeo u pun i posvemašnji posjed čitavu Crkvu da s njom zauvijek ostane. Na dan Pedesetnice izvršilo se krštenje Duhom Svetim o čemu je Isus apostolima govorio. Na taj dan se obistinilo Isusovo obećanje: *"Ja ću moliti Oca i dat će vam drugog Branitelja, koji će ostati s vama zauvijek."* (Iv 14,16-17) Dokaz te neprekidne prisutnosti Duha Svetoga u djelovanju Crkve nalazimo u knjizi Djela Apostolska. Ta se knjiga naziva **"Evangelje Duha Svetoga"**, jer se tu govori o djelima koja je Duh Sveti izveo u Crkvi.

Promatrajući pojedinačno učinke Duha Svetoga, kako nam ga donosi Sveti sabor (LG 4), na prvom mjestu se ističe "Pristup k Ocu". Prisjetimo se istočnog grijeha kojim smo bili istjerani iz očinske kuće kao prognani sinovi Adama i Eve. Dolaskom novog Adama-Isusa, *"u Kristu imamo po vjeri slobodan pristup k Ocu u jednome Duhu."* (Ef 2,18) Silaskom Duha Svetoga na Crkvu nastao je mir između djece i Oca. U biblijskom rječniku mir označava duhovnu i materijalnu sreću, duhovno i materijalno blagostanje. Izvan očinske kuće slični smo rasipnom sinu. Povratkom u očinsku kuću nastaje blagoslov i izmirenje. Taj unutarnji mir može samo Bog dati: *"Gospodine, ti mir nama daješ, ti si tvorac svih djela naših."* (Iz 26,12) Bez Boga čovjek ne nalazi mira: *"Nema mira opakima, govori Gospodin."* (Iz 48,22) Mir je posebno obećan mesijanskim vremenima. Mesija je "Knez milosrdni" (Iz 9,5); *"On će navijestiti mir narodima."* (Zah 9,10)

Pristupom k Ocu uspostavljamo prijateljstvo s Ocem. Po Duhu imamo prijateljski pristup k Ocu. Prema sv. Pavlu, mi smo sada "ukućani Božji". Prije krštenja bili smo tuđinci i pridošlice pred Bogom. Zdobivši pristup u Duhu k Ocu, postali smo pouzdanici Očevi. Otac ima pouzdanje u nas. To pouzdanje sada ne smijemo iznevjeriti. Prijateljstvo s Bogom se razvija osobnom molitvom, koja je intimni razgovor s onim koga ljubi duša moja, s onim koga volimo i tko nam je u životu sve. Prijateljstvo veže ljubav koja se dariva. To je dobrohotna ljubav, agape. Prijateljska ljubav ide za dobrom prijatelja i u tome nalazi svoje zadovoljstvo. To je potpuno predanje drugom i tu se doživljava blaženstvo. Zato je zadaća Crkve da, poslušna Duhu, izgrađuje zajedništvo, prijateljstvo, ali ne grupašenjem niti zatvaranjem u uski krug "odabranih". Po pristupu k Ocu u Duhu kršćani su prijatelji Očevi, prijatelji i domaći među sobom u svoj širini Božjega naroda i crkvenog zajedništva.

Sv. Otac Ivan Pavao II u petoj strofi molitve Duhu Svetom piše: **"Duše zajedništva, dušo i potporo Crkve, daj da bogatstvo službi i milosrdnih darova pridonese jedinstvu tijela Kristova; nek se vjernici laici, zavjetovani i zaređeni natječu u izgradnji jedinstvenoga kraljevstva Božjega!"**

B) DUH SVETI DAJE ŽIVOT

"On je Duh koji daje život ili izvor vode koja teče u život vječni (usp. Iv 4,14;7,38-39); po njemu Otac oživljuje ljude koji su po grijehu umrli, dok njihova smrtna tjelesa ne uskrisi u Kristu (usp. Rim 8,10-11)." (LG 4)

Crkva u nicejsko-carigradskom Simbolu vjere ispovijeda svoju vjeru u Duha Svetoga "Gospodina i Životvorca". Prema Ivanovu evanđelju, Duh Sveti nam se zajedno daje s novim životom. Da Duh Sveti daje život, Sabor nas upućuje na dva Ivanova teksta: *"Tko pije*

od vode koju ću mu ja dati, sigurno neće nikada ožednjeti. Što više, voda koju ću mu ja dati postat će u njemu izvorom one vode koja struji u život vječni." (Iv 4,14) Na veliki blagdan Sjenica, Isus je u Salomonovu trijemu uzviknuo: *"Ako je tko žedan, neka dođe k meni! Neka pije koji vjeruje u mene! Kao što reče Pismo: Rijeke će živu vode poteći iz njegove utrobe. To reče u Duhu kojega su imali primiti oni koji vjeruju u njega. Duh naime još ne bijaše dan, jer Isus još ne bi proslavljen."* (Iv 7,38-39)

U razgovoru Isusa sa Samarijankom na Jakovljevu zdencu o "izvoru vode koja struji u život vječni" (Iv 4,14), kao i u razgovoru s Nikodemom, Isus proglašuje nužnost novog rođenja "iz vode i Duha" (Iv 3,5), da bi čovjek mogao ući u kraljevstvo nebesko. Poučena Kristovim riječima, napajana na izvorima Duhova iz apostolskih vremena, Crkva proglašava vjeru u Duha Svetoga kao onoga koji OŽIVLJAVA, u onoga u kojem se nedokučivi Bog, jedan i trojedan, dariva ljudima, stavljanjem u njih izvora vječnoga života. Tu vjeru, koju Crkva neprekidno ispovijeda, trebamo uvijek iznova obnavljati i dublje promišljati. Drugi vatikanski sabor ukazuje na nužnost novog produbljivanja nauka o Duhu Svetom, kako je to Papa Pavao VI rekao: "Kristologija, a napose ekleziologija Koncila treba da slijedi novo proučavanje i novo štovanje Duha Svetoga, što će svakako upotpuniti nauk Koncila." (Generalna audijencija, 6. lipnja 1973)

Naše doba u kojemu živimo obilježeno je novom svježinom daha II Vatikanskog koncila, i to nas potiče da se zadubimo u proučavanje i štovanje Duha Svetoga kao Životvorca. Naša liturgijska slavlja divno započinju Pavlovim riječima: *"Milost Gospodina našega Isusa Krista i ljubav Boga i zajedništvo Duha Svetoga sa svima vama!"* (2Kor 13,13) Te riječi osvjetljuju događaj našega spasenja izvršena po Sinu, koji je poslan od Oca u svijet *"da se svijet po njemu spasi"* (Iv 13,7); i da *"svaki jezik prizna: Isus Krist jest Gospodin - na slavu Boga Oca"*. (Fil 2,11)

U Vjeronanju ispovijedamo: *"Vjerujem u Duha Svetoga, koji izlazi od Oca i Sina, koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi!"* Duh Sveti je božanska osoba u samom srcu kršćanske vjere. On je izvor i pokretačka snaga života i obnove Crkve. Zato nas svi koncilski tekstovi potiču da se sve više udubljujemo u otajstvo trojedinoga Boga, slijedeći put evanđelja, nauka crkvenih otaca i svete liturgije. To je ispravan put koji vodi k Ocu, po Kristu u Duhu Svetom. Riječ je dakle o Bogu kojeg nam valja nanovo otkriti, ukoliko On kao *"beskonačni Duh"* zaista nadilazi sve ljudsko, kao što je Isus pokazao ženi Samarijanki; riječ je zatim o potrebi klanjanja Bogu *"u duhu i istini"* (Iv 4,11), i napokon o nadi da se u vjeri pronađe trajna ljubav i snaga *"novog stvorenja"* (Rim 8,22 i Gal 6,15), upravo onoga *"koji oživljava"*. (Dominum et Vivificantem, uvod) To što mi želimo razmatrati ide za tim da se u Crkvi razvije svijest da *"Duh Sveti potiče na suradnju da bi se ispunila Božja odluka po kojoj je Bog postavio Krista kao začetnika spasenja za cijeli svijet"*. (LG 14)

Usporedba "živa voda", ili "voda života" u biblijskom rječniku označava mesijanska dobra koja gase žeđ i ispunjaju radošću. Za nas taj izraz "živa voda" možda ne govori tako snažno, ali za Istočnjaka u Palestini koji je oskudijevao vodom iz bunara, ova slika "žive vode" jako puno govori. Ona zapravo u smislu mesijanskih vremena znači obilje života. U Ivanovu evanđelju riječi "živa voda" označavaju sve ono što nam Krist kao otkupitelj daje. Radi se o životu koji nam daje Otac. Taj život je predan Sinu i zato Krist može za sebe reći da je kruh života. Iz Krista po Duhu taj se život slijeva u nas. Duh Sveti u nama smiruje duhovnu žeđ za životom kao što voda iz naših bunara stižava žeđ našega tijela.

Poslužimo se s nekoliko divnih tekstova kršćanske starine koji nam govore o Duhu kao izvoru vode koja struji u život vječni. Sveti Ignacije Antiohijski (+107) piše o Kristu da je rođen i kršten da po svojoj mucu posveti vodu. Ta sveta voda je Duh Sveti koji nam se daje na krštenju, a koji potječe s križa i veže čovjeka s Ocem: *"Moja je ljubav raspeta. U meni nije više oganj koji gori prema zemlji, već u meni struji voda koja mi šapuće, koja govori mojoj nutрини: k Ocu, k Ocu!"*

PO DUHU SVETOM CRKVA JE ZNAK POVEZANOSTI PRESVETOG TROJSTVA I LJUDI

U našem promišljanju najvećih istina naše vjere u ovom prikazu zaustavljamo se na promatranju uloge Duha Svetoga u Crkvi. O ovome će biti više riječi u kasnijim izlaganjima, a ovoga puta zadržat ćemo se samo na najvažnijim stvarnostima na koje nas podsjeća naš Katekizam.

Na dan Pedesetnice konačno se dovršio Isusov Vazam. Toga dana dogodilo se izlivanje Duha Svetoga. Tako je konačno u punini očitovana treća božanska Osoba: Duh Sveti. Krist Gospodin je obećao da će poslati Očevu obećanje i da je zato bolje za nas da On ode jer ćemo tada primiti najdragocjeniji Dar: Duha Svetoga. Na Isusu počiva Duh Božji u punini i On ga obilato izliva na sve koji se otvaraju njegovom milosnom djelovanju.

Nastavak sa 16. strane

Sveti Justin, filozof i mučenik (+165), ističe da su kršćani postali djecom kojoj pripada baština jer smiju piti iz živih izvora Božjih. Justin to ovako razlaže: *"Krist, prvorodenac svega stvorenja, postao je začetnik višeg pokoljenja. To je pokoljenje nanovo rođeno po njemu i stvarno po vodi, vjeri, drvetu, jer to sadržava otajstvo križa. Nošeni snagom Duha, kršćani idu za svoju vjeru u smrt, radi imena slavne pećine, iz koje njihovim srcima potječe živa voda, po kojoj oni ljube Oca svemira i tako nju piju oni koji hoće da piju vodu života!"* Za svetog Ireneja, biskupa iz Lyona (140-202), Duh koji oblikuje Crkvu spasonosni je izvor vode koja istječe iz tijela Kristova.

Duh Sveti je dakle onaj koji Crkvi daje život, koji daje krepost i jakost čovjekovu duhovnom životu. Duh Sveti je označen simbolom vode koja je bitni elemenat tjelesnog života. Znamo da bez vode nema života na zemlji. Duh Sveti je osobna ljubav u Presvetom Trojstvu. Bez Duha Svetoga nema u nama ni duhovnog života. Duh Sveti nam se osobno daruje i kršćanin ga osobno prima najprije na krštenju, a onda ponovno na sakramentu krizme. Duh Sveti je u nama toliko koliko smo ga mi izabrali, prihvatili, primili, kao što bismo i prihvaćamo onoga koga ljubimo. Zato je Isus i rekao da će se čovjeku oprostiti svaki grijeh, ali grijeh protiv Duha Svetoga neće mu se oprostiti. (usp. Mt 12,32) Neće se oprostiti jer sami priječimo da on dođe k nama i zatvaramo mu svoje srce. A On ne ulazi na silu, nego k onom tko ga dragovoljno prima.

"Duše života, po kome je Riječ tijelom postala u krilu Djevice, nauči nas u šutnji osluškivati, učini nas poučljivima poticaju tvoje ljubavi, uvijek spremnima razabirati znakove vremena što ih ti postavljaš na putove povijesti!" (Molitva Duha Svetom, Ivana Pavla II)

Mato Miloš, OCD

Na blagdan kada su apostoli i Marija bili obdareni Duhom Svetim dogodila se potpuna objava Presvetog Trojstva. Od tog dana Kraljevstvo Božje, koje je Krist najvjestio, postaje pristupačno svima koji vjeruju. *"Duh Sveti uvodi svijet u posljednja vremena, u vrijeme Crkve, u Kraljevstvo već baštinjeno, ali još nedovršeno."* (KKC 732) Tako Crkva zahvaljujući Duhu Božjem ima trajnu zadaću: uprisutnjavati Boga ljudima i povezivati ljude s Bogom. Po Duhu Svetom Isus postaje prisutan kroz sva vremena i na svim mjestima.

Po izlivanju Duha Svetoga Bog nam daje samog sebe; daje nam svoju ljubav u kojoj su sadržani svi darovi. Svoju ljubav Bog je izlio u punini na sve nas po Duhu Svetom kojeg nam je darovao. (Rim 5,5)

Gdje vlada ljubav i prihvaćanje tamo nema razdora. Zato je razumljivo da je prvi dar koji nam Bog daje po izlivanju svoga Duha: opraštanje grijeha. Tko griješi postaje ranjen ili mrtav jer u njemu nema životvornog Duha. Prvotni učinak veličanstvenog Božjeg dara darivanja Duha je opraštanje grijeha. Tko se otvara milosti Duha i s Njim sjedinjuje, biva vraćen u milosno stanje. Bog je izlio Duha Svetoga za opraštanje grijeha i On nas po tom daru izmiruje i ponovno postajemo Njemu slični. Bog prema čovjeku nije škrtac jer nam se daje u punini. Bog nam daje Duha životvorca: daje nam svoj život koji se sastoji u tome da i mi ljubimo onako kako On nas ljubi. Božja Ljubav kojom smo obdareni *"počelo je novog života koji je omogućen time što smo primili snagu Duha Svetoga"*. (KKC, 735)

Plodovi Duha

Zahvaljujući snazi Duha Svetoga Božja djeca mogu donositi konkretne plodove o kojima nam govori Sveto pismo. Mi smo snagom Duha ucijepljeni, nakalamljeni na pravi trs i zato smo sposobni rađati "plodovima Duha", a to su: **ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost i uzdržljivost**. (Gal 5,22-23) Duhom Svetim svi su krštenici opečaćeni i svima im je darovano jedinstvo s Bogom Ocem i Sinom. Tako smo unutar Crkve po Duhu Svetom postali tijesno povezani s Presvetim Trojstvom. Ako nas vodi Duh Božji, onda živimo novim životom. Tako svjedočimo da smo s Bogom povezani i da smo Njegova djeca. (KKC, 736)

Crkva, koju je Krist osnovao a Duh Sveti posvetio, jeste Tijelo Kristovo i Hram Duha Svetoga. Združeno poslanje Krista i Duha Svetoga ostvaruje se u Crkvi vrlo snažnim vezama koje se međusobno isprepliću i upotpunjuju. Oni koji vjeruju u

Krista ujedno vjeruju u Oca, a u to zajedništvo s Bogom vjernike "uvlači" snaga Duha Svetoga. Duh Božji otkriva vjernicima uskrsnulog Krista i dozivlje u pamet sve ono što je On izgovorio. Kaže Isus u Svetom pismu da se Otac time proslavlja što oni koji u Njega vjeruju donose mnogo roda. (Iv 15,5) Kakvim će rodом roditi oni koji vjeruju u Krista ovisi o snazi njihove veze s Presvetim Trojstvom, a to omogućuje milost Duha Svetoga.

Na temelju rečenog vidljivo je da poslanje Crkve nije samo neki dodatak poslanju koje imaju Isus Krist i Duh Sveti. Crkva je znak ili sakrament u kojem su ljudi i Presveto Trojstvo međusobno povezani najsnažnijim životnim vezama. Zato je Crkva pozvana i poslana da širi i svjedoči tu toliko važnu stvarnost. Svi koji su primili darove Duha Božjega povezali su se s Bogom, a time i s drugim ljudima. To je najsnažniji vez po kojem se ulazi u puninu zajedništva s Bogom i ljudima. Na Isusu počiva Duh Sveti u punini. Gospodin Isus dijeli od svoga Duha svim svojim vjernicima kako bi ih jačao, kriepio i organizirao da budu živi udovi njegova Tijela - Crkve. Zahvaljujući Duhu Božjem nismo stranci ili skitnice na zemlji, nego smo sudionici trojstvenog Božjeg života. Ljudsku nemoć potpomaže sam Duh Božji koji se svesrdno zauzima za nas neizrecivim uzdasima. (Rim 8,26)

Po Duhu Svetom vjernici su osposobljeni za aktivno svjedočenje svojega pripadanja Bogu.

Božja su djela divna i nadilaze sva ljudska iščekivanja. Da bismo uvidjeli pravu ljepotu Božjih darova, potrebna nam je pomoć Duha Svetoga koji će nas upućivati u samu istinu. Poziv na novi život u Duhu i istini upućen je svim ljudima dobre volje jer Otac Nebeski se proslavlja tako što donosimo mnogo roda. Tijelo bez Duha je mrtvo. Crkva bez Duha je bezdušna i prolazna. Čovjek bez Duha Svetog je samo prah i pepeo. Zato smo oživljeni snagom Božjom po Duhu Svetom da bi naš život imao svoje potpuno ispunjenje. Onaj tko se prepusti djelovanju i vodstvu Duha Svetog najkonkretnije svjedoči prisutnosti Presvetog Trojstva na zemlji u Crkvi.

(Vidi KKC, 737-741)

Prema Katekizmu Katoličke Crkve

priredio: Franjo Ivanković

KATEKIZAM
KATOLIČKE
CRKVE

NAŠA VJERA I ŽIVOT

PAPINSKA HODOČAŠĆA - EVANGELIZACIJA SVIJETA

/Prikaz enciklike

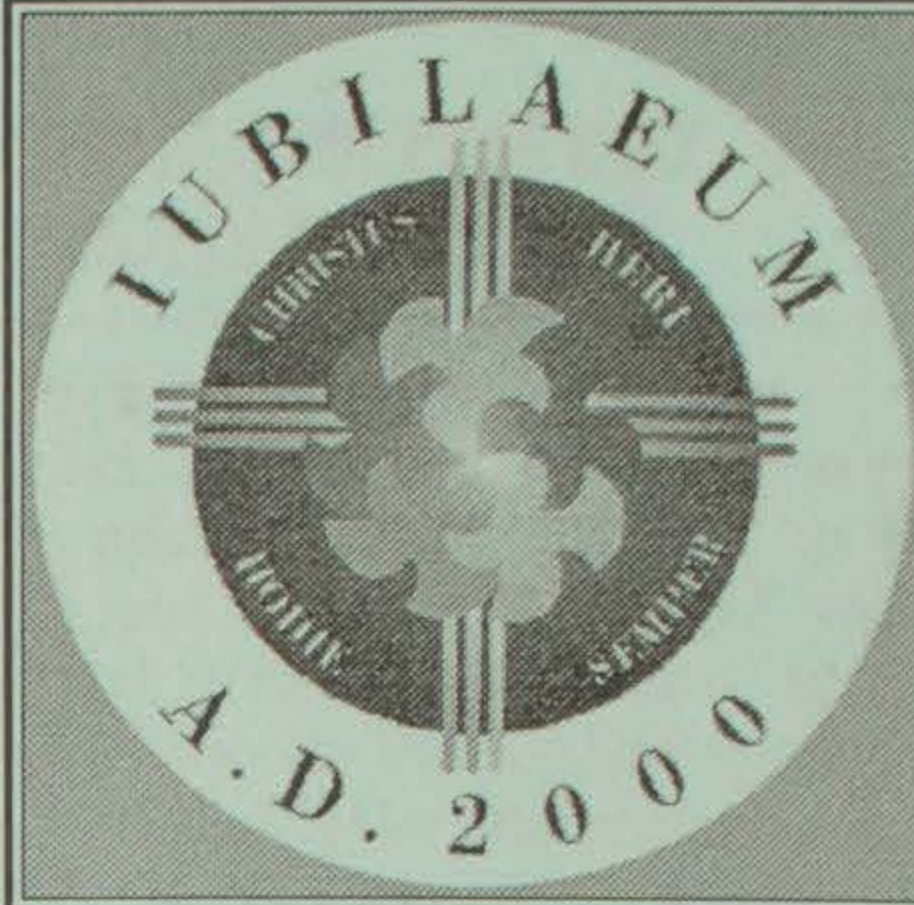
"Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 24/

Dokumenat u svom daljem izlaganju posebnu točku posvećuje temi papinih hodočašća. Pojam hodočašća je izričito religiozan. Naime, hodočašćem se želi počastiti pojedina osoba ili mjesto koje je osobito vrijedno spomena i štovanja. Papinska hodočašća unose posve novu dimenziju u ovaj pojam jer mjesto hodočašća su mjesne Crkve a spomena vrijedne osobe su ljudi dotičnog kraja i naroda. Znakovito hodočašće je započeo papa Ivan XXIII kada je pohodio svetišta u Loretu i Asizu. Tim činom je počastio najveće marijansko svetište Italije, a time i sva marijanska svetišta a hodočašćem u Asiz je želio izraziti poštovanje prema zaštitniku Italije - sv. Franji. Posve novu stranicu ovakvoga hodočašća je otvorio Pavao VI. On je prvi papa koji je hodočastio u Svetu zemlju a potom je poduzeo još devet velikih apostolskih putovanja na kojima je obišao sve kontinente i susreo veliko mnoštvo vjernika. Ta su hodočašća uvijek bila iznenađenje, radost i ohrabrenje. Međutim, pontifikat Ivana Pavla II hodočašća postavlja u redoviti vid služenja Rimskog prvosvećenika svim mjesnim Crkvama. Papinska hodočašća nisu više iznenađenje, nego redoviti način vršenja Prvosvećeničke službe u Katoličkoj crkvi. Tako se u pastoralnom planu Ivana Pavla II svake godine naniže nekoliko apostolskih putovanja u različite krajeve svijeta. Ta hodočašća sada već imaju ustaljeni način događanja ali su uvijek i posebno označena vlastitim karizmatiskim događajem te se svaki pojedini posjet ipak u biti razlikuje. Ono što je zajedničko svim hodočašćima moglo bi se ovako formulirati: papa dolazi kao Petar naših dana utvrđivati braću u vjeri. Njegovi govori i bogoslužja su uvijek posjet i utvrđivanje u vjeri vjernika katolika mjesne Crkve, to su riječi ohrabrenja, utjehe pa i potrebnoga prijekora, ali su uvijek konkretne i za tu Crkvu i za to vrijeme izražaj najveće brige opće Crkve za partikularnu Crkvu. Svaki susret sobom nosi veliku težnju izgradnje ekumenskih odnosa s kršćanima drugih vjeroispovijesti. Dapače, neka hodočašća su bila izrazito ekumenska. Papa vrlo jasnim koracima obilazi kršćanski svijet gradeći mostove pomirenja i jedinstva.

Papa se pojavljuje kao hodočasnik u službi mira. Zovu ga, a on to i jeste, "anđeo mira". Samo što taj mir nije puki pacifizam, nego milosni zahvat čovjeka koji je u službi Boga mirotvorca, a taj mir kojega on donosi utemeljen je na pravdi, istini i ljubavi. Stoga njegovi susreti sa državicima i ljudima kulture po koji puta bivaju vrlo zahtjevni, ponekad se čak doimlju neugodno, ali im nitko ne može osporiti istinitost, opravdanost i dobronamjernost. Tako je ovaj papa hodočasnik kojega se željno očekuje, od kojega se puno očekuje i koji još nije razočarao ni jedno iščekivanje poštenog bogotražitelja i čovjeka koji se oslanja na nadu. Ova hodočašća smjeraju svome vrhuncu kada bi Ivan Pavao II, ako ga Bog poživi, jubilej 2000. htio uokviriti hodajući putem Abrahama, Mojsija do apostola Pavla pred damašćanskim vratima, ovaj puta časteći samo jednu osobu i jednu pojavnost koja je temelj cjelokupnog spasenja: Gospodina Isusa Krista.

M.V. ✍

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAVI
ZA VELIKI JUBILEJ

VELIKI JUBILEJ - GODINA MILOSTI I POMIRENJA I PRIGODA ZA OBRAĆENJE I DUHOVNU OBNOVU

"Godina Velikog jubileja sve je bliža i sve je bliži trenutak otvaranja svetih vrata u bazilici sv. Petra u Vatikanu kojim će se u Crkvi označiti početak godine milosti i pomirenja." Tim se riječima Sveti Otac obratio članovima Središnjega vijeća za Veliki jubilej, okupljenim u Vatikanu na Drugome svjetskom susretu članova Središnjega vijeća za Veliki jubilej 2000. sa članovima nacionalnih Vijeća za Veliki jubilej održanom od 10. do 12. veljače, primivši ih u sali Klementini u audijenciju u četvrtak, 12. veljače. Papa je pohvalio napore članova Vijeća usmjerene pripravi Velikog jubileja koja, upozorio je Papa, mora biti praćena duhovnom pripravom kojom će se oraspoložiti srca za primanje darova Gospodnjih. "Riječ je prije svega o ponovnome otkrivanju Božjeg nauma te ponovnom prepoznavanju Njegova gospodstva nad stvorenjima i poviješću. Iz toga će proizaći preispitivanje kojemu će svaki vjernik, iskrenim zbližavanjem i ljubavlju, podvrgnuti vlastite misli i odluke sa željom za postizanjem punine nebeske ljubavi", rekao je Papa. Izaslanicima vijeća Sveti je Otac poručio da postanu promicatelji poruke Velikog jubileja vjernicima i nevjernicima u njihovim zemljama kako bi ulazak u treće tisućljeće postao čas molitve i milosti. Podsjećajući kako će Veliki jubilej 2000, za razliku od prethodnih jubileja, biti slavljen istovremeno u Rimu, Svetoj Zemlji i svakoj pojedinoj mjesnoj Crkvi, Ivan Pavao II je istaknuo da "hodočašćenje u Rim, Svetu Zemlju i sveta mjesta pojedine mjesne Crkve mora poslužiti rasvjetljavanju da cijeli naš život predstavlja hod prema Bogu. Kako bi donijelo plodove, hodočašće zahtijeva trenutke molitve, djela pokore, obraćenja i bratske ljubavi, koji će postati živo očitovanje Božje ljubavi". Sveta Stolica, nastavio je Papa, želi biti nazočna i živa u solidarnosti na koju su pozvane sve Crkve. "Svi smo uvjereni da je nužno ponovno tražiti i da je moguće pronaći putove za prevladavanje napetosti izvan logike sukoba te da je moguće ostvariti pothvate kojim će se riješiti teške gospodarske prilike u kojima se nalazi ne mali broj zemalja, oslobađajući cjelokupne narode ropstva i neljudske bijede", rekao je Papa. Sveti je Otac na kraju još jednom podsjetio da Veliki jubilej nije "cilj samome sebi, nego sredstvo za poticanje kršćana na obraćenje i duhovnu obnovu".

Papu je na početku audijencije u ime svih nazočnih pozdravio predsjednik Središnjega vijeća kardinal Roger Etchegaray.

Prije same audijencije sudionici kongresa su saslušali zaključno izvješće s trodnevnoga rada skupa, koje je podnio generalni tajnik Središnjega vijeća za Veliki jubilej nadbiskup Crescenzo Sepe. On je, sažimajući izlaganja sa skupa, rekao da iz njih proizlazi uvjerenje da priprava za Veliki jubilej predstavlja konkretnu stvarnost koja se sve brže ostvaruje u različitim zajednicama. Mjeseci koji nas dijele od proslave Velikoga jubileja, rekao je nadbiskup Sepe, bit će označeni pripravom osjetljivijom za duhovnu, katehetsku i liturgijsku razinu, a jednako tako poslužiti će boljoj, prikladnijoj i sigurnijoj pripravi za prihvata hodočasnika koji će o Velikom jubileju pohoditi Rim.

Potom je održano zasjedanje na kojem su sudjelovali samo članovi Središnjega vijeća za Veliki jubilej dok su se predstavnici nacionalnih vijeća vratili u svoje zemlje. /IKA/

Uređuju: Zlatko Gečević i Ivica Ivanković Radak

Iz našeg života

Klanjanje, duhovne vježbe, devetnica

Želja II Vatikanskog koncila je da što više vjernika barem jednom godišnje prisustvuje duhovnoj obnovi. Ali to obavlja mali broj vjernika. U sjemeništu, kao srcu biskupije u kojem je sva nada mjesne Crkve, kako kaže naš nuncij, svake se godine održavaju trodnevne, tzv. ignacijevske duhovne vježbe u šutnji. Događaj koji nam pomaže da još bolje doživimo duhovne vježbe je cjelodnevno javno klanjanje u kapelici sjemeništa uoči samih duhovnih vježbi. Klanjajući se Presvetom već se izdižemo iznad zemaljskih stvari i time obrađujemo tlo naše duše kako bi sjeme riječi posijano tokom duhovne obnove palo na pripravljeno tlo, razvilo se i rod donijelo. Klanjanje je svake godine 31. siječnja, a duhovne vježbe tri iduća dana.

O. Harmath
na duhovnim vježbama

osobe, te o osobama neizgrađenog karaktera. Pater nas je uvjerio da je u odgoju karaktera važno kazati "Ne" izvanjskim stvarima, počevši od malih stvari u mladim danima sve do ozbiljnih životnih odluka. Tko se ne može odreći dozvoljenih stvari, ne može se odreći ni nedopuštenih. Što više radimo na sebi, to nam Bog više pomaže. Pametni ljudi ne čekaju sreću, nego koriste svoje sposobnosti. Kod samoodgoja potrebno je gajiti pozitivne misli: prijateljstvo s Božjom riječi, druženje s ljudima koji posjeduju puno životnog iskustva, čitanje dobrog štiva, razmišljanje u samoći. U dva navrata raspravljali smo o biblijskim tekstovima i također smo imali prigodu da patru postavljamo razna pitanja. Ovom prilikom još se jednom zahvaljujemo patru.

Nakon duhovnih vježbi uključili smo se u devetnicu Lurdske Gospi odlazeći svaki dan u katedralu ili u franjevačku crkvu. To su uglavnom najznačajniji događaji u našem sjemeništu ovog mjeseca.

Pletikosić Zlatko ✍

"Kajite se, dok imate dana, dok je doba, djeco, kajite se!"

Ovaj stih Ivana Mažuranića potiče na kajanje, na pokoru, na korizmu. Korizma počinje sa Čistom Srijedom ili Pepelnicom i traje punih četrdeset dana do večernje mise Velikog četvrtka. Korizma je izrazito pokorničko vrijeme u kome se pripremamo za Uskrs. Kad kažemo pokora, prvo pomislimo na obraćenje i sakrament pokore, a onda na pokorničke čine. Prema tome, korizma je prvotno vrijeme obraćenja, tj. udaljevanja od grijeha i približavanje Gospodinu, što

Daleko od svojih roditelja, od svog rodnog kraja

"Ako tko dođe k meni, a više voli svoga oca, majku, ženu, djecu, braću i sestre, pa čak i svoj vlastiti život, ne može biti moj učenik." (Lk 14, 26-27) Htio bih početi ovim Isusovim riječima.

Svatko je sigurno u životu osjetio kako je biti odijeljen određeno vrijeme od svojih najmilijih, od svojih najbližih, od svog rodnog mjesta. Ja sam to prvi put osjetio u četvrtom razredu osnovne škole, kada sam išao na ekskurziju koja je trajala 10 dana. Bilo je to jedno lijepo planinsko mjesto, ali ja iskreno priznajem da se nisam lijepo osjećao. Stalno sam mislio na svoje roditelje i s nestrpljenjem sam očekivao dan kada ću se vratiti kući. Mislim da sam malo pretjerao, ali to ipak podsjeća na to da je ljubav prema roditeljima najveća. Nisam tada ni slutio što će biti nakon nekoliko godina, kada će me Isus pozvati na mnogo dužu ekskurziju, tj. da budem njegov učenik.

Nije lako biti Isusov učenik, jer Isus traži učenike koji će Njega više ljubiti nego oca, majku, samog sebe i sve ostale. Isus traži od svojih učenika da nose križ, da ga nasljeđuju svojim životom i idu njegovim stopama, da okrenu drugi obraz onima koji ih udare, a znamo da to nije lako. Nitko ne želi nositi križ, ali Isus kaže da će svatko tko ostavi oca, majku, brata, sestru i sve ostalo, dobiti stotruko već na ovom svijetu, a na nebu život vječni. A osim toga, možemo slobodno reći poput svetog Petra: "Gospodine, kuda da idemo?! Ti jedini imaš riječi života vječnoga!" (Iv 6, 68)

Ja sam već četiri godine Isusov učenik i vjerujem da sam na pravom putu. Volim zvanje koje sam odabrao i dat ću sve da to postignem, da do kraja života raspirujem vatru koju je Isus u meni zapalio. Mislim da je prava sreća biti Isusov učenik, jer Isus daje puno radosti i sreće. Kad sam prvi put došao u malo sjemenište u Skoplju, bilo mi je teško. Naročito mi je bilo teško kad sam svršio drugi razred i došao ovdje u Suboticu, jer velika je udaljenost između Subotice i mog rodnog mjesta. Ali kad znaš da si s Isusom, da te On vodi na pravo mjesto, onda sve to ne predstavlja nikakav problem. Ponekad izgleda jako teško živjeti daleko od svojih najbližih. Dođu dani kada se čini da je nemoguće izdržati, ali sve to doprinosi još većem učvršćivanju zvanja. U takvim trenucima osjećam da mi je najteže, ali i najljepše.

Tantušev Oliver ✍
Sjemeništarac iz Makedonije

se dovršava pristupanjem sakramentu svete ispovijedi.

Tako i sjemeništarci u korizmenom vremenu gledaju u dubinu svoje duše kako bi negativne strane njihovog bića preobrazili u pozitivne. Provode više vremena u molitvi, meditaciji, obavljanju Križnog puta za njih, za bližnje i za sve kršćane. Na koncu slijedi ispovijed, koja svoj molitvi daje veći sjaj i veću slavu. Istinsko obraćenje mora se očitovati i u izvanjskim činima odricanja i pomaganja. U ovim djelima nam pomažu već prošle ali upamćene misli sa duhovnih vježbi. Na svršetku želimo da svi čitatelji Zvonika prožive što plodonosnije korizmene dane imajući na umu sljedeći odlomak: "Obratite se... jer blizu je Kraljevstvo nebesko!" (Mt 3, 2-3)

Gábor Gyula ✍

Uređuju: Jasna, Vesna, Svetlana, Željka, Dijana, Marina, Ivana

Bog mladi!

Kako ste proveli ove pokladne dane? Jeste li spremni za "post" i pokoru?

Mnogi pominju da u vrijeme korizme treba činiti razne žrtve. Ja se slažem s time. Žrtve su važne, jer svaka naša i najmanja žrtva može nekome pomoći (nekoj osobi na ovome svijetu ili nekoj duši u čistilištu). Zato svaku žrtvu namijenimo nekome ili je prepustimo Gospodinu da je on daruje najpotrebnijima.

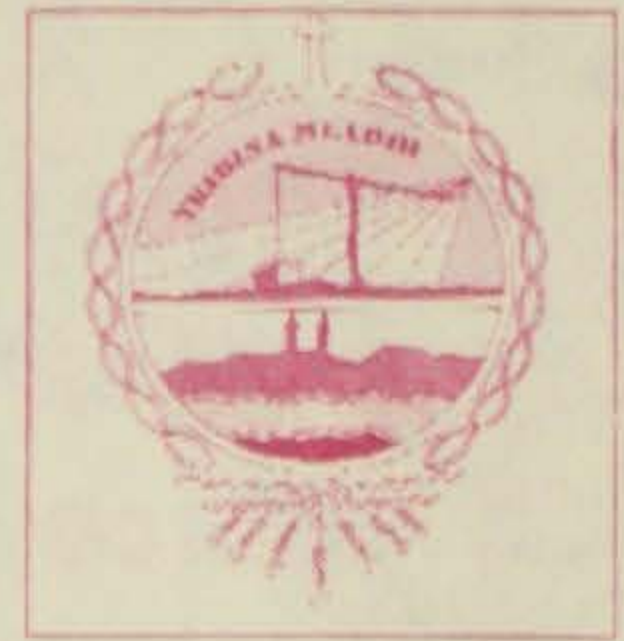
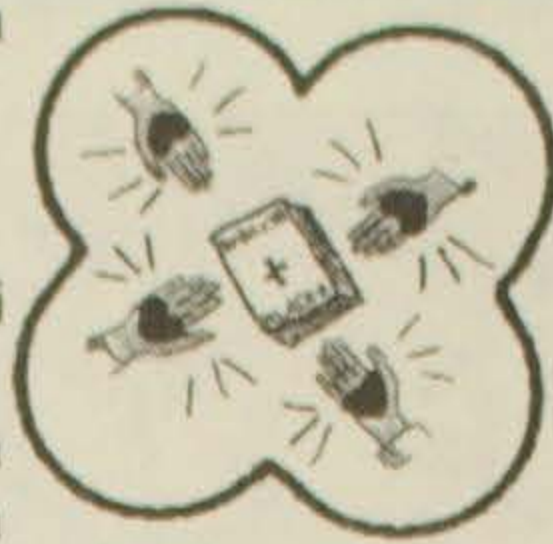
Činiti žrtve nije laka stvar. Zato ih često i ne činimo iako bismo ih trebali činiti tijekom cijele godine. Korizma je period u kojem nas i sam Isusov život, njegova kušnja u pustinji od strane sotone, njegova muka nukaju da i mi, pročišćeni, uzvratimo svojom žrtvom ljubav Gospodinu.

Razmislite i odlučite se čega ćete se odreći ove korizme. Ako se uspijete odreći nečega što najviše volite, učinit ćete najveću žrtvu. Ali nemojte se obeshrabriti. Počnite od malih stvari. Gospodinu je mila svaka žrtva. Želim Vam puno sreće.

Vaša Jasna ✍

P.s.

Ne zaboravite: u tijeku je natječaj za Dan mladih - Bač '98. Da podsjetim: tema je "DUH SVETI POUČAVAT ĆE VAS O SVEMU". (Iv 14,26) Radove pošaljite na adresu "Zvonika" do 25. 04.

TRIBINA MLADIH

Subotica-KATOLIČKI KRUG

15. 03. u 19 sati

Dođite

UPOZNAJMO DUHA SVETOGA

kroz treće predavanje

o. Tadeja Vojnovića

Pročitati smo za vas

KAKO JE LIJEP ČIST NARAŠTAJ

Naziv je to poslanice Franje kardinala Kuharića koju u ponovnom, drugom izdanju objavljuje hrvatski katolički zbor "Mi". Namijenjena je prvenstveno mladima i "nudi poruku crkve svim mladićima i djevojkama dobre volje koji možda sumnjaju, možda vjere nemaju, ali ozbiljno žele razmišljati o svom biću, o svom pozivu, o svom određenju, u drami života i u drami povijesti". Poslanica je podijeljena na poglavlja koja predstavljaju ujedno i tematsku podjelu, s obzirom na pojedine probleme koje obrađuju. Ovdje donosimo odlomke iz jedne glave koja je naslovljena: "Čista mladost - nada budućnosti."

"Kako su lijepa vedra, sunčana jutra! Kako su blistavi snježni vrhunci, uzdignuti u plavetnilu neba! Zar nije lijepa Božja priroda u svojoj proljetnoj bujnosti: rascvali voćnjaci, prolisale šume, zelene livade, mirisavi vinogradi u cvatu, cvijeće u svojim raskošnim bojama! Koliko nade! Zašto ne bismo s tom ljepotom i čistoćom prirode usporedili čistu mladost? Bistra voda u gorskom jezeru nešto je sasvim drugo nego zagađena močvara.

Nevinost! Čistoća! Čednost! Uzdržljivost! To su vrijednosti životnog stava u odnosu prema ljudskoj seksualnosti. To je poštovanje tijela: to je vodstvo duha, razuma i savjesti u sferi seksualnosti. Samo se tako, i nikako drukčije, spasava dostojanstvo same seksualnosti i dostojanstvo ljudske osobe. Takvo vrednovanje tijela ima svoj izvor u Božjoj riječi. Cijelo je Evanđelje poziv na takav životni stav. Zato su i predbračni odnosi teški grijeh."

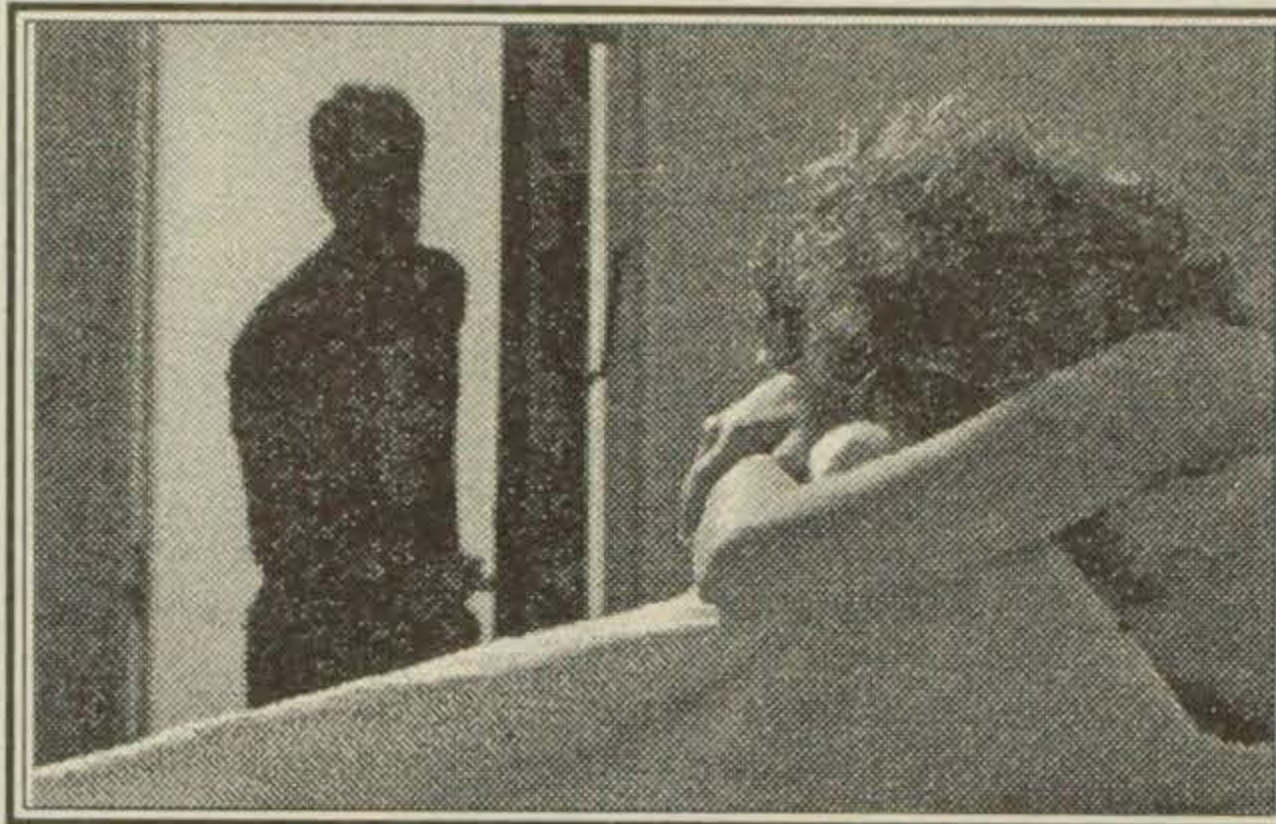
"Graditi brak na čistoći mladenačke dobi znači graditi na čvrstom temelju. Čista mladost daje jamstvo za vjernost, za neopozivu ljubav i za poštovanje dostojanstva bračnog druga. Čistoća je provjerena kvaliteta ljudske osobe u koju se može imati povjerenje. Kako je lijep čist naraštaj! Kako je radosna čista mladost! Kako je vedra čista savjest!"

Priredila: S. S. ✍

PRAVA LJUBAV ZNADE ČEKATI /3/

Jedini siguran seks prije braka jest uzdržljivost

Novine "Miami Herald", navodeći razgovore s mladima vjeruju da se uspjeh ovog pokreta nalazi u činjenici što je potpuno različit od onoga što pružaju sredstva za priopćavanje u kojima se govori samo o "safe sexu" (o sigurnom seksu), što znači imati odnose pod uvjetom da se upotrebljavaju "prezervativi" kako bi se izbjegle zaraze i nepoželjna začeca. "Ali" kažu mladi "ne - mi možemo čekati." Oni kažu da jedini siguran seks jeste **UZDRŽLJIVOST...**

Ima ih također koji daju opreznije komentare: "Treba biti realan - kaže jedan moj kolega odgajatelj - ako mladi nisu naučili kazati 'ne', što je plod navike stečene s naporom - na napasti jednog konzumističkog i hiperseksualnog društva, njihovo obećanje dano u momentu oduševljenja neće trajati dugo. Ipak 'True Love Waits' uistinu predstavlja izazov i barem je jedan ozbiljan početak ostvarenja - govoreći s društvenog stanovišta - nečega što se osjeća u zraku a što svi shvaćamo kao potrebu: otkriti novi način u odnosima mladića i djevojaka, muškaraca i žena. Temeljni problem je: odgajati za nove vrednote i mlade i odrasle..."

Prije nekoliko mjeseci održana je zadnja "Convention" u Atlanti u Georgiji. Više od 350.000 dopisnica, koje su potpisali mladi iz 50 država SAD-a i 76 drugih zemalja, javno su postavljene i pričvršćene na jedan kabel koji je dosezao do krova jednog nebodera u Atlanti. Jedan od organizatora je rekao: "Naš sljedeći cilj je da masovno uđemo na sveučilišta."

Ako bi trebalo izvući zaključak svega što se zbiva na ovom polju, mogao bi se navesti Lance Morrow, čuveni izdavač Time-a. Komentirajući vrijednost pojave "True Love Waits" i drugih sličnih pojava o

kojima se čuje sa mnogih strana (također i svjedočanstva čuvenih atleta u korist djevičanstva), Morrow u Time-u kaže: "Možda ideja o odricanju i osobna samokontrola, skoro herojska, ne zahvaća današnju mladež jer je toliko vrednota bačeno u more počev od šezdesetih godina. Ali društvena je potreba razvijati samokontrolu. Ono što bi danas moglo funkcionirati, bio bi čitav jedan društveni kontekst suzdržljivosti, ali rekao bih, uzdržljivost prosvijetljena, dobro shvaćena..."

Ideja o uzdržljivosti zahtijeva prisutnost ideala, također i na moralnom planu. Što netko više oklijeva u negativnim stvarima: drogama, seksu bez odgovornosti, muzici koja stvara idiote, vožnji preko 150 km na sat zbog uzbuđenja, agresivnosti itd., manje se gubi, a što se više uzdržava, više dobiva.

Ovaj paradoks nije lagan. Ovo je istina usvojena uz napore kroz vjekove: istina, koju je prethodna generacija, nažalost, "pokrila smećem". Uzdržljivost (predložena kao društvena poruka) preobrazuje se u sredstvo da se dođe do jasnoće kroz koju se lakše razabire svoje vlastito mjesto u svijetu, pa također i mjesto svog životnog druga..."

/nastavit će se/

ODGOJ ZA MEDIJE

MI I TELEVIZIJA

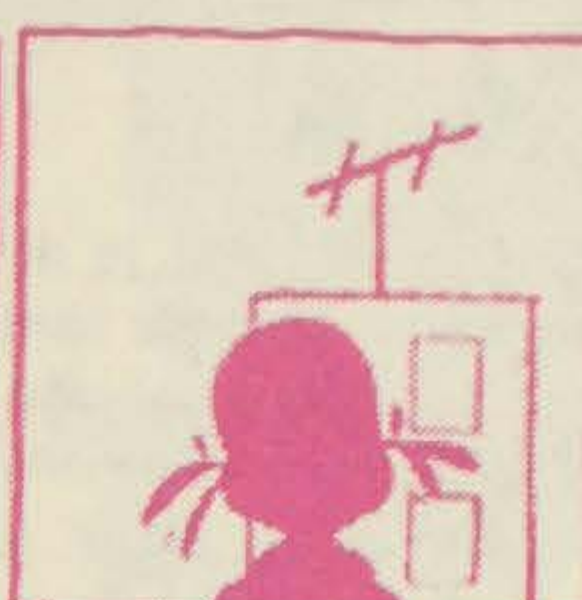
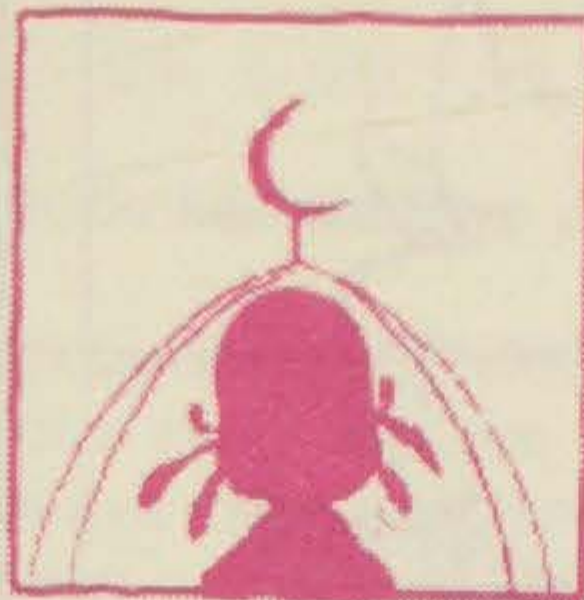
Na nedavno održanim sedmim "Razgovorima" Instituta "Ivan Antunović" s temom "Mediji za i protiv čovjeka", između ostalog je definiran i problem "odgoja za medije". To je "krvavo važan problem danas", kako je to rekao voditelj, a pošto smo mi tu da vas izvijestimo i bolje upoznamo sa svim što ste slučajno (tj. greškom - nenamjerno - donijet ću opravdanje - sljedeći put sigurno dolazim - zbunila sam se - šta, to je već prošlo? - obećavam da ću se popraviti... ZAKRUŽI SVOJ TOČAN IZGOVOR!) propustili da, ipak, saznate i spoznate, a od "izuzetne je važnosti", evo par riječi prve "lekcije".

Svi znaju da su mediji sredstva komunikacije za prijenos informacija i sve što vidimo i čujemo - bilo svjesno, bilo nesvjesno - **SVE NAS OBLIKUJE, ČINI NAS, FORMIRA!** Da li ste razmišljali o tome?

Da li ste razmišljali o tome šta ste zapravo vi, a što je u vas unio televizijski program i svi drugi mediji? Zna li u čemu su mediji ZA, a u čemu PROTIV čovjeka? Kako će se moći držati u ravnoteži sloboda i opasnosti koje kriju mediji? A kakvo je vaše mišljenje o doprinosu medija kvaliteti života ljudi? Moramo o tome promisliti, jer ne možemo se više oduprijeti medijima!

Najpopularniji, najrašireniji medij je TV. Naravno, ima i onih koji televiziji uvijek pretpostavljaju novine ili radio, ali - budimo realni i sasvim iskreni - većina ljudi su robovi baš televizije. Također, stvarnost nam postaju i otvoreni sistemi komunikacije (INTERNET), ali televizija kao da je utkana u naš život.

Ono što je od životne važnosti, a u "Razgovorima" nije bilo rečeno, je sasvim ozbiljno upozorenje suvremenih psihijatar: "TV može uzrokovati smrt obitelji, dom pretvoriti u kazalište u kojem mo-

nolog vodi jedan od kućanskih aparata. Aparat koji mladu osobu na trenutke potiče da pobjegne, a na trenutke da se sakrije kako bi izbjegla prijekor i pogrde. Nema više potrebe za majkom, za ocem, a niti za braćom... Više od toga, potreban je televizor i, s njim, ZAPPING." A "zapping" je, svi znaju šta je to - ona "akcija" kojom se bavimo kad se dočepamo daljinskog upravljača i na brzinu pregledamo što se sve nudi.

Psihijatri kažu: "To je neprekidno prelaženje s jednog kanala na drugi, odnosno - zabavno i strastveno skakanje u potrazi za nečim što se ne može doći." Iako nam se čini da "zappingom" biva-

mo, mi samo prihvaćamo ponude koje su često u potpunosti bezvrijedne. Opisujući posljedice omiljenog (posebno mladima!) zappinga, stručnjaci spominju fragmentarnost doživljaja, koja ne dopušta da čovjek sam razradi primljene podatke; zatim bujicu slika koja mozak svodi tek na opažajni i organ za pamćenje, pa čovjek više nije sposoban da oblikuje misli. Mozak postaje pasivan i isključuje se neposredno nakon prestanka podražaja. U čovjeku se sve nagomilava bez ikakvog reda, javlja se nesklad misli i riječi. Kao posljedica toga javlja se smanjena želja za čitanjem, ne zna se više korektno pisati, teže se razumijeva napisan od izgovorenog teksta. U to smo se svi puno puta uvjerali, ali da li smo pomišljali da je za to "zaslužna" televizija? Televizija, također, čini da u govor unosimo vrlo kratke rečenice bez mnogo veznika, upotrebu glagola u sadašnjem vremenu, vrlo rijetko u prošlom. "Televizijsko dijete" je sklono da sjedi pred ekranom, odbijajući igru, nesposobno je za kreativne,

sportske i intelektualne i sve druge aktivnosti, zbog čega postaje gojazno, nemirno, puno tjeskoba i strahova.

O tome kako primati informacije, braniti se od negativnosti medija i u obilju koristiti njihove dobre strane, nadamo se više saznati od dr. Károlya Harmatha na jednoj od tribina mladih. Do tada, nek nam je mjerilo: "ČOVJEK BIVA ČOVJEKOM DOKLE JE GOSPODAR, A NE ROB SVIJETA OKO SEBE." Pogled, makar u prolazu, na čovjeka za vrijeme njegove omiljene TV serije, je možda pravi odgovor na pitanje tko je tu rob, a tko gospodar. Koliko robova vidite oko sebe? MISLITE O TOME!

V. I. ✍

Stripić pozajmljen iz "NOVOG SVIJETA"

ZAGRLJAJ

Zagrljaj je **DAR**.
Zagrljaj je dar voljenoj osobi,
zagrljaj je dar voljene osobe.
Zagrljaj je **DODIR**.
Zagrljaj je dodir dva tijela,
zagrljaj je dodir dvije duše.
Zagrljaj je **ISKUSTVO**.
Zagrljaj je iskustvo ljubavi,
zagrljaj je iskustvo Duha.
Zagrljaj je **BLIZINA**.
Zagrljaj je blizina čovjeka,
zagrljaj je blizina Boga.
Zagrljaj je **DAR ISKUSTVA**
čovjekovog **DODIRA**
s Božjom **BLIZINOM**.

Pavla B. ✍

MIR, MIR, MIR

U mjesecu veljači misa mladih za mir prvi put je bila u crkvi Isusova Uskrsnuća. Okupio se lijep broj mladih zajedno sa župnikom te župe mons. Belom Stantićem, kako bi svojom molitvom doprinio miru u svijetu.

Nemojmo misliti da je molitva za mir uzaludan posao. Na svijetu postoji mnogo nemirnih srdaca, puno mržnje, neprijateljstava, i bunt nesretnih ljudi zbog nedostatka mira. Zato trebamo i dalje uporno moliti za mir. Svakom našom molitvom sigurno netko u svijetu zadobije mir, iako mi to ne znamo.

Dodite da nas bude još više. Da se iz više srdaca i s više usana čuje vapaj za mir. Mira će tada sigurno i biti.

MISA MLADIH ZA MIR u ožujku bila je 6. 03. 1998. godine u 20 sati
u **CRKVI SV. ROKA**.

"SV. JURAJ"
KOD FRANJEVACA

Na poziv naših dragih franjevaca mladi župe sv. Jurja su sa s. Blaženkom, orguljašicom i katehisticom te župe, 7. prosinca prošle i 4. siječnja ove godine na nedjeljnoj misi u 11,30 sati u franjevačkoj crkvi organizirali i vodili pjevanje. To su isto učinili i 1. ožujka na zajedničku radost svih. Mladi sv. Jurja sretni su da ovim vidom pastoralnog rada mogu poslužiti svoju braću.

V. ✍

Uređuje: Katarina Čeliković

Na Isusa se treba ugledati!

Da, dragi moji Zvončići! Gledati Isusa je dobro, interesantno, ali nema neke veće koristi jer to dođe samo DO nas. Isus je sve činio do kraja: mnoga čudesa, a najveće je sigurno bilo OPRAŠTANJE GRIJEHA! ZATO se treba UGLEDATI na Isusa. I mi trebamo tako opraštati drugima da ti "drugi" jedva čekaju da nas opet vide, da se druže s nama... Kako da mu oprostimo kad me jako uvrijedio? Tako kao Isus!

Dok sam ovih dana bila u gripi, često sam pomišljala kako smo mi ljudi velike kukavice. Već je temperatura dovoljna pa da izgubimo volju od svega u životu, a svaka bol nam je jako teška. Ređale su mi se slike Isusove muke... Getsemanski vrt, lažne optužbe, izdaja, trnova kruna, bičevanje, izrugivanje... Da li bismo mi to mogli izdržati?

Nekada je križ bio sredstvo za pogubljenje zločinaca. Na jedan takav križ stavljen je i Isus - Bog! Poslije njega križ više nije obično drvo. Da je obično, mi ga ne bismo stavljali na zid, nosili na lančiću... Nemojte se nikada stidjeti križa. On je znak svima s kojima se susrećete da ste spašeni i da pripadate Bogu koji je svoj život na križu dao za naš život.

Ova korizma neka bude poticaj svima Vama da se duboko pripremite za NAJVEĆI i NAJLJEPŠI, NAJKORISNIJI blagdan - USKRS. Čitajte Zvonik, idite na pobožnost KRIŽNOG PUTA, molite svaki dan, činite sitne žrtvice svima u obitelji...

Voli Vas Vaša Zvončica

ZVONČIĆI NA MISI

2. korizmena nedj. - 08. 03.

Lk 9,28b-36

Preobraženje - učenici vide Isusa u slavi na gori. Najradije bi ostali s njim jer još ne znaju da Isus ima drugu veliku ulogu.

3. korizmena nedj. - 15. 03.

Lk 13,1-9

Isus nam govori u slikama. Jedna od važnih poruka krije se u priči o neplodnoj smokvi. Tri godine nije bilo ploda na njoj. Ako ne rađa, treba je posjeći. Zato Isus i nas upozorava: AKO SE NE OBRATIMO, SVI ĆEMO PROPASTI!

4. korizmena nedj. - 22. 03.

Lk 15,1-3.11-32

Danas vam Isus priča jednu od najljepših priča Novoga zavjeta. Dva su brata, jedan je rasipni, a drugi uz oca. Kad se rasipni sin vraća, otac mu od radosti priređuje veličanstven doček. A drugi brat? Što se dogodilo?

5. korizmena nedj. - 29. 03.

Lk 8,1-11

Isus susreće ženu grešnicu. Od njega su farizeji očekivali da osudi ženu jer je takav bio zakon. A on? Što je učinio? Oprostio joj je. Do kraja...

Upoznajmo Bibliju

STVARANJE PRVIH LJUDI

"I reče Bog: 'Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar ribama morskim, pticama nebeskim i stoci - svoj zemlji - i svim gmizavcima što puze po zemlji!' Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih.

I blagoslovi ih Bog i reče im: 'Plodite se i množite i napunite zemlju, i sebi je podložite!' /.../

"I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše dobro. Tako bude večer, pa jutro - dan šesti.

Tako bude dovršeno nebo i zemlja sa svom svojom vojskom. I sedmoga dana Bog dovrši svoje djelo koje učini. I počinu u sedmi dan od svega djela koje učini."

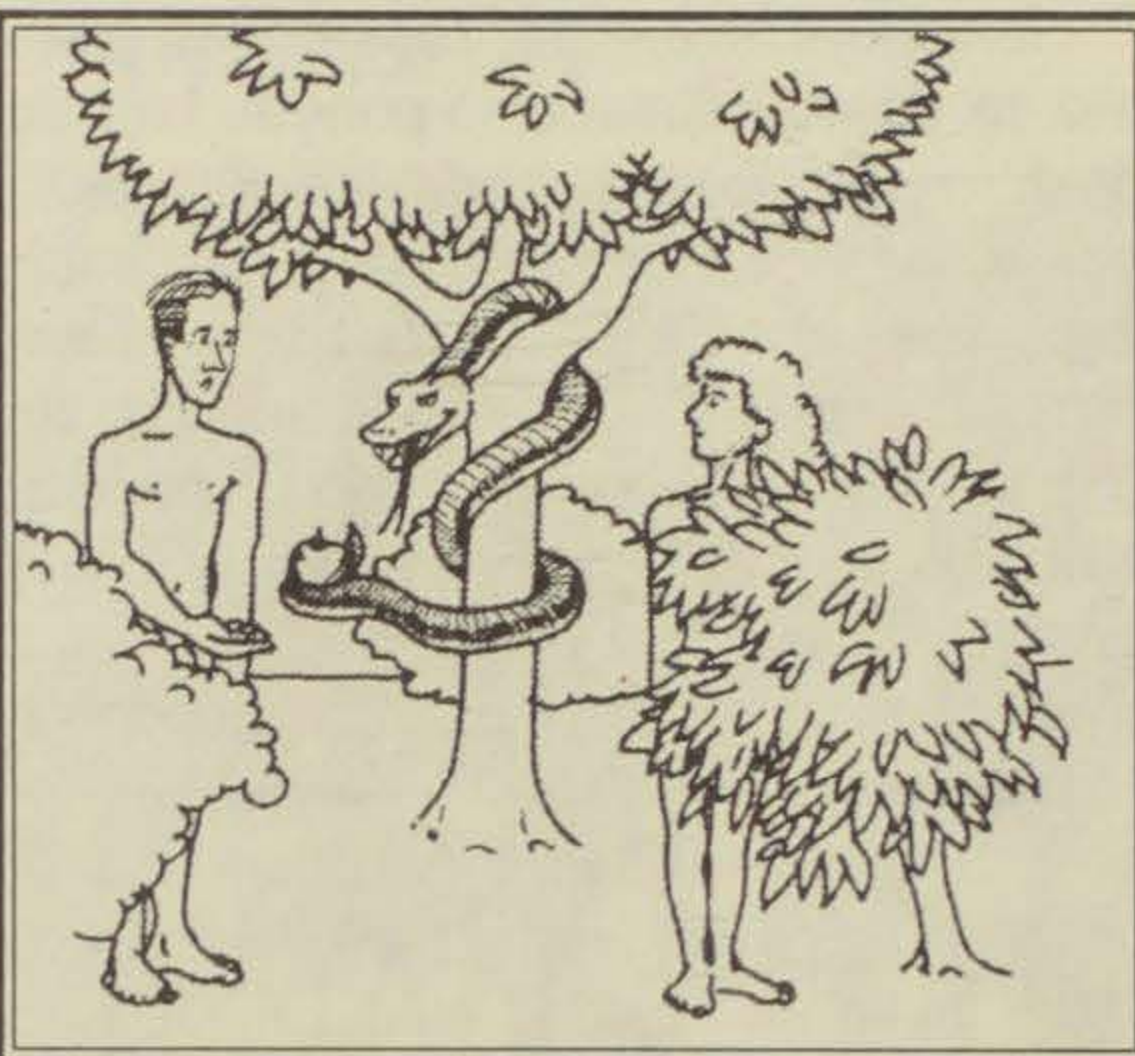
/Postanak 1,26-31; 2,7-22/

PRVI GRIJEH

Adam i Eva nisu bili poslušni Bogu i on ih istjera iz raja. Evo kako se to dogodilo.

"Jahve, Bog, uzme čovjeka i postavi ga u edenski vrt, da ga obrađuje i čuva. Jahve, Bog, zapovjedi čovjeku: 'Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznaj dobro i zla da nisi jeo!'"

Ali Sotona prevari prve ljude. Jednom on pride Evi u obliku zmije i reče: "Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?" Žena odgovori zmiji: 'Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti. Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog: 'Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!' Nato će zmija ženi: 'Ne, nećete umrijeti! Nego zna Bog: onog dana kad

budete s njega jeli otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi, koji razlučuju dobro i zlo."

Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegova i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jeo. Tada se obadvoma otvore oči, i upoznaju da su goli. Spletu smokova lišća i naprave sebi pregače."

A Bog tada reče Adamu: "Jer si poslušao glas svoje žene te jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti rekavši: S njega da nisi jeo! - evo! Zemlja neka je zbog tebe prokleta: s trdom ćeš se od nje hraniti svega vijeka svog! Rađat će ti trnjem i korovom, a hranit ćeš se poljskim raslinjem. U znoju lica svoga kruh svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš: ta iz zemlje si uzet bio - prah si, u prah ćeš se i vratiti."

Zato ga Jahve, Bog, istjera iz vrta edenskoga da obrađuje zemlju iz koje je i uzet. Istjera dakle čovjeka i nastani ga istočno od vrta edenskog, pa postavi kerubine i plamene mač koji se svjetlucau - da straže nad stazom koja vodi k stablu života."

/Postanak 2,15-16; 3,1-24/

ISUS

Isus je netko
najljepši na svijetu,
Isus želi dobro svim ljudima
i svakom djetetu.

Molit ću se Isusu,
molit ću se Bogu,
mom najdražem Rodu!

Isus je svugdje
i daje život vječni,
ti pred svojim Bogom
slobodno klekni.

Ja sam kao jedan slap
kojem pomaže da igra
dobrote Isusove kap.

Željka

Bože, hvala Ti što si stvorio čovjeka, muško i žensko.
Hvala Ti što si i mene zamislio ovakvog kakav sam. Amen.

Mali liturgijski leksikon

KRIŽ. Još u pogansko vrijeme križ je služio kao sredstvo za izvršenje naj-sramotnije smrtne kazne.

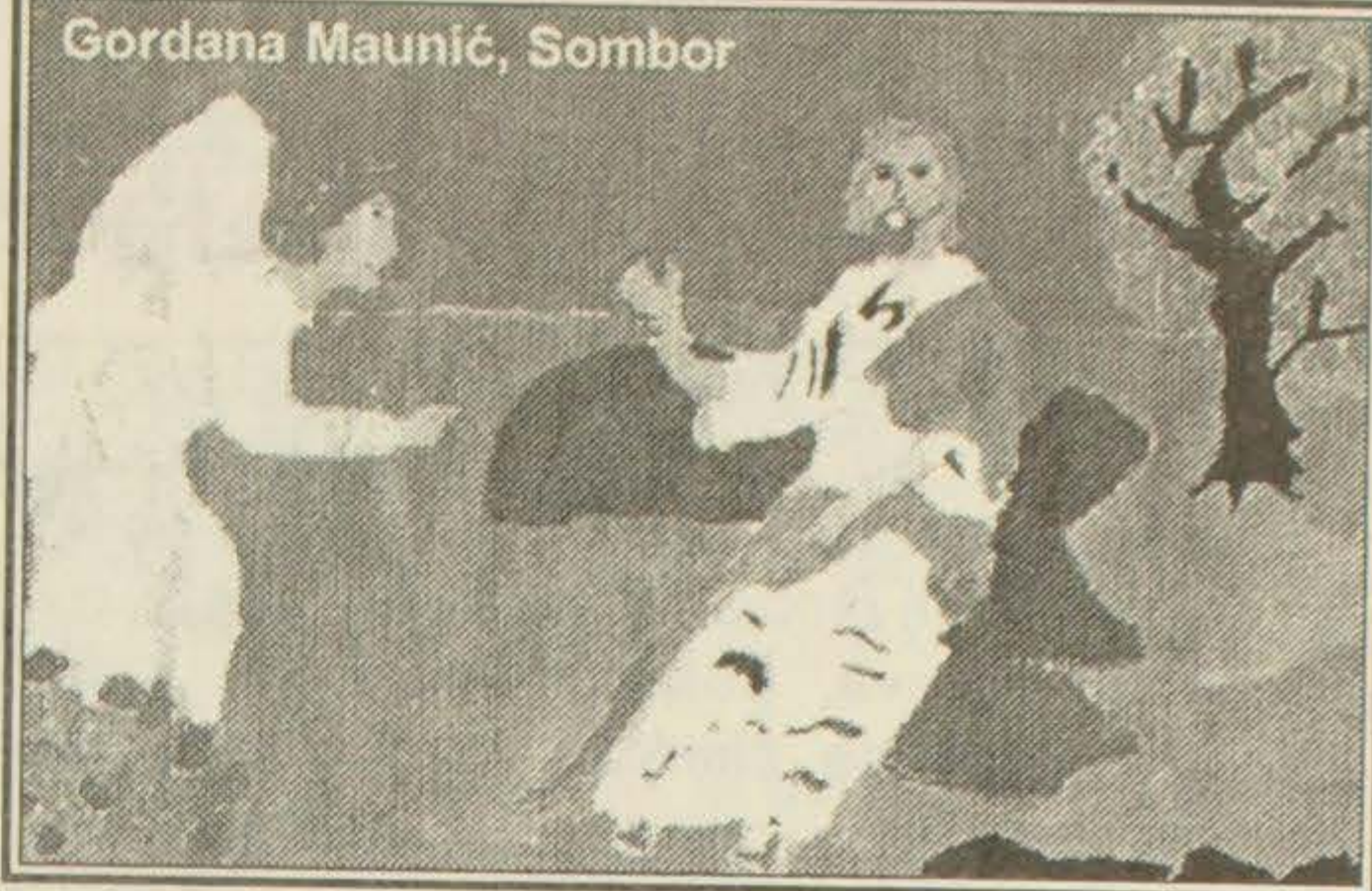
Kao znak nalazimo ga na kršćanskim grobovima od 2. stoljeća.

Za kršćane križ je znak pobjede i života, zbog čega se često ukrašava dragim kamenjem, biserima. Sam križ ukrašava mnoge crkvene predmete.

U liturgiji križ se nosio u procesiji, a nakon svečanog ulaska u crkvu stavljao se u blizinu oltara. Od 11. stoljeća postoji običaj stavljanja križa na oltar.

Već u 12. stoljeću nastao je običaj da biskup nosi križ na prsima (pektoral).

Gordana Maunić, Sombor

SRETAN TI ROĐENDAN BRATE

Dal možete pogoditi:
Koliko ja volim svoga brata?
Nikome ga ne bih dala:
Hvala mama, hvala tata.

Sa bratom se igram, družim,
I posvađam nekad malo;
Sa bratom i žvaku dilim,
Kada plače, meni ga je žao.

Svi smo danas tako sretni,
Rođendan je Deji treći,
Mama tortu spremila je,
Tata bratu poklon daje,
A najslađe što će biti
JA ĆU BRATA POLJUBITI!

Marija Feher, Čonoplja

Radost susreta s Isusom

Pišem Vam u ime mnogih nas mlađih koji redovito i rado dolazimo na vjeronauk u našu župu sv. Križa u Somboru. Svake subote u 10 sati okupi se nas tridesetak i više djece da naučimo nešto više o Isusu. Malo smo tužni kada nismo svi na okupu jer nas je upisanih četrdesetak na vjeronauk.

Volimo ići na vjeronauk. To je prilika da bolje upoznamo Isusa, našu vjeru i puno toga lijepoga. Svake subote vjeronauk me sve više zbližava s Bogom i učim se dobroti koju svatko voli. Radujem se kada na vjeronauk dođu nova djeca jer će i oni tada Boga bolje poznati.

Nedjeljom se okupljamo na sv. misu. Koji puta nam je premalo prostora tako da oni koji su mlađi sjednu starijima u krilo. Volimo Isusa jer i On nas voli i prati nas kod kuće, na putu, igri i školi.

Svim Zvončićima i Zvončicama šaljem i jednu malu pjesmu.

Željka

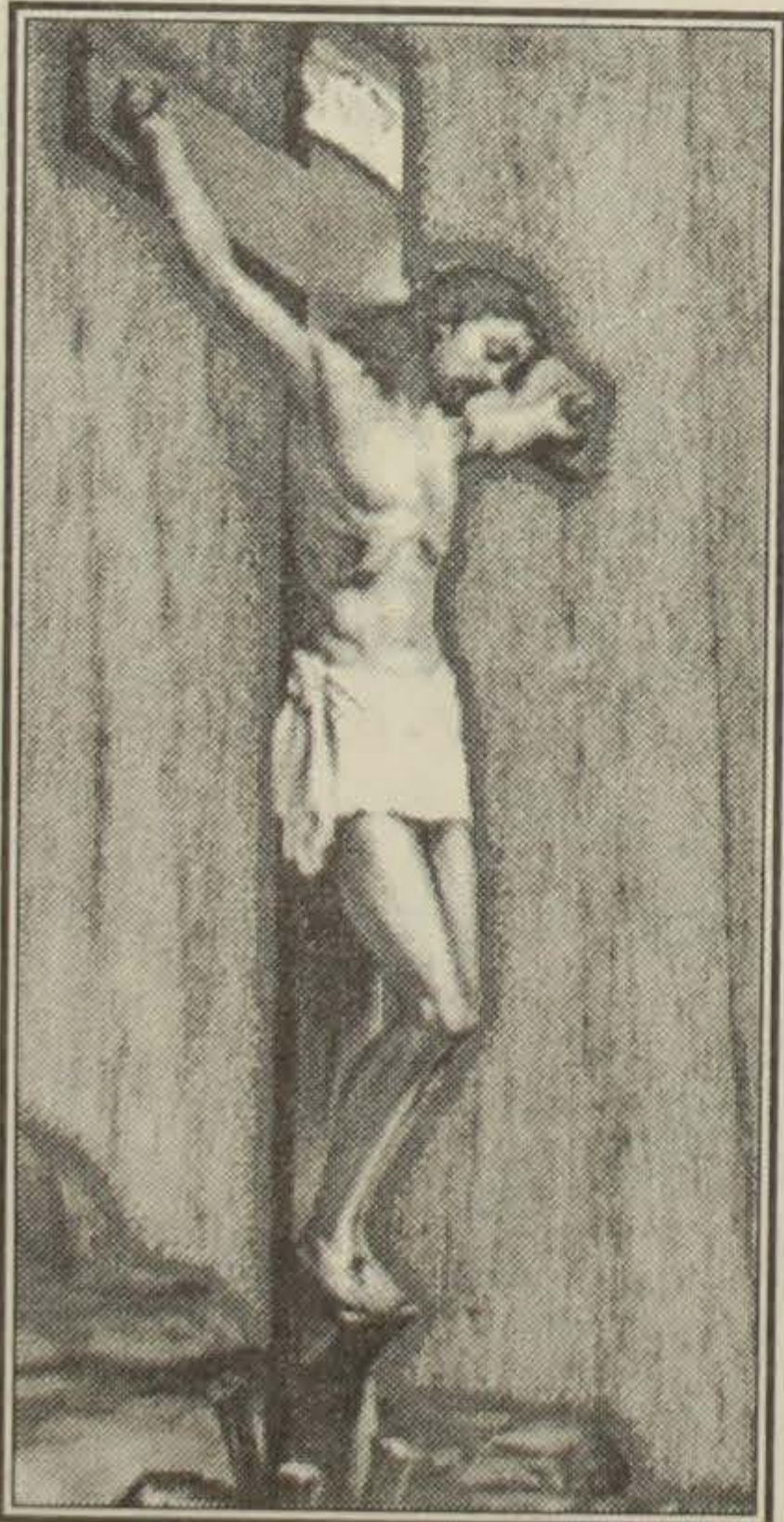
Kutak za TRENUTAK

TRENUTAK JE ZA "PUSTINJU"

U korizmi nađite vremena za svoju "PUSTINJU"! I Isus je išao, vođen Duhom, u pustinju. Pustinja je mjesto osame, prilika za unutar-nje "spremanje", vrijeme za susret s Isusom.

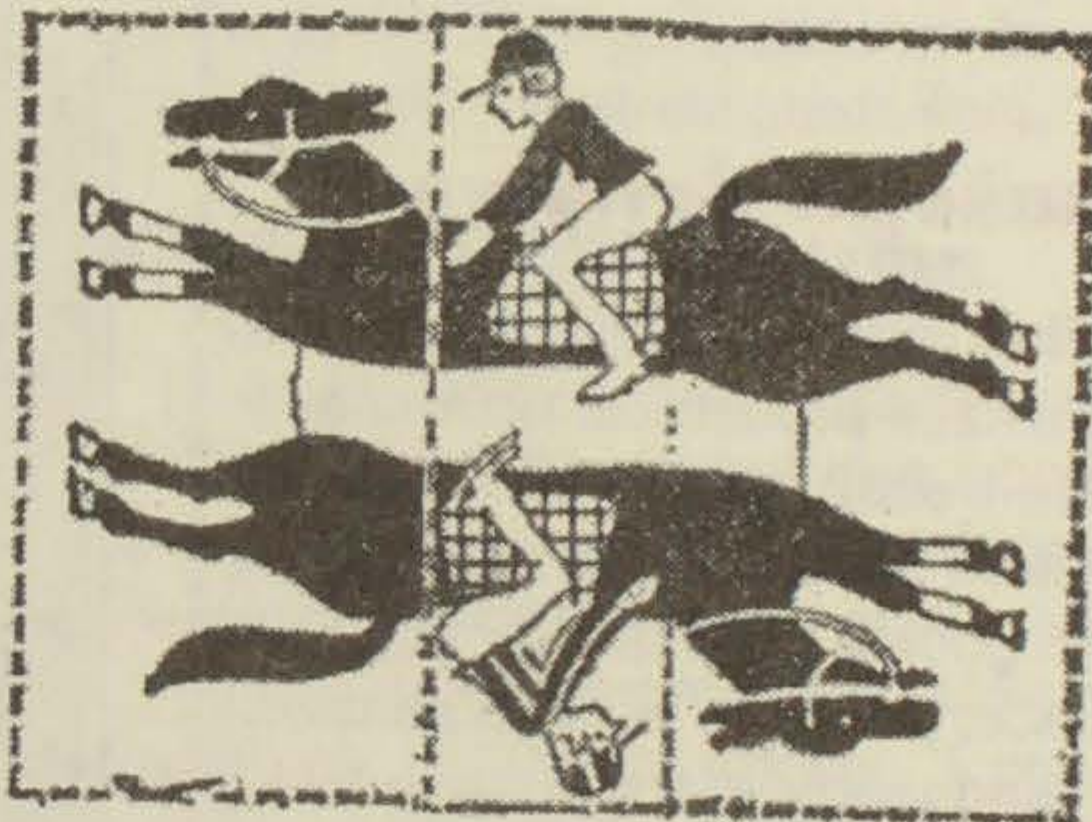
Za vašu "pustinju" važno je naći mjesto malo skrovitije, dalje od svih drugih. Neka vam se pogled i misli utope u vama dragu sliku. Uzmite jednu sličicu ili naslovnu stranu korizmenog Zvonika, saberite se i ispričajte Isusu sve što vam se događa, pitajte ga za savjet, na kraju mu zahvalite i slavite ga svojim riječima. Poslije "pustinje" bit ćete odmorni i jači jer će vam to biti prava OAZA u svakodnevnom životu.

Evo vam jedne divne slike Isusove muke. Neka vas podsjeti na svu veličinu trenutka koji se zbilo prije skoro 2000 godina.

Ne zaboravite!

Korizma traje 40 dana. Ne propustite priliku da barem jednom u tjednu obavite križni put.

Čitajte "Zvonik",
potaknite i druge
da ga čitaju!

Za one koji nisu bili
dovoljno dosjetljivi,
ovo rješenje zadatka
iz prošlog broja.

NEKOLIKO RIJEČI O NAGRADNOJ IGRI

Ovo je treći kupon koji trebate isjeći i poslati na adresu Uredništva. Veliko izvlačenje nagrada bit će na BIJELU NEDJELJU 19. 04. u katedrali-bazilici Sv. Terezije.

Dakle, kupone treba poslati na adresu Uredništvo Zvonika, Za nagradnu igru, I. Milutinovića 52, 24000 Subotica. Sretno!

KUPON ZVONIKA br. 3/41

Isus je 40 dana bio u: _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Masmediji - doprinos suvremenoj obitelji?!

"VII. Razgovor" Instituta "Ivan Antunović" načeo je jedan od vrlo važnih problema suvremenog svijeta. Problem medija izravno i najviše pogađa obitelj. Stoga smo odlučili tom problemu, na ovom mjestu, u nekoliko sljedećih brojeva, posvetiti malo više pozornosti. Poslužiti ćemo se člankom predsjednika Hrvatskog društva katoličkih novinara iz Zagreba. Željeli bismo tako pomoći svima u obitelji, a osobito roditeljima, da se nauče ispravno služiti medijima. Tako će i mediji pridonijeti izgradnji obitelji kako bi ona mogla u suvremenom društvu ostvariti svoju odgovornu zadaću "temeljne stanice".

Masmediji i obitelj

Živimo u svijetu u kojem dominiraju mediji. Oni imaju utjecaj na procese socijalizacije, mijenjaju život obitelji od dnevnog reda po kojem obitelj živi, preko navika u kupovanju pa sve do predodžaba o životnim, moralnim i religioznim vrednotama.

Kadgod se pojavio u povijesti neki novi izum, obično je trebalo vremena da bi se upoznale njegove prednosti i njegove opasnosti. Tako je to i s medijima. U ovom povijesnom razdoblju u kojem živimo, aktualno je pitanje televizije, a posljednjih godina i računala s kojima su posebno za djecu privlačne video igre, koje se i kod nas sve više šire. Stoga će i u ovom prilogu biti najviše riječi o televiziji, ali će biti dotaknuti i drugi mediji, sa željom da se pridonese njihovom razumijevanju i smislenijem ophođenju s njima ondje gdje oni najviše djeluju i gdje mogu biti korisni ali i opasni - u obitelji.

Mediji - dio našega društva

Bilo je pedesetih godina ovoga stoljeća pesimističkih predviđanja da će televizija prouzročiti novi analfabetizam, da ljudi neće više trebati, pa ni htjeti, čitati, jer će se moći informirati putem slike i zvuka. No, već su istraživanja sedamdesetih godina pokazala da televizija nije potisnula knjigu, dapače, pomogla joj je da se razvije, da napreduje, pa se nikad u povijesti nije čitalo toliko knjiga kao danas. Istraživanja o zastupljenosti medija u domaćinstvima zapadne europske zemlje pokazala su da televizija ipak vodi ispred svih drugih medija (97,4%), ispred radija (95,7%), dnevnih novina (88,6%), časopisa (81,8%), knjige (84%). No, kada je riječ o tome koliko ljudi zaista koriste medije, onda istraživanja u Njemačkoj pokazuju da je radio prestigao televiziju, tako da od 100 građana ove zemlje 72 gledaju televiziju, a 76 slušaju radio, prosječno 2:01 sat troše za gledanje televizije dok 2:34 sati pripadne radiju. Ljudi se obično ne informiraju samo iz jednog medija, nego iz više njih na razne načine i u razno vrijeme, ovisno o situaciji u kojoj se nalaze. Mnogi već ujutro, odmah nakon buđenja, uključe radio da bi čuli prve vijesti ili glazbu, kupe novine na putu prema radnom mjestu i čitaju u tramvaju ili kasnije na poslu, a tek popodne, kada se vrate kući i smire se, gledaju televiziju koja traži cjelovitu pažnju, za razliku od radija koji se može slušati uz neki drugi posao koji ne traži velik duhovni angažman. Stoga se može reći da mediji pomažu jedan drugome, te ljudi imaju sve veću mogućnost da se putem njih informiraju ili skrate vrijeme.

ČUVAJTE SE KVASCA FARIZEJSKOG I SADUCEJSKOG (Skinimo maske)

"Susreti bračnih parova", koji se u župi održavaju već pune dvije godine, u posljednje vrijeme su posve oživjeli. Naime, članovi Obiteljskog odjela Pastoralnog vijeća оформili su Odbor za pripremu ovih susreta koji se zajedno sa župnikom Andrijom Anišićem dogovara o temi, predavačima, te o samom tijeku svakog susreta. Radi bolje informiranosti, Odbor je odlučio da stotinjak obitelji redovito pismenim putem prigodnom pozivnicom obavijesti o danu i temi svakog mjesecnog susreta.

Takav vid pripreme ovog susreta urodio je plodom. Tako se na susretu u mjesecu veljači okupilo preko sedamdeset osoba, na veliku radost župnika i organizatora.

Prigodno predavanje održao je preč. Stjepan Beretić, katedralni župnik na temu "Čuvajte se kvasca farizejskog i saducejskog - skinimo maske". Predavač je u svom sadržajnom predavanju ukazao na štetnost življenja "pod maskama" i pozvao prisutne na iskreno obraćanje i duhovno proživljavanje korizme.

Nakon razgovora i uobičajenog molitvenog dijela susreta, članovi Obiteljskog odjela Pastoralnog vijeća župe izveli su šaljivi igrokaz "Život je pola zdravlja" koji je napisala Đula Milodanović, vjernica ove župe.

Nakon toga okupljeni su se zadržali u prijateljskom razgovoru i druženju.

U isto vrijeme djeca, koja su došla s roditeljima su se u prostorijama župe zabavljala s mladima koji su za ovu večer prihvatili ulogu "babysitera". /Zv/

Piše: Roman Miz

ODREĐENJE KATOLIČKE CRKVE PREMA SEKTAMA

Katolička Crkva u pogledu teološkog učenja sekti ima određeni stav koji bi se mogao formulirati vrlo jednostavno - bogoslovsko učenje sekti je bogoslovska zabluda, najčešće hereza. Međutim, život i suživot nameću korektne međukonfessionalne odnose, koji, uz čvrste teološke stavove, reguliraju odnose. Stručnjaci za ova pitanja, koji su izvan Katoličke Crkve, možda objektivnije vide i uočavaju njen stav prema sektama. Jedan od takvih je i g. mr. Tomislav Branković, tajnik ministarstva vera u vladi Republike Srbije, a ranije službenik u Komisiji za odnose sa verskim zajednicama Izvršnog veća Skupštine SR Srbije. Poslužimo se njegovim tekstom uz neznatne izmjene u pravopisu:

"Stav Katoličke Crkve prema drugim vjeroispovijestima, a naročito prema protestantima, bio je dugo vremena isključiv. Katolička Crkva, koju je reformacija zatekla, nije imala snage da se uhvati u koštac sa slabostima u vlastitim redovima, već je smatrala da će protureformatskom borbom, zajedno sa ondašnjim svjetovnim vlastima, uspjeti da spriječi nadiranje talasa novog vjerskog pokreta. Ovakav stav Katolička Crkva je njegovala počevši još od Wormsa, Špajerskih sabora, Tridentinskog koncila (1545-1563), do šizme između Rima i Utrechta 1723. godine te Prvog vatikanskog koncila 1870. godine, kada su heretici i dalje smatrani neprijateljima.

Do povoljnih kretanja i postepenog otvaranja prema predstavnicima drugih konfesija došlo je tek početkom ovoga vijeka. Prvo su počeli razgovori sa predstavnicima pravoslavnih Crkava. Osnovano je više centara za proučavanje i upoznavanje pravoslavlja - Orijentalni institut 1917. godine i Rusikum 1929. godine u Rimu, samostan Amay-Chevegtone 1925. godine u Belgiji i dr. 1) Kako kaže A. Franzen: Pape novog vijeka često su pružali ruku pomirnicu prema Istoku, ali tek danas, pošto su se Ivan XXIII, a nadalje Pavao VI svjesno odrekli juridičke svijesti, koju je dotad Rim isticao, a priznali prijašnju krivnju, naišao je razgovor na plodno tlo. Susret Pavla VI s carigradskim patrijarhom Atenagorom u Jeruzalemu (4-6. siječnja 1964) nije bio samo gesta za javnost. Priznanje krivnje izrečeno na Golgoti i međusobni zagrljaj bili su u isti mah i realistični i simbolični i puni obećanja za bolju budućnost u novostečenom jedinstvu. 2)

Sa protestantima, pojedincima i grupama, razgovori su počeli između dva svjetska rata, da bi kasnije bili življi. U to prvo vrijeme ekumenizam je u službenim krugovima Katoličke Crkve gledan sa velikom dozom nepovjerenja, da bi s vremenom postajao prihvaćeniji. Katolička Crkva je na II vatikanskom koncilu (1962-1965) i službeno prihvatila ekumenizam dekretom 'Unitatis redintegratio', 21. XI. 1964. godine, u kome se pored ostalog iznosi da je u jedinstvenoj Crkvi Kristovoj bilo napetosti i razdora i da je do razjedinjenosti došlo obostranom krivicom.

Četiri godine prije usvajanja ovog značajnog dokumenta, 5. VI. 1960. godine, papa Ivan XXIII ustanovio je Sekretarijat za jedinstvo kršćana, koji se može smatrati službenim organom Katoličke Crkve za razvijanje ekumenizma i približavanje među kršćanskim Crkvama."

1) Svakako treba spomenuti i ove organizacije: "Catholica Unio" osnovana 1921. godine u Beču, a sada joj je sjedište u Fribourgu, u Švicarskoj, a pokrajinska središta ima u Austriji, Njemačkoj, Argentini i Brazilu. Njena revija "Das Christliche Osten" na njemačkom jeziku izlazi u Würzburgu. Tu je zatim "Oeuvre d' Orient" u Francuskoj, zatim "The Society of St. John Chrysostom" u Engleskoj, "Obra del Oriente Cristiano" u Španjolskoj, "Associazione Cattolica Italiana per l' Oriente Cristiano" u Italiji i dr. - dopuna Romana Miza.

2) August Franzen, "Pregled povijesti Crkve", Zagreb, 1985, str. 298.

KAKO PROTIV ALKOHOLIZMA?

Nalazimo se na početku korizme. Nalazimo se u liturgijskom vremenu koje nas želi što bolje, na duhovnom polju, pripremiti za proslavu Uskrsa. Blagdan Uskrsa je najveći blagdan svakoga vjernika. Blagdanom Uskrsa ispunile su se ljudske želje i čežnje tolikih generacija ljudi tijekom povijesti čovječanstva: Uskrs nas vraća u krilo nebeskog Oca.

Kristovim utjelovljenjem započela je punina vremena. Sam Bog je došao među nas ljude da s nama podijeli sve naše brige, poteškoće, muke... bio je nama u svemu sličan osim u grijehu. Dapače, on je na sebe preuzeo naše grijeha. S našim grijesima pošao je na Kalvariju: krvlju se znojio, bičevan je bio, trnjem okrunjen, razapet i ubijen radi nas ljudi i radi našega spasenja. Učinio je to da nama bude bolje, da se rodi novi svijet. Ali na putu potpunog ostvarenja tog novog svijeta pred nama stoje mnoge prepreke. To su naše slabosti i grijesi.

Tokom povijesti vjernici su se na različite načine pripremali za blagdan Uskrsa. Najviše molitvom, sakramentima i pokorom. Tako su se naši stari u vrijeme korizme odricali od hrane, od mesa; nije se išlo na zabave; u korizmi su se ostavljali duhana, a velika većina muškaraca nije pila alkoholna pića. No, mnogi nisu u tom ustrajali, jer su bili OVISNICI O ALKOHOLU, tj. alkoholičari ili kako naš narod kaže - pijanci.

Što je to alkoholizam? Tko je ovisnik o alkoholu? Kakve su posljedice neumjerenog pijenja alkoholnih pića - ne samo za onoga koji pije nego i za obitelji: supružnika, djecu, braću, sestre, rodbinu, prijatelje, kolege na poslu...? Na ova i slična pitanja pokušat ćemo odgovoriti u nekoliko narednih brojeva našega Zvonika. Drago bi nam bilo da se i vi uključite u ovo razmišljanje, bilo kao stručnjak, bilo kao onaj koji prolazi tu gorku muku, bilo kao onaj koji sve to promatra sa strane ili kao onaj koji trpi posljedice bolesti zvane alkoholizam ili ovisnost o alkoholu. Svoja zapažanja ili mišljenja ili ako Vam treba savjet ili pomoć, možete poslati ili tražiti na adresi uredništva.

Definicija alkoholizma

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) je 1951. godine predložila definiciju alkoholizma i ona glasi: "Kroničnim alkoholičarem se smatra osoba koja prekomjerno uzima alkoholna pića, u koje se razvila duševna i tjelesna ovisnost o alkoholu i koja pokazuje duševni poremećaj ili takve poremećaje ponašanja koji upućuju na oštećenje fizičkog i psihičkog zdravlja, odnosa s drugima i poremećaj socijalnog stanja. U pojam alkoholičara uključuje se već i onaj koji pokazuje prodrome (predznake) poremećaja u tome smislu." Slična je definicija kasnije predložena i za ovisnost o drogama.

(nastavlja se)

Ivica Prčić

Sa kontanjem o lipoj riči vratiću se unatrag u moje ditiinstvo na salašu, kad sam krenio u škulu života bliže četrdesetim godinama, dok još II. svitskim ratom izazvane velike društvene promine nisu ostavile traga u nama. Od malena sam slušao da su naši stari često spominjali rič lipo. Na lipo su pokazivali, paštrili se da štogod bude lipo, al od nji nisam čuo i da su kazli šta njim znači ta rič. Na pitanje šta je lipo teško je odgovoriti sa nikoliko riči, a da sve bude kazano na čega se ona odnosi. Istina, naši stari o tom šta je lipo nisu razglabali, kako to rade ljudi od nauke i raznog znanja, al su zato vrlo dobro znali ukazat na lipo. Lipo njim je bilo sve šta je ugodno za gledanje i sve šta je izglednije.

Tušta tog šta su uradili il su tili uraditi potkripljivali su sa riči lipo. Ona njim je imala široko značenje, volili su na pr.: da njim pilež bude lip; dičili su se lipim josa-gom; paštrili su se da njim avlija bude lipa; šnjotali su kako će se lipo obući; falili su onog ko se lipo nosi (1), ko je lipo čeljade; napose je bio faljen ko se zna lipo ponašat nuz to i lipo divanit... Na visokoj cini je bio, velikog ugleda, ko je znao štogod lipo kazat. Njima je lip divan bio kad je miso iskazana lipim ričima i u divanu sa lipim ponašanjem: drugom se ne upada u rič, napose da to ne rade mlađi starijima. U divanu uljudnost, uzdržanost i strpljivost su bile zahtivne. Onda se živilo "brzinom od 4 kilometra na sat", pa njim je zato i divan bio odmiiren. Poželjno je bilo da se u lipom divanu riči potkripe kakim zgodnim poređenjem. Ko se nije znao tako ponašat, napose čiji je divan bio zjalav, taj je imo manji ugled med ljudima, a u gorem slučaju su mu okrenili leđa, jer je bio manje vridan čovik.

Lipa rič - kadgod u svakidašnjici

Na kontanje o postojanju i nestanku lipe riči iz našeg svakidašnjeg divana potakla me je početkom godine jedna parasnički obučena starija Bunjevka. Na više mista po varoši je tražila Subotičku Danicu. Tako je dospila i u Staru crkvu (2), tu su joj kazli da ako još digod ima tog kalendara možda će ga nać u Kerskoj plebaniji (3). Kad je tu čula da ima još malo neprodati kalendara, zadovoljstvo je iskazala ričima: "Fala Ti, dragi Bože, da sam našla naš kalendar." Možda bi kogod u ovakoj prilici zadovoljstvo znao lipče iskazt, al su mene ove riči vratile u ditiinstvo, unatrag za pedesetak godina kad je ovako izražavanje bilo sastavni dio divana ljudi, od varoši do najudaljeniji salaša. Nalik na ovu zafalu znali su kazt naši pao-ri, većinom niskog obrazovanja, al sa svršenom školom života. Nažalost, u nas

LIPA RIČ

danas škulu života svršava sve manje ljudi iako tušta nji misle da su je svršili sa visokom školom obrazovanja. Da to nije tako, potvrđuje se danas na svakom koraku.

Na lipu rič su naši preci navikavani od rođenja. Po ondašnjem adetu, oma posli srićnog porođaja mater se molitvom zafalila Bogu i molila da joj dite bude zdravo. Dite je na ovaj svit dočekano lipom riči; držeći ga u naručju mater mu je pivala, s njom ga je lakše umirila, uspavala. Tiha pisma bolje smiriva od bilo kakog lika. Pivanje je jedan od oblika ulipčavanja riči, a lipa rič izaziva čovika da je usvoji i has-nira. Naši stari su pivali svaki dan, brez obzira na godine i dal znadu lipo pivat. Nuz pismu su lakše radili, s njom su lakše pod-neli brige i teškoće svakidašnjice. Jednom riči: s pismom je život lipči, a onda i lakši. Probajte na sebi: kad ne znate šta ćete od muke il bisa - zapivajte i nevolja će čas-kom nestat.

Lipu rič su privlačali i čitanjem, u pri-dahu, s vrimena na vrima il kad su se po potribi molili Bogu iz svete knjige (4). Malo je knjiga u kojima je štivo napisano sa tako lipim izabranim ričima ko što su štiva u svetim knjigama. Za primer Vam pripo-ručam jedno, meni divno, štivo iz Biblije: Esterinu molitvu (Ester 4,17k-17z).

Lipoj riči možemo pripisat odliku da po-kreće oblikovanje lipog ponašanja čovika.

Išchezavanje lipe riči

II. svitski rat je izazvo jedan od najveći društveni priokreta u istoriji čovičanstva. To se odrazilo i na prioblikovanje naravi ljudi: na njevo razmišljanje, ponašanje, na priobražaj jezika... Dotleg je bunjevački dijalekt hrvatskog jezika osto u nas očuvan

u svojoj lipoti. Naši stari su još prid ovaj rat divanili bunjevački ona-ko kako su divanili njevi dide sridinom prošlog vika. Danas je taj divan

u izumiranju, sadašnja najmlađa generaci-ja ga jedva zna, a oni koji sad kreću u škulu, kako se događaji odvijaju, uskoro će tribat tumača za štiva koja su napisali naši preci.

Posliratne društvene promine su ko-renito prominile i odnose med ljudima. Onda su počele da se iz svakidašnjice gube lipe riči; zdravo su se proridile riči kao što su: molim, fala, izvolite... Izostav-ljanjem taki riči iz divana izgubila se i lipota izražavanja, a s njim i lipo ponašanje. Tužni smo svidoci kako se naše društvo sve više sunovraća u primitivizam. Potvrdu ovog danas vidimo na svakom koraku, na pr.: u dućanu, zvanijama (5), na šalterima, a napose kad se kogod obraća drugom i moli za štogod; zapravo danas se ritko moli, već se ište i vrlo često uzima.

Kako je žalostan najčešći oblik obra-ćanja, na pr. u dućanu: često izostane "dajte mi, molim vas", već se čuje samo "novine", "kruv"... a na to "uvaženi" trgovci u tom stilu pruže traženo, naravno brez riči. Tako se u javnosti većinom ljudi med sobom sporazumivaju sa nužnim ričima, a često susret, da prostite, odćute ko i mule (6). U dućan se ulazi i iz njeg izlazi brez pozdrava.

Očita nam je neizgledna budućnost, to vidimo iz tužne sadašnjosti u kojoj primi-tivizam sve više potiska ljudske kriposti sa našeg prostora. Ovom stanju obilno pomažu: nebriga vlastodržaca i razma-žena dica razmaženi roditelja, kako je za nji kazla jedna profesorica - pedagog. Na-žalost, sve je više neodređene dice brez škole života, koji za vrlo kratko vrima mogu postat pridvodnici društva, a onda teško društvu... Nad tom istinom se tribamo ite-kako zamislit.

Istinu o svekolikom zaostajanju našeg društva lipim ričima je kazo pisnik i zabav-ljač Đorđe Balašević: "Putuj Evropo, ne čekaj na nas."

Manje poznate riči:

- 1 - lipo se nosi - elegantno
- 2 - Stara crkva - crkva sv. Mihovila
Arkanđela u Subotici (franjevačka)
- 3 - Kerska plebanija - Župni ured
sv. Roka
- 4 - Sveta knjiga - molitvenik
- 5 - zvanija - ured
- 6 - mula - Equus mulus, mišanac izmed
magarca i kobile, oglašava se vrlo
ritko

Alojzije Stantić

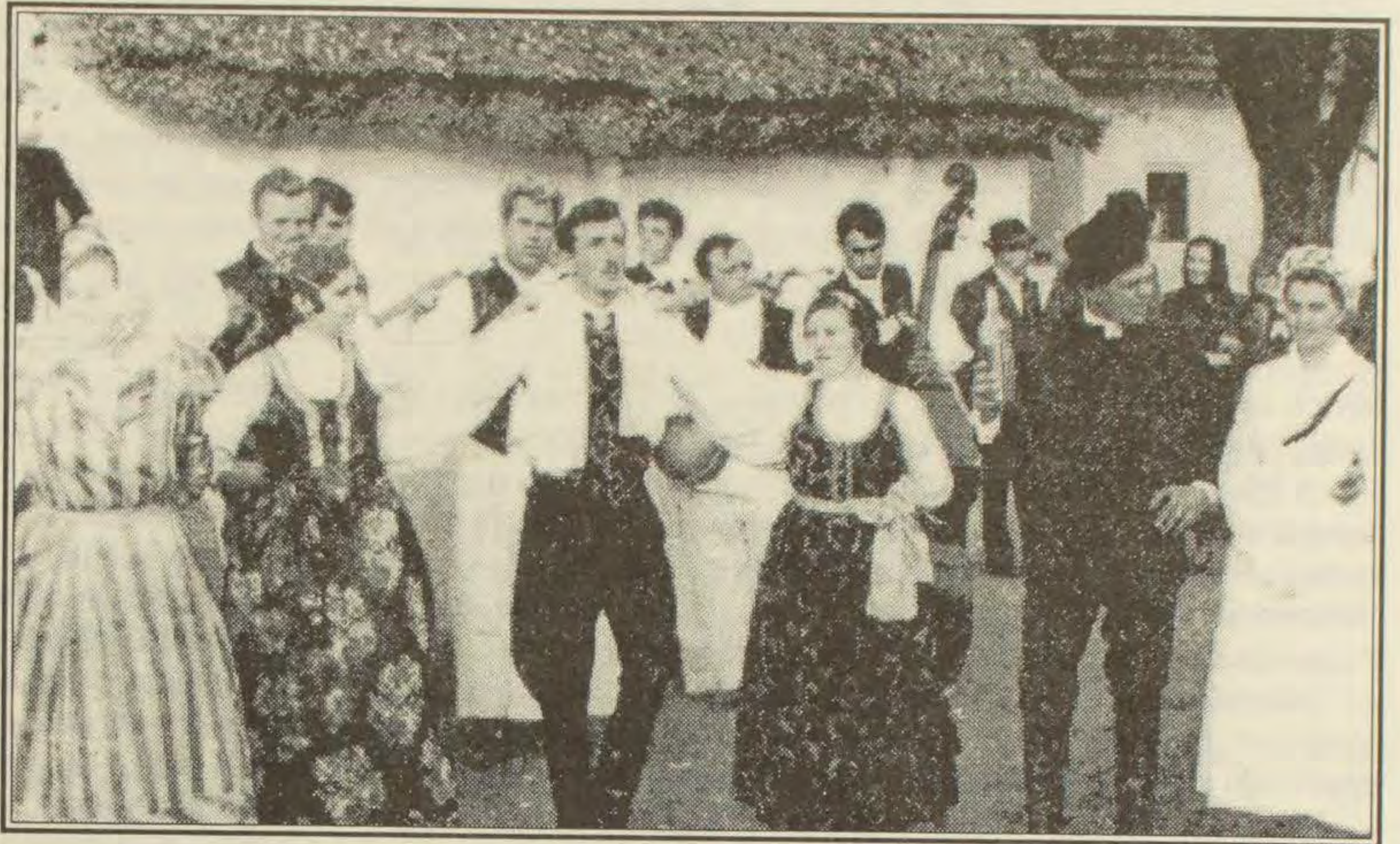
SUBOTIČKE SVADBE U STARO VRIJEME⁽²⁾

Oslabljena obitelj

U vrijeme subotičkog župnika Ivana Lukića na površinu izranja neurednost obiteljskog života. Godine 1796. župnik Lukić upozorava gradsko poglavarstvo na nestabilnost braka. On se u pismu u prvom redu žali na supruge koje su ostavile svoga muža i obitelj. One se sve češće pojavljuju u krčmama. Takvo ponašanje nije bilo karakteristično za Suboticu u prijašnja vremena. Zato župnik moli gradske oce da i oni doprinesu rješavanju takvih sudbina. Neurednost obiteljskog života je, čini se, najprije zahvatila malobrojne mađarske i njemačke obitelji. Tormásy, naime, piše: "Ta je zaraza zahvatila čak i Dalmatince koji su do tada bili čistoga morala, pa se u našim danima (1883. godine) zna dogoditi da dalmatinska djevojka ode svome zaručniku bez vjenčanja, pa s njime živi bez sakramentalnog braka." (Tormásy, str. 214)

Svadba

Svadbene su svečanosti započimale onda kad bi se djevojka zaprosila. Tom bi prilikom prosci djevojci darovali jabuku u koju bi se utisnuli zlatnici ili koji drugi novčići. Zatim je slijedio zaručnički objed. Za tu bi priliku došli zaručnikovi roditelji, rodbina i ostali pozvani gosti i znanci. Po dva-tri dana bi se tako svi častili u zaručničkoj kući. Zatim je slijedio svadbene objed. Jašući na konju obilazili bi mladići rodbinu i znance da ih pozovu na svadbu. A svadba je nerijetko trajala po cijeli tjedan dana. Jelo se i pilo, slavilo se bez prestanka. Takvo je svadbovanje znalo upropastiti slabije stojeće ljude. Tako raskošno slavlje je za sobom povlačilo i slabljenje obiteljskog morala. Stoga se gradsko poglavarstvo udružilo sa župnikom, da stane na kraj takvom ponašanju. U nastojanju da Subotičane odvraća od takvog svatkovanja, posebno se isticao prvi svjetovni subotički župnik dr. Stipan Ranić. Njegov nastup nije bio dostatan. Zato se u studenom 1774. godine potužio gradskim ocima da ga njegovi župljani ne slušaju, već mu kažu da će i dalje svatkovati po starom običaju. Novost je bila jedino u tome što su svatkovanje ograničili na tri dana. Uzaludno je bubnjar obilazio ulicama i proglašavao zabrane i ograničenja. Svatkovalo se dugo i raskošno. Konačno se

Kolo pred mladenkinom kućom

Foto: "Bački Hrvati" - A. Sekulić

gradski oci dosjetiše: neka župnik vjenča samo srijedom. Tako se svadba morala ograničiti na "samo" dva dana: na srijedu i četvrtak. U petak će svakako držati nemrs. Za neposlušne domaćine, koji bi u petak primili goste, određen je jednodnevni pritvor. Ni to nije pomagalo.

Stroži propisi

Na dan 5. studenog 1781. gradski senat je izdao nove propise, pa je tada zabranjeno davanje novca kod prosidbe. U prošnju je imao otići mladićev otac ili koga je otac zamolio u pratnji dvojice svjedoka. Pred njima bi djevojka trebala slobodno izjaviti prihvaća li molbu prosaca ili ne. Ukoliko je prihvatila prosidbu, odmah su se izmijenili prsteni, a prosci su je mogli obdariti prigodnim darom. Odmah se ugovorio i dan vjenčanja, kao i to hoće li svadbene ručak biti u mladićevih ili u djevojčinih roditelja. Do dana vjenčanja nije bilo dopušteno priređivati nikakve gozbe ni čašćenja. Ako djevojka nije znala donijeti odluku u trenutku prosidbe, prosci će nakon osam dana opet doći da čuju njezinu izjavu.

Na dan vjenčanja mladoženja bi u pratnji rodbine i uzvanika bez svirke i pucnjave otišao do djevojčine kuće, da bi s njom u tišini u povorci otišao do crkve na vjenčanje. Poslije vjenčanja imao se održati svadbene ručak ili u mladićevoj ili u djevojčinoj kući. Slavlje se nije smjelo produljiti na sljedeći dan. Propisi su bili unaprijed osuđeni na propast. Dobro stojeći domaćini su mogli pozvati petnaest,

siromašniji su smjeli pozvati po deset, a mali posjednici i siromašni samo po pet gostiju. Zabranjeno je i to da se kod prijevoza mladinog miraza ubire novac. Pored ostalog, bilo je zabranjeno ukrašavati konje maramama, ručnicima i vrpčama. Za prekršitelja bilo kojega propisa određena je kazna. Bogati su imali platiti 20, siromašniji 10, a najsiromašniji prekršitelji po 5 forinti. 25 udaraca šibom je dobio onaj koji nije mogao platiti globu. Među gradskim ocima koji su trebali nadzirati kako Subotičani svatkuju, bili su vijećnici Grgo Kopunović, Stipan Kujundžić, Petar Josić i Albert Kopunović. Oni su bili dužni prijaviti neposlušne sugrađane. Sve je te propise u crkvi oglašavao i župnik.

Najvažnije je ipak bilo ograničiti svadbene slavlje na samo jedan dan. Nekoliko je Subotičana bilo stvarno kažnjeno. Tako ubran novac se trošio na gradnju današnje katedrale. A narod je i dalje tvrdoglavo svatkovao koliko je samo mogao. Ponavljale su se općinske zabrane i na sjednicama gradskog vijeća i u crkvi. Sve do kraja 19. stoljeća nije uspjelo ni svećenicima ni gradskim ocima svadbovanje svesti u prave okvire.

Prema Tormásy Gábor, *A szabadkai római katolikus főplébánia története*, (Povijest glavne subotičke rimokatoličke župe), Subotica, 1883, str. 76-77 i str. 212-217.

ISUSOV KARAKTER

Trebam Vam iskreno priznati da je teško odgovoriti na Vaše pitanje. U prvom redu zato jer svetopisamski tekstovi donose malo podataka koji bi nam omogućili u potpunosti opisati, okarakterizirati Isusov ljudski lik, tj. karakter. Mislim tu na karakter kojim se ocrtava jedan

čovjek s područja suvremene psihologije. Svi tekstovi Novoga zavjeta kad govore, pišu o Isusu, onda Njegov lik ocrtavaju pod vidom Njegove poruke i vidom Njegova poslanja. Drugo što mi se čini ovdje važnim istaći i podcrtati je činjenica da Vam ovdje odgovaram kao vjernik i kao svećenik a ne kao psiholog koji bi možda i na osnovu tako malo iznesenih podataka o Isusovom čovještvu mogao složiti karakternu sliku Isusa čovjeka.

O Isusovom liku, kao čovjeku, Evanđelja ne donose ni jednu riječ. Kad to kažem, onda tu mislim na ono što mi ljudi podrazumijevamo kada pokušavamo ocrtati ili dati lik nekoga čovjeka. Mislim tu u prvom redu na Njegov vanjski lik; npr. stas, visinu, boju očiju, boju kose itd. O tome Evanđelja naprosto šute. I umjetnici pera ili kista ili čak i filma predstavljaju lik Isusa čovjeka samo zahvaljujući iščitavanju Njegova djela i djelovanja. Pa tako i mi iščitavajući novozavjetne tekstove možemo nešto reći o Isusovom čovještvu.

Temeljna istina naše vjere je da je Isus i pravi čovjek. U tom smislu Katekizam Katoličke Crkve i kaže: "Jedincatost i posve osobit događaj utjelovljena Sina Božjega ne znači da je Isus Krist djelomično Bog a djelomično čovjek, niti da je učinak neke zamršene mješavine božanskog i ljudskog. On je postao istinskim čovjekom ostajući istinskim Bogom. Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek. Crkva je tijekom prvih stoljeća morala braniti i objašnjavati tu istinu vjere protiv hereza (krivovjerja) koje su je iskrivljavale." (KKC 464) Papa Damaz I. će u svom djelu "Pisma istočnim biskupima" napisati da je Sin Božji radio ljudskim rukama, razmišljao ljudskim umom, odlučivao ljudskom voljom, ljubio je ljudskim srcem. Rođen od Marije Djevice, postao je uistinu jedan od nas, u svemu sličan osim u grijehu (usp. KKC, str. 132). Budući da je Isus Krist pravi Bog i pravi čovjek, to znači da Krist ima ljudski razum i volju, savršeno usklađene i podređene svome božanskom umu i volji, koji su mu zajednički s Ocem i Duhom Svetim (KKC, str. 134).

Iščitavajući Evanđelja vrlo lako zaključujemo da je piscima jako stalo da pokažu kako je Isus i pravi čovjek, rođen od ljudi. Razlog leži prvenstveno u tome što Isus za nas može biti spasitelj jedino ako je pravi čovjek i tako najčvršće povezan s ljudskim rodom (usp. Mt 1,1-17).

Sigurno je u Isusu Kristu kao čovjeku, u Njegovoj pojavi bilo nešto neobično za Njegove suvremenike. Neki nevidljivi magnetizam zračio je iz njega, koji je tolike mase privlačio i vukao za Njim da su farizeji ometeni u svojim računima rekli: "Nikada čovjek nije govorio kao ovaj čovjek. Zar ste i vi zavedeni?" (Iv 7,46-47)

Isusova osoba je zračila jednu dobrotu koja se rijetko susreće. Bila je to sama nestvorena dobrota Boga, a opet kod Isusa nije bilo nikakvog prezira prema onome što je ljudsko. Svaki dobar i plemenit osjećaj imao je odjeka u Njegovu srcu. Shvaćao je kakvu patnju donosi bolest i liječio je bolesne do iznemoglosti: "Budući da je mnoge ozdravio, svi su bolesnici nasrtali prema njemu da ga se dotaknu." (Mk 3,10)

Isus tješi udovicu iz Naima i uskrisuje joj sina. Nad Lazarovim grobom se rasplakao. Nije se stidio svojih suza kako se to često ljudi boje jer bi se pokazali suviše osjetljivi ili nježni pred drugima.

Grli dječicu s ulice koja ga vuku za plašt, govori: "Pustite

Čitajući "Zvonik" saznajem puno o raznim temama iz vjerskog života. Ipak, mene ponekad zanima i to kakav je Isus bio kao čovjek, mislim tu na njegov karakter. U Bibliji piše da se on znao naljutiti, razbacao je i stolove u hramu, korio neke, a onda opet bio nježan... Možete li u nekoliko crta opisati Isusov karakter jer je očito da je očitovao mnoge ljudske osobine koje se često smatraju za loše!

Antun iz Subotice

dječicu da dođu k meni; nemojte im priječiti, jer takvima pripada kraljevstvo Božje!" (Mk 10,13)

Napose je delikatan prema ženama. Nigdje u Evanđeljima nije zabilježeno da je bio grub ili osoran prema kojoj ženi, a prema javnoj grešnici i preljubnici pokazuje krajnju finoću i dobrotu.

Pa ipak, ta Isusova dobrota nije slabost. Nema u njoj ni traga kakvoj popustljivosti, ili dobroti nekog naivčine. Nema u njoj ni traga okretanju prema situaciji i osobama. U Njegovu liku najveće

suprotnosti su spojene u divnu harmoniju. Njegov je autoritet zahtjevan, ali bez nadutosti i oholosti. On je blag i dobar, a opet poziva na najveće odreknuće: "Ako, dakle, tko želi ići za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi!" (Mk 8,34)

Njegova je dobrota bez sebičnosti, računa i osobne koristi! Njegova je dobrota nešto što čovječanstvo dotada nije nikada vidjelo, niti je moglo naslutiti. Ono što tako upada u oči kod Isusa je Njegova posebna dobrota prema grešnicima s jedne strane, a s druge strane Njegova osobna izvanredna svetost. Farizejima koji su ga htjeli utopiti u kapi vode, mogao je smjelo odgovoriti: "Tko će me od vas optužiti za grijeh?"

Upravo ta Njegova dobrota začuđuje nas to više što smo mi ljudi skloni da grešnika preziremo i odbacimo radi njegova grijeha.

Nasuprot nama, Isus čim susretne skrušenost, kajanje, otvara cijelo svoje srce, otkriva u njemu sve ljepote Božjeg milosrđa i neiscrpive riznice dobrote, koje ostaju zatvorene i nepoznate umišljenim pravednicima.

Tako je Isus postupio s uzetim: "Sinko, opraštaju ti se grijesi." (Mk 2,5) Tako je postupio prema Magdalenii kojoj je povjerio veselu vijest uskrsnuća. Takav je prema ženi preljubnici kad joj je rekao: "Ni ja te ne osuđujem. Idi i od sada ne griješi više." (Iv 8,11) I na kraju života ta beskrajna povorka pomilovanih i oproštenih doživljava svoju kulminaciju na križu gdje Isus razbojniku obećava nebo.

Isus je govorio kako nitko nije govorio. Mase i mase su hrlile za njim da čuju Njegove govore. Mnogi su govorili: "Odakle njemu ovo? Kakva li mu je mudrost dana? Nikada čovjek nije govorio kao ovaj čovjek!" (Mk 6,2) i (Iv 7,46). Jednostavni i priprosti svijet mu se divio, ali su mu se divili i zlobni farizeji, iako to nisu htjeli javno priznati. Očito je Isus ljepotu i snagu svoga govora crpio iz svoje duboke povezanosti s Ocem.

I kad je bio napadnut, Isus je znao sačuvati svoj mir, ali i reći svu istinu. Nije mu smetala Njegova blagost i dobrota da bude potpuno radikalan i energičan kad je trebao obilježiti farizejsku podmuklost i pretvaranje. Svojim jasnim i čvrstim govorima znao je ušutkati i najveće protivnike koji mu nisu mogli naći nikakva prigovora nego su se podmuklo Njemu iza leđa sastajali i dogovarali da ga ubiju.

Isus je kroz čitavu muku, bilježe evanđelisti, obavijen posebnim mirom i dostojanstvom. Maslinski vrt je bio svjedok smrtne borbe, u kojoj je izgledalo da se On bespomoćno grči u svome krvavom znoju. U času suđenja Isus izruga, bičevan, okrunjen trnovom krunom, ostaje nijem kao ovca kad je vode na klanje, a opet ono malo riječi koje je Isus izgovorio kod svoje muke odjekuju i danas. Isus, viseći na križu, ne zapomaže, ne jauče nego u smirenoj predanosti umire. Njegova bol i muka iako velika, ne zaokuplja ga toliko da ne bi mogao misliti na druge: viseći na križu povjerava svoju majku ljubljenom učeniku, moli za neprijatelje i oprašta razbojniku.

I završavam riječima sv. Pavla: "Radi njega sam sve žrtvovao i sve smatram blatom da njega dobijem i da budem u njemu..." (Fil 3,8)

Papina generalna audijencija u srijedu, 25. veljače 1998.

"ČISTA SRIJEDA"

Danas, s bogoslužjem Čiste srijede, započinje korizmeni put, koji će dostići svoj vrhunac u središnjem događaju liturgijske godine, svečanom Vazmenom trodnevlju Kristove muke, smrti i uskrsnuća.

Isus je proveo četrdeset dana u pustinji prije negoli je započeo svoje poslanje; isto tako, i mi smo danas pozvani ući u snažno vrijeme razmišljanja i molitve i uputiti se prema Golgoti i potom doživjeti radost uskrsnuća. Uvod u to jedinstveno pokorničko razdoblje sastoji se u simboličkom i znakovitom činu: pepeljenju. Ono, podsjećajući nas na prolaznost zemaljskoga života, poziva na potrebu velikodušnog asketskog zauzimanja, iz kojega proizlazi hrabra odluka vršiti ne svoju volju, nego volju Oca nebeskog, po Isusovu primjeru.

Pepeljenje također očituje naš položaj kao stvorenja u cjelini i zahvalnu ovisnost o Stvoritelju. Doista, Bog je svojim začuđujućim činom osobite ljubavi i milosrđa izveo čovjeka iz prašine, darujući mu besmrtnu dušu i pozvavši ga podijeliti s njim svoj božanski život. I Bog će ga, u posljednji dan, uskrisiti iz prašine i preobraziti njegovo smrtno tijelo. /.../

Evo, tako nam se otkriva značaj i potreba korizmenog vremena koje nas, s pozivom na obraćenje, vodi preko molitve, pokore, djela bratske solidarnosti, ponovno u vjeri raspirti ili osnažiti prijateljstvo s Isusom, osloboditi se od lažnih obećanja zemaljske sreće, ponovno u istinitosti Kristove djelatne ljubavi okusiti sklad nutarnjega života.

Usvajam ono što sveti Leon Veliki tvrdi u jednom od svojih govora o korizmu: "Nema kreposnih djela bez kušnji; nijedna vjera nije

bez protivština; nijedna borba bez neprijatelja, nijedna pobjeda bez borbe. Ovaj naš zemaljski život prolazi između opasnosti i borbi. Ne želimo li biti obmanuti, moramo bdjeti; želimo li pobijediti moramo se boriti." (Govor XXXIX, 3)

Prihvatimo, draga braćo i sestre, taj poziv. On zahtijeva tešku stegu, osobito u današnjoj društvenoj okolini, često označenoj lakim oslobađanjem od obveza i praktičkim ateizmom. Duh Sveti nas jača i podupire u toj borbi. On "potpomaže našu nemoć - kako jamči apostol Pavao - jer ne znamo što da molimo kako valja, ali se sam Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima." (Rim 8,26)

Upravo je Duhu Svetom posvećena ova druga godina neposredne priprave na Veliki jubilej dvijetisućite. U apostolskom pismu "Nadolaskom trećeg tisućljeća" napisao sam: "Bit će, dakle, važno ponovno otkriti Duha kao Onoga koji izgrađuje Kraljevstvo Božje na putu povijesti i pripravlja njegovu punu objavu u Isusu Kristu, animirajući ljude u duhu i dajući da iznikne u življenom iskustvu sjeme konačnog spasenja koje će doći na kraju vremena." (br. 45)

Prepustimo se, dakle, vodstvu Duha Svetoga u ovo povlašteno doba: Duh Sveti je onaj koji je odveo Isusa u pustinju kušnje, da ga pripravi na njegovo poslanje, i potom ga jačao u vrijeme kušnje, prateći ga u maslini vrt na Golgoti. Duh Sveti je uz nas po milosti sakramenata. Osobito u sakramentu pomirenja On nas, putem kajanja i ispovijedanja grijeha, vodi u milosrdne ruke Očeve.

Od srca želim da korizma bude za svakog kršćanina prilika za taj obraćenijski hod koji ima svoj temelj i neopozivo uporište u sakramentu pokore. To je uvjet da se stigne najdubljem iskustvu Očeve ljubavi.

U tom korizmenom hodu neka nas prati Marija, uzor poslušnog prihvaćanja Duha Božjega. Njoj se obraćamo danas, u trenutku kada, zajedno s vjernicima cijeloga svijeta, ulazimo u ozbiljno i pokorničko korizmeno ozračje.

IN MEMORIAM

Anica Kovač

U Somboru je u subotu, 07. veljače 1998. godine nakon duge i teške bolesti preminula Anica Kovač, rođena Šimunov.

Anica je rođena u Bačkom Monoštoru 20. siječnja 1916. godine od roditelja Eve i Marina Šimunov. U brak je stupila 1932. godine s Marinom Kovačom. U skladnom braku sa svojim suprugom živjela je sve do svoje smrti punih 66 godina. Pokojnica je bila izuzetna vjernica koja je svoju tešku i višegodišnju bolest prikazivala za duhovni rast svoje župe. Svakodnevno je sudjelovala na sv. misi dokle god joj je to zdravlje dopuštalo. Posljednjih godinu dana provela je u bolesničkoj postelji zajedno sa svojim teško bolesnim suprugom.

Sprovodne obrede vodio je u nedjelju u 15 sati Josip Pekanović, somborski dekan, i mjesni župnik Franjo Ivanković. Na sprovodu se okupio velik broj poznanika i župljana.

PROTA MIROSLAV NAUMOV

Na katolički blagdan Prikazanja Gospodina, 2. veljače 1998. godine, nakon kratke i teške bolesti, preminuo ju u Somboru prota Miroslav Naumov.

Prot a Miroslav se rodio 1934. godine u Vrbašu gdje je proveo svoje djetinjstvo i završio osmogodišnje školovanje. Srednju bogoslovnu školu je pohađao u Prizrenu, a bogoslovni fakultet u Beogradu. Kao mlad svećenik odlazi na službu u Bačko Petrovo Selo gdje će ostati 12 godina. Na službu somborskim pravoslavnim vjernicima dolazi 1972. godine i tu ostaje sve do svoje smrti. Veliko mnoštvo Somboraca na oproštaju od prote Miroslava pokazuje da je bio cijenjen i poštovan, da je kroz svoje svećeničko služenje nalazio put do ljudskog srca i ljudske duše i u tom darivanju i življenju za malog i jednostavnog čovjeka izgarao i sagorijevao kao svijeća zapaljena u čast Svemogućem.

Njegovom smrću i katolička zajednica u Somboru izgubila je dragog prijatelja. Malo je bilo onih značajnijih događaja i svečanosti u crkvi Presvetog Trojstva a da na njima nije sudjelovao i prota Miroslav. Cijenio je i njegovao prijateljske odnose i sa svim somborskim župnicima.

Zadnjih pet godina zauzeto je bio uključen u organiziranje "Somborskih duhovnih večeri". Ta manifestacija je plod dobrih odnosa među vjerskim zajednicama Sombora, ali i potvrda stalne spremnosti da se u duhu ekumenskih zalaganja izgrađuje zajednička budućnost. Na nama koji smo ga poznavali i dalje ostaje obveza da nastavimo put u istom pravcu na "dobro ljudi i slavu Božju", kako je to rado isticao pokojni prota Miroslav.

Sudjelujemo u boli njegovih najmilijih, a Svemogućemu upućujemo molitvu da mu dušu pribroji broju svojih vjernih i izabranih.

Josip Pekanović

MIRKO VUJKOVIĆ LAMIĆ (1937 - 1997)

Prije pola godine, 23. 09. 1997, Gospodin je pozvao k sebi našeg voljenog sina, brata, strica, ujaka, šogora i djevera Mirka Vujkovića L.

S ljubavlju čuvamo uspomenu na njegov dragi lik. U svojim molitvama ćemo ga se sjetiti na sv. misi koja će biti u crkvi Isusovog Uskrsnuća u Subotici, 04. 04. 1998. godine u 7 sati.

Njegovi najmiliji

Internet je preko nas došao u Suboticu - budite sa nama!

Postanite prijatelj Interneta!

Predstavite svoju firmu svetlu! ✓

Izradujemo www prezentacije i držimo ih na Svetskoj mreži

Kompletna ponuda internet servisa ✓

Subotičko čvorište je kod nas

Naučite koristiti Internet i Vi ✓

Kurs traje 16 časova

Sve INFORMACIJE možete dobiti u našem Informativno-prodajnom centru

✉ BRAĆE JUGOVIĆA 5

Radno vreme: 9 - 19 sati

☎ 555-765

E-mail: admin@tippnet.co.yu

Home Page: www.tippnet.co.yu

G. BLAŠKO GABRIĆ I ŠTAMPARIJA "GLOBUS"
DAROVALI SU KUNSDRUK PAPIR ZA KORICE "ZVONIKA"
DO KRAJA 1998. GODINE!
TOPLO ZAHVALJUJEMO!

Isplati se ženiti

Jer Štamparija "Globus"
brzo kvalitetno i jeftino

štampa pozivnice
za svadbu

Otmara Majera 10

Telefon: (024) 551-202

AgriS
Subotica

NUDIMO:

- sredstva za zaštitu bilja
- semensku robu
- ručni poljoprivredni alat
- WAP perači i usisivači

STRUČNI SAVETI

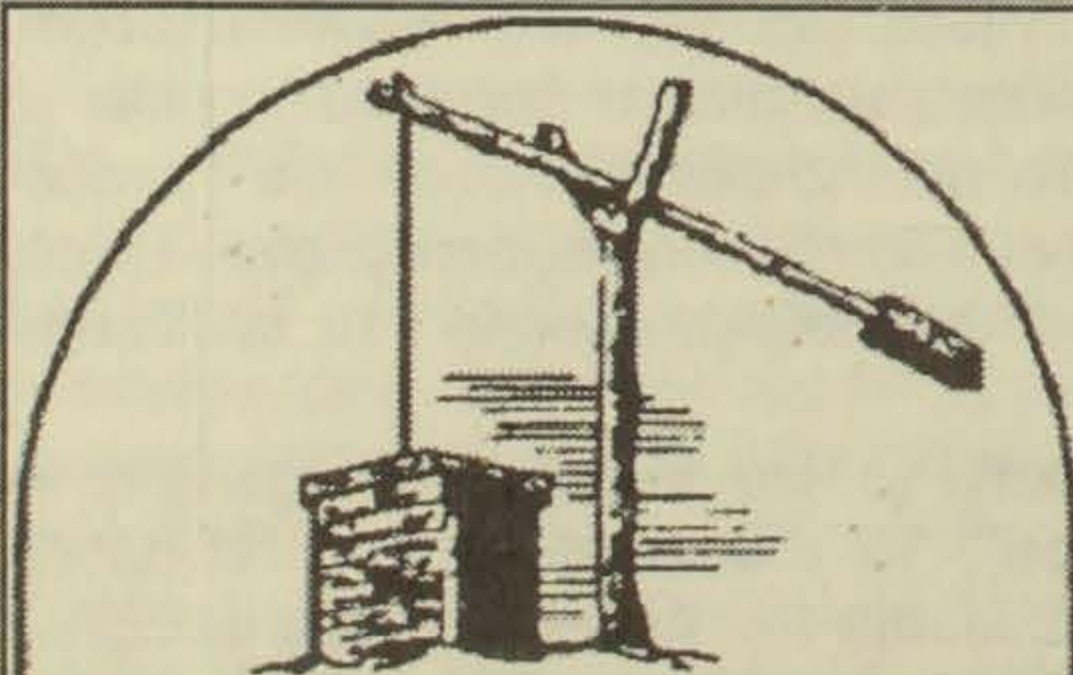
Petefi Šandora 9, Tel./fax: (024) 556-228

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Možete nas čitati
i na INTERNETU
www.tippnet.co.yu/zvonik/

Ovaj broj "ZVONIKA"
izišao je uz pomoć
Međunarodnog
Caritasa
"KIRCHE IN NOT"

P.T.P. BANE.
...uvek, kada poželite lepe stvari.

PRODAJEMO UNIVER, MEDIJAPAN, RADNE PLOČE,
ŠARKE ("LAMA"-SLOVENIJA) I SAV OSTALI PRIBOR ZA STOLARE,
PLOČICE, SANITARIJU I KOMPLETNI GRADEVINSKI MATERIJAL.

24000 SUBOTICA, Batinska 34, Tel./fax: 024/ 561-186, Tel.: 024/ 561-187

*Našem Uredništvu javio se dragi nam kardinal Vinko Puljić.
Prenosimo u cijelosti njegovo pismo.*

Poštovano Uredništvo!

Iskreno zahvaljujem na kalendaru za 1998. Subotička Danica (nova), koji ste mi poslali na dar.

Listajući stranice ovog sadržajnog kalendara zapažam da je sav prožet obilježjima našega roda i naroda, koji se može ponositi svojom kulturom, običajima i vrijednim likovima koji su dali vrli doprinos rastu Kraljevstva Božjeg u katoličkoj Crkvi.

Neka Vas dobri Bog podrži u dobru i prati svojim blagoslovom u svim Vašim djelima i nastojanjima, želi najsrdanije i pozdravlja Sarajevo, 12. veljače 1998.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Poštovani Gospodine Anišiću,

Sa velikim zadovoljstvom i radošću primamo Vaš list ZVONIK, i uvijek ga pažljivo pročitatmo. Nalazimo da je izbor tema i kvaliteta članaka na visokom nivou, kao i grafička oprema, koja je vidno poboljšana u posljednje vrijeme.

No, najveću radost nam pruža, sa dolaskom poštara, direktna veza sa našim domom, sa ljudima i brigama, koje smo ostavili tako daleko. Sa svakim brojem Vaših novina dobijamo Dah i Duh onoga što toliko volimo i čemu ćemo se, sasvim sigurno, u neko dogledno vrijeme i vratiti.

Sa željom da se vidimo, ovdje ili u Subotici, s dubokim poštovanjem,

Rajko Ljubić i Milka Filipović-Ljubić
Ontario, Kanada

O "ZVONIKU" U CRNOGORSKIM NOVINAMA

Nezavisni novinar Vladimir Marković iz Beograda objavio je u dva nastavka (siječanj - veljača 1998) u crnogorskim nezavisnim novinama "ONOGOŠT" članak pod naslovom: EKUMENIZAM - USLOV PRIJATELJSTVA I BOLJEG RAZUMIJEVANJA. U svom članku autor ističe da je "Ekumenizam potreba i preduslov boljeg međusobnog razumijevanja i ponovnog uspostavljanja prijateljstva i saradnje među zavađenim i novostvorenim državama na postjugoslovenskom prostoru." Navodeći pozitivne primjere ekumenizma na prostoru SRJ, u drugom nastavku spominje također uz beogradsku "Blagovijest" i naš "Zvonik":

"Prilično otvoren za ekumenizam je i katolički mjesečni list "ZVONIK", koji izlazi na hrvatskom jeziku u Subotici. Ovakvu ekumensku otvorenost i angažovanost trebalo bi, po mom dubokom uvjerenju, da slijede listovi i časopisi Srpske pravoslavne crkve, kao i sva ostala vjerska glasila koja izlaze na teritoriju SR Jugoslavije."

U nastavku svog članka on predlaže nešto vrlo zanimljivo za razvoj ekumenskog pokreta: "I na njihovim stranicama, trebalo bi se svakako naći mjesta i za stručnjake-sveštenike, teologe i ostale, kao i za laike, tj. obične građane, pripadnike i drugih vjerskih zajednica, prije svega katoličke, ali i ateista, koji na temu ekumenizma i dijaloga imaju šta značajno, interesantno i novo da kažu. Isto, razumije se, važi i treba da važi za katolička glasila kada su u pitanju tekstovi, izjave i mišljenja na ove teme - pripadnika drugih nekato- ličkih (hrišćanskih i nehrišćanskih) konfesionalnih zajednica i ateista..." /Zv/

25 GODINA U SLUŽBI MLADENACA

U petak 20. 02. 1998. godine u HKC "Bunjevačko kolo" zbio se ZANIMLJIV DOGAĐAJ. Toga su se dana sjetili svog dvadesetpetogodišnjeg "služenja" mladencima subotički SVIRCI:

Josip Milodanović - Čočo
Ivan Vujković C. - Cicvara
Rade Rajko - Bosanac
Zdravko Demirović
Omer Ahmetović - Caco
Mirko Sarić - Macan
Marko Benčik - Makelja
Stipan Anišić - Tatica
Stipan Prčić - Bača
Laco Anišić
Stanko Jurić
Stipan Vujić - Pićo
Ivan Kučera - Kučo

Oni su pozvali na svoju proslavu pod naslovom "25 GODINA SA VAMA" 51 par "mladenaca" kojima su oni svirali u svadbi. S njima su bili i neki svećenici. Bilo je veselo i lijepo - BAŠ KO U SVATOVIMA!

**TRIBINA MLADIH U VELJAČI BILA JE
U POKLADNOM STILU, A ZA TO SE POBRINUO ODBOR
TRIBINE MLADIH (neke od njih vidimo na fotografiji)**

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Lazar Novaković, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/551-202. E-mail: zvonik@tippnet.co.yu

Subotica
**SUSRETI ČLANOVA
PASTORALNIH VIJEĆA**

Župa sv. Terezije, Harambašićeva 7
8. 03. u 16 sati - mađarski
15. 03. u 16 sati - hrvatski

Subotica
DEVETNICA SV. JOSIPU
CRKVA SV. ROKA

* u 17 sati: KRIŽNI PUT
* u 17,30 sati: SV. MISA I PROPOVIJED
Okvirna tema propovijedi:
DUH SVETI U JOSIPOVU ŽIVOTU I POSLANJU

Subotica
**40. OBLJETNICA SMRTI
BISKUPA LAJČE BUDANOVIĆA**
16. 03.

* u 7 sati: sv. misa u katedrali
* u 17,30 sati: susret svećenika i sv. misa u crkvi sv. Roka

Subotica - Sv. Rok
SUSRETI BRAČNIH PAROVA

20. 03. u 20 sati
Tema: SPASONOSNO TRPLJENJE
Predavač: o. Marijan Kovačević, franjevac

**SLUŠAJTE RADIO
VATIKAN**

Već pedeset godina radio Vatikan
ima emisiju na hrvatskom jeziku.
Slušajte je svaki dan u 19 sati
ili u 5 sati ujutro.

Bač
SUSRET PEDESETOGODIŠNJAKA

21. 03. u 10 sati
sv. misu predvodi biskup mons. Ivan Pénzes

Subotica
KRIŽNI PUT NA KALVARIJI

- **22. 03. - ZA MLADE**
 - * u 15 sati - hrvatski
 - * u 16 sati - mađarski
- **29. 03. - ZA DJECU**
 - * u 15 sati - hrvatski
 - * u 16 sati - mađarski

Vajska, 15. 03. 1998. u 17 sati
**SUSRETI BRAČNIH PAROVA
BAČKOG DEKANATA**

Tema: Sveta misa - nekrvna Kristova žrtva
Predavač: Andrija Kopilović

INSTITUTUM THEOLOGICO-CATECHETICUM - SUBOTICA
TEOLOŠKO-KATEHETSKI INSTITUT - SUBOTICA
TEOLÓGIAI-KATEKÉTIKAI INTÉZET - SZABADKA
YU - 24000 Subotica, Trg žrtava fašizma 19 - ☎/fax: 381-(0)24-553-611

**REKTOR TEOLOŠKO-KATEHETSKOG INSTITUTA
SUBOTIČKE BISKUPIJE**

raspisuje

NATJEČAJ

ZA UPIS STUDENATA U AKADEMSKOJ 1998/99. GODINI

Uvjeti za upis:

1. Završena četvorogodišnja srednja škola (ili koji viši stupanj) i
2. Položen prijemni ispit.

Djelatnost Instituta je ostvarivanje Plana i programa nastave za osposobljavanje odraslih kršćana, koji za to imaju potrebne preduvjete da kroz redoviti studij u trajanju od 8 (osam) semestara (4 godine) steknu zvanje **KATEHETE ZA OSNOVNE** odnosno **SREDNJE ŠKOLE**, te za druge crkvene službe. (§ 18 Poslovnika TKI)

Na Institut se mogu upisati svi građani i bez obzira na vjersku pripadnost, oni ne moraju imati preporuku nadležnog župnika - odnosno Ordinarija, s time da lica bez preporuke sama snose cjelokupne troškove studija na Institutu. (§ 66 Poslovnika TKI)

Institut organizira pripremni tečaj za polaganje prijemnog ispita, koji obuhvaća pripremu iz sljedećih kolegija koji će se polagati u okviru prijemnog ispita:

- temelji vjere,
- maternji jezik i
- metodologija znanstvenog rada.

Pripremni tečaj će se organizirati u vremenu od **20. do 25. VII. 1998.** godine (6 dana) u Franjevačkoj kući duhovnih vježbi **Domus pacis**. Uz intenzivnu nastavu predviđen je i stalni boravak u spomenutom periodu. Troškove boravka i pripreme snose sami prijavljeni kandidati a oni iznose 60,00 DEM po osobi u dinarskoj protuvrijednosti.

Prijave treba poslati do **15. VI. 1998.** godine i uz njih priložiti sljedeće dokumente:

- svjedodžbu o završenoj srednjoj školi,
- izvod iz matične knjige rođenih,
- krsni list,
- liječničko uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti (kao za zapošljavanje),
- preporuku župnika, odnosno Ordinarija za one koji žele vršiti crkvene službe i
- svojeručno napisana (ne štampana) molba za prijem s obrazloženjem, koja treba sadržavati i kratku autobiografiju kandidata.

Prijave s potrebnom dokumentacijom treba poslati na adresu prorektora Instituta:

ANDRIJA KOPILOVIĆ
24106 SUBOTICA
Starine Novaka bb
☎ /fax: +381-(0)24-566-546

Na istoj adresi i telefonu možete dobiti i sve ostale detaljnije informacije!

János Pénzes
Msgr. lic. JÁNOS PÉNZES
biskup - rektor

**SLUŠAJTE RADIO
SUBOTICU**

Emisija za katolike na hrvatskom jeziku
Svakog četvrtka u 19 sati